lațiile noastre cu Tineretul Comunist, Tineretul Socialist, Tineretul Radical Revoluționar ca și cu alte organizații cunosc o continuă dezvoltare, pe baza aspirațiilor comune, a năzuinței de a acționa pentru victoria idealurilor de pace, libertate și progres, împotriva imperialismului și colonialismului. Legăturile U.T.C. cu Tineretul Comunist din Chile au o bogată tradiție și reflectă comunitatea de aspirații ale celor două organizații. În anii din urmă au cunoscut o dezvoltare continuă raporturile cu Tineretul Socialist, organizație revoluționară, combativă. Se întăresc, de asemenea, legăturile U.T.C. și cu alte organizații de tineret ce fac parte din „Unitatea Populară". Convorbirile și vizitele pe care le-am avut la Santiago și Valparaiso, prezența noastră la diferite mitinguri și reuniuni ale tineretului chilian ne-au îngăduit o mai bună cunoaștere reciprocă, consolidarea relațiilor de sinceră prietenie și profundă solidaritate militantă dintre tineretul celor două țări.

GLENN SEABORG

profesor la Universitatea Berkeley — California, fost președinte al Comisiei pentru Energie Atomică a S.U.A., laureat al premiului Nobel

ENERGIA ATOMICĂ ÎN SCOPURI PAȘNICE

La invitația Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară și a Universității București, savantul atomist american Glenn Seaborg a făcut o vizită în țara noastră. La încheierea vizitei, domnia-sa a acordat un interviu pentru revista „Lumea" și Televiziune.

— Vă rugăm să vă referiți la cadrul actualei dv. vizite în România.

— Revin pentru a doua oară în România. Cu această ocazie Universitatea din București mi-a conferit titlul de „Doctor Honoris Causa" pe care îl consider ca o mare onoare cu atît mai mult cu cît deși am o serie de titluri de doctor, este primul care mi se conferă în Europa.

Programul actualei vizite în România a cuprins, de asemenea, semnarea unui memorandum privind cooperarea în domeniul folosirii pașnice a energiei atomice. Acest document urmează aceluia semnat în urmă cu doi ani și prevede, în plus, o sferă mai largă de acțiuni comune (schimburi de oameni de știință între S.U.A. și România, de informații și material documentar etc). Memorandumul semnat, sper că va însemna o dezvoltare a colaborării între România și S.U.A. De altfel, România a contribuit la o serie de acorduri internaționale, este membră fondatoare a Agenției Internaționale pentru Energia Atomică, fapt care ilustrează dorința ei de a activa în domeniul general al colaborării pașnice și în acest sector specific.

În cadrul vizitei mele în România am fost primit de domnul Nicolae Ceaușescu, întîlnire pe care o consider foarte interesantă și constructivă.

— Ați participat recent la cea de a IV-a Conferință internațională pentru folosirea în scopuri pașnice a energiei atomice. Cum apreciați această reuniune ?

— La această conferință s-au prezentat 500 de comunicări, fiind prezenți reprezentanți a 70 de națiuni. Din partea României, comunicarea prezentată de profesorul Ion Ursu în legătură cu folosirile pașnice ale energiei atomice, a folosirii izotopilor radioactivi în medicină, industrie și în alte domenii a prezentat un deosebit interes. Subiectul cel mai important și care a atras cea mai mare atenție, a fost cel al reactorilor nucleari pentru producerea de electricitate. Circa 15 țări din lume construiesc la ora actuală asemenea reactoare și vreo zece alte țări, inclusiv România, sînt în faza de planificare pentru a construi primul lor reactor. Am aflat la conferință despre aceste planuri și de asemenea despre planurile etapei următoare pe care o numim a doua generație de reactori „reactorii de reproducere".

Consider că, în anumite privințe, caracterul constructiv orientat în vederea adîncirii colaborării internaționale a fost funcția cea mai importantă a conferinței. După cum am mai spus-o și altădată, știința formează un fel de limbaj internațional și consider că atunci cînd oamenii de știință se întîlnesc, discută, schimbă informații, ei contribuie nu numai la programele științifice ale țărilor lor, ci și la înțelegerea generală dintre popoarele acestor țări. După părerea mea, oamenii de știință au o mare răspundere și cred că au început să înțeleagă acest lucru din ce în ce mai mult. Ei simt că trebuie să facă tot ce pot pentru a se asigura că descoperirile lor științifice sînt folosite pentru scopuri constructive, pașnice.

— Care este opinia dv. în legătură cu perspectivele de utilizare în scopuri pașnice a energiei atomice ?

În multe cazuri țările fără putere nucleară nu pot introduce chiar imediat energia nucleară în rețeaua lor electrică pentru că reactorii nucleari reprezintă o capacitate prea largă, sînt complicat de construit din punct de vedere economic dar acum se acordă o foarte mare atenție — și acest lucru a fost subliniat și de Conferința de la Geneva — posibilității construirii unor reactori mai mici care să coste mai puțin. În anii care vor veni, chiar în viitorul apropiat, cred că constructorii de reactoare își vor concentra atenția mai mult asupra acestui lucru. Astfel, țările mai mici vor putea beneficia de acest aspect al energiei nucleare. România intenționează să construiască un reactor de 440 000 de kilowați care este un reactor de mărime medie. Domeniul în care țările mici beneficiază cel mai mult de energia atomică la ora actuală, este însă acel al folosirii izotopilor radioactivi în medicină, în industrie, în agricultură, în domeniul cercetărilor și chiar în domeniul artelor și științelor umaniste.

Breviar

Continuînd seria de contacte și întîlniri între reprezentanții vieții economice în vederea diversificării și adîncirii schimburilor cu alte state, capitala țării noastre a fost și în această săptămînă gazda unor delegații de peste hotare.

● În acest cadru se înscrie prezența în România a delegației Consiliului de cercetări științifice și industriale din India. Vizita delegației indiene a prilejuit semnarea la București a programului de aplicare a Acordului româno-indian de cooperare științifică și tehnologică.

● În vederea dezvoltării și diversificării schimburilor comerciale bilaterale în Capitală a sosit, de asemenea, o delegație a Camerei de Comerț din Columbus (statul Ohio) formată din reprezentanți ai unor firme din industria constructoare de mașini, electronică și industria materialelor de construcții.

● Pe linia continuei dezvoltări a colaborării dintre România și R.P. Bulgaria, la Giurgiu a avut loc o întîlnire între ministrul energiei electrice Octavian Groza și ministrul industriei grele a R.P. Bulgaria, Hristo Panaiotov. Cei doi miniștri au analizat situația proiectului comun de execuție a Complexului hidrotehnic din zona Islaz-Samovit, precum și stadiul de execuție a liniei electrice de 400 kW, de pe teritoriul României, prin care se va transmite energie electrică din U.R.S.S. către R.P. Bulgaria.

● Ministrul minelor, petrolului și geologiei, Bujor Almășan, a avut o întrevedere cu delegația de specialiști din Republica Cuba, condusă de Pedro Miret Prieto, ministrul industriei minelor, combustibilului și metalurgiei, care face o vizită în țara noastră.

■

În același cadru, al permanentei adînciri și multiplicări a schimburilor economice și tehnico-științifice, delegații române au avut întîlniri și contacte cu factori de răspundere din țările vizitate.

● În Maroc se află o delegație a Ministerului construcțiilor industriale, condusă de ministrul Matei Ghigiu care la invitația ministerului de resort face o vizită în această țară. Prezența delegației române în Maroc are drept scop intensificarea relațiilor de colaborare și cooperare în domeniul cercetării, proiectării și execuției construcțiilor industriale, dintre cele două țări.

● O delegație a Ministerului industriei materialelor de construcții condusă de ministrul Traian Ispas a luat parte la „Ziua României" organizată în cadrul expoziției internaționale de materiale de construcții, deschisă la Moscova.

● Tovarășul Iosif Banc, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministrul agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și apelor, se află în R.F. a Germaniei, unde face o vizită la invitația ministrului federal pentru alimentație, agricultură și silvicultură, Josef Ertl.

Rubrică realizată de Radu BUDEANU

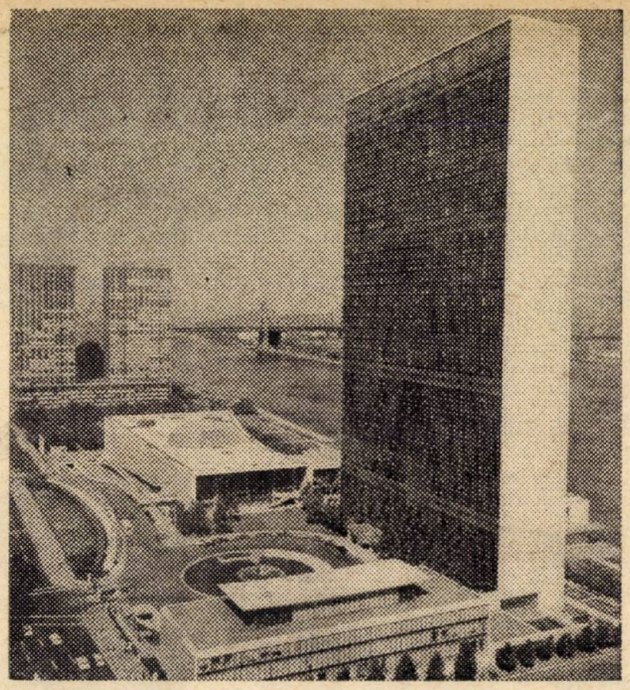

CERINȚELE ÎNDEPLINIRII UNUI MANDAT DE PACE ȘI COOPERARE

E din nou ora Națiunilor Unite.

Și din nou observatorii politici, diplomații, comentatorii de presă caută să descifreze semnificația sesiunii Adunării Generale care a început la 21 septembrie, caracteristicile ei, contribuția pe care o va putea aduce la îndeplinirea țelurilor Cartei, la soluționarea problemelor internaționale actuale.

Opinia publică din România a urmărit întotdeauna cu viu interes dezbaterile din cadrul înaltului for internațional, acționînd și militînd în mod consecvent pentru obținerea unor soluții viabile, trainice, inspirate din principiile echității și justiției, pentru numeroasele probleme care frămîntă umanitatea și care au făcut de-a lungul anilor obiectul unui neîntrerupt colocviu internațional.

Într-un moment în care relațiile internaționale trec printr-o fază de profunde schimbări, într-un ritm din ce în ce mai accelerat și într-un sens predominant pozitiv, omenirea așteaptă ca, potrivit țelurilor și principiilor Cartei, O.N.U. să fie nu numai angajată din plin în procesul de mutații pozitive în curs de desfășurare pe arena mondială, dar să fie un adevărat promotor al acestui proces.

Recunoscînd rolul O.N.U. ca important loc de întîlnire al oamenilor de stat din întreaga lume, constatînd rezultatele pozitive obținute de Organizație într-o serie de domenii importante ale cooperării internaționale, mai ales în acelea ale cooperării economice, științifice și social-culturale, nu se poate totuși trece cu vederea că în ultimii ani probleme internaționale principale, arzătoare se rezolvă prea puțin în cadrul Organizației. Față de problemele Indochinei, Națiunile Unite sînt în mod evident incapacitate de absența unora din principalele părți interesate. În problemele Orientului Mijlociu, deși negocierile se desfășoară pe baza unei rezoluții a Consiliului de Securitate, asistăm la eforturi constante de a preveni o dezbatere substanțială asupra modului în care decurg aceste negocieri, a modului în care este îndeplinit un mandat al Organizației. Chiar în problemele dezarmării, una din preocupările fundamentale cele mai vechi ale O.N.U., se observă unele tendințe care nu pot decît să pună semne de întrebare tuturor celor interesați în înfăptuirea unor măsuri practice pentru încetarea cursei înarmărilor. Obiectivul dezarmării generale și totale care decurge în mod logic și necesar din prevederile Cartei este din ce în ce mai puțin pomenit și dezbătut atît în Adunarea Generală a O.N.U., cît și în negocierile concrete privind dezarmarea. Dimpotrivă, conceptul dezarmării generale și totale este într-o măsură tot mai mare acoperit de preocuparea de a introduce un control asupra înarmărilor, nu de a reduce și elimina cursa înarmărilor, ci de a o stabiliza. A stîrnit critici vii din partea a numeroase state membre faptul că dezbaterea în cadrul O.N.U. a problemelor dezarmării tinde să devină mai mult un ritual fără urmări practice, în timp ce discuțiile privind stabilizarea și controlul cursei înarmărilor se duc în afara Organizației.

Desigur s-ar putea invoca argumentul că în definitiv nu interesează atît de mult procedura de rezolvare a problemelor internaționale, cît substanța acestor soluții. Adevărul este însă că o soluție adecvată, durabilă a problemelor lumii contemporane nu se poate găsi, după cum arată experiența, decît prin luarea în considerare a intereselor tuturor statelor, mari și mici, pe baza participării și contribuției lor active pe picior de egalitate la examinarea și elaborarea soluțiilor.

Și, pînă în prezent, prin principiile fundamentale ale Cartei, în primul rînd egalitatea suverană a statelor și universalitatea, cît și prin structura sa, O.N.U. rămîne principalul, dacă nu singurul, for internațional apt să permită un asemenea mod de abordare a problemelor mondiale.

A nu folosi acest instrument înseamnă în fapt a lipsi comunitatea națiunilor de una din pîrghiile importante de care dispune pentru promovarea cooperării și înțelegerii internaționale.

Chiar rezultatele pozitive obținute în domeniile cooperării economice sau științifice pot fi diminuate prin încercările de a îndepărta O.N.U. de principalele probleme politice ale relațiilor dintre state.

Să ne gîndim spre exemplu, la problema dezvoltării sau mai bine zis la cea a lichidării subdezvoltării în care trăiesc două treimi din populația globului.

După părerea a numeroși observatori competenți, nerezolvarea acestei probleme prezintă pericole potențiale deosebit de mari. Și totuși, întregul program O.N.U. pentru dezvoltare are la dispoziția sa maximum 230 milioane dolari anual, ceea ce reprezintă o mia parte din totalul cheltuielilor militare mondiale.

Este evident că acceptarea propunerii de a aloca măcar 1 la sută din cheltuielile de înarmare pentru fondul de dezvoltare, ar însemna o sensibilă substanțiere a resurselor actuale ale O.N.U. în acest domeniu.

Apare din ce în ce mai clar că un progres sensibil pe calea înlăturării subdezvoltării nu poate fi decît urmarea unei sporiri a eforturilor proprii ale țărilor în curs de dezvoltare, ca și a unor hotărîri de reducere masivă a cheltuielilor militare ; pe această cale s-ar aduce o contribuție efectivă la consacrarea și aplicarea în domeniul economic a principiilor de echitate și justiție care trebuie să reglementeze ansamblul raporturilor interstatale.

Tendințele tot mai izolate de a îndepărta O.N.U. de la rolul său activ, principal în dezvoltarea și elaborarea soluțiilor pentru problemele politice contemporane, nu pot fi considerate decît ca opuse principiilor de bază ale cooperării internaționale actuale, decît ca o expresie a politicii de origine imperialistă de forță și dictat, care consideră problemele lumii ca domeniul restrîns, al anumitor puteri. Această politică este respinsă azi tot mai hotărît de comunitatea națiunilor.

De aceea, pe deasupra celor peste 100 de puncte specifice care formează ca de obicei ordinea de zi a sesiunii, în rîndurile membrilor Organizației se impune tot mai mult părerea că problema centrală a sesiunii, precum și a Organizației în ansamblu, în actuala etapă este aceea de a orienta cu mai multă hotărîre O.N.U. spre rostul ei fundamental și anume acela de for de dezbatere temeinică a principalelor probleme internaționale, în vederea adoptării unor măsuri eficiente pentru încetarea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării generale, cu prioritate a dezarmării nucleare, pentru eliminarea din relațiile internaționale a politicii de forță, dominație și agresiune, pentru statornicirea în viața internațională a unor relații noi care să permită dezvoltarea liberă și nestingherită a fiecărui popor.

Este un punct de vedere pe care l-au apărat cu consecvență reprezentanții

României și este firește un prilej de satisfacție să constați că el este împărtășit de tot mai multe țări.

Desigur revitalizarea O.N.U. și a Adunării Generale, ca un for de dezbatere și acțiune în principalele probleme contemporane, nu este un obiectiv nou, caracteristic exclusiv anului acesta.

Sesiunea actuală se distinge prin aceea că eforturile depuse de-a lungul anilor pentru întărirea eficacității O.N.U., rezultatele acumulate, ca și evoluția situației internaționale în ansamblu, permit azi, ca într-una din problemele principale ale O.N.U., să se înregistreze un progres radical de natură a antrena o schimbare pozitivă majoră în întreg sistemul Națiunilor Unite.

Credem că cititorul a înțeles că avem în vedere, în primul rînd, rezolvarea pozitivă a problemei reprezentării Chinei la O.N.U., restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze, izgonirea reprezentanților ciankaișiști.

Evident că aceasta va însemna un pas esențial spre deplina universalitate a O.N.U., va crea premise noi pentru dezbaterea problemelor fundamentale în cadrul O.N.U., ar da un impuls proaspăt discuțiilor privind dezarmarea, securitatea internațională, dezvoltarea etc.

Este firesc în aceste împrejurări, ca problema reprezentării Chinei să fie unanim considerată aci ca problema centrală a sesiunii a 26-a.

Nu încape nici o îndoială că o covîrșitoare majoritate a Adunării se va pronunța pentru restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze, că încercările și manevrele S.U.A. și ale altor state occidentale de a menține pe ciankaișiști în Adunarea Generală, vor întîmpina o opoziție categorică. Există convingerea unanimă că restabilirea deplină, într-un termen scurt și fără echivoc, a drepturilor R. P. Chineze la O.N.U. este inevitabilă.

Ca un semn al acestei evoluții este deosebit de caracteristic că deși R. P. Chineză nu este încă prezentă fizic la O.N.U., părerile și pozițiile ei sînt căutate sau luate în considerare pentru pregătirea discuțiilor și hotărîrilor în diverse probleme centrale ale actualelor dezbateri.

Toate acestea dau actualei sesiuni o trăsătură specială. Eforturile depuse ani de-a rîndul pentru îmbunătățirea și întărirea eficienței O.N.U. încep să dea roade, încep să se facă simțite tot mai puternic schimbările și tendințele pozitive care se afirmă cu putere crescîndă în întreaga viață internațională.

Expresie autentică a voinței de înțelegere și cooperare a poporului și statului nostru, activitatea României socialiste în sistemul Națiunilor Unite, ca formă specifică de manifestare a acțiunii sale internaționale, se înscrie firesc în ansamblul politicii externe și diplomației românești, urmărind găsirea unor soluții viabile pentru împlinirea marilor deziderate ale umanității zilelor noastre : pace, justiție, progres. Cu principialitatea, consecvența ce îi caracterizează întreaga activitate internațională, România a militat și militează în mod activ pentru îndeplinirea funcțiilor încredințate Organizației prin Cartă, unind în mod armonios, într-o expresie originală a conținutului și formei de expresie, acțiunea pentru apărarea și promovarea intereselor și năzuințelor fundamentale ale poporului român, cu slujirea intereselor și aspirațiilor de progres ale comunității popoarelor.

Complexa problematică ce a confruntat Organizația de-a lungul existenței sale a găsit întotdeauna România socialistă prezentă în dezbateri, prin analize lucide și propuneri realiste, constructive.

Sprijinind activitatea Organizației, față de principiile și scopurile căreia își exprimă adeziunea și atașamentul, țara noastră s-a pronunțat și se pronunță pentru creșterea rolului O.N.U. în rezolvarea marilor probleme internaționale actuale, apreciind că o condiție fundamentală a reușitei acestei acțiuni stă în atragerea și participarea activă, cu drepturi egale, la viața organizației, a tuturor statelor lumii, mari, mijlocii sau mici, fapt impus deopotrivă de caracterul complex al problematicii actuale, ca și de vocația de universalitate care a prezidat nașterea O.N.U. Așa cum sublinia președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu : **„Pentru rezolvarea tuturor acestor mari probleme care stau astăzi în mod presant în fața omenirii, se cer eforturi conjugate din partea tuturor națiunilor. În acest sens, Organizația Națiunilor Unite ... trebuie să joace un rol mai important, să contribuie mai eficient la apropierea dintre state, la promovarea politicii de pace și destindere, acționînd în același timp mai ferm pentru preîntîmpinarea războiului, pentru zădărnicirea oricărei agresiuni, pentru soluționarea litigiilor dintre state pe cale politică, pentru apărarea principiilor Cartei O.N.U."**

Convinsă fiind că la baza unei evoluții normale a raporturilor interstatale, a tuturor abordărilor și soluțiilor preconizate sau adoptate trebuie să stea în mod ferm normele și principiile dreptului internațional contemporan, România socialistă s-a pronunțat și a acționat în mod viguros pentru sporirea rolului O.N.U. în implantarea și respectarea acestor principii în relațiile dintre toate țările, dintre toate popoarele. Acesta este sensul dominant și al Notei de răspuns a guvernului român adresată secretarului general al O.N.U. în legătură cu aplicarea „Declarației asupra întăririi securității internaționale", în care s-a relevat încă o dată opinia țării noastre privind necesitatea elaborării unui sistem de angajamente ferme, care să excludă din viața internațională posibilitatea oricăror ingerințe în afacerile interne și externe ale statelor, care să asigure respectarea dreptului inalienabil al popoarelor de a-și hotărî singure destinele, care să facă din principiile independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc nu un simplu deziderat al vieții internaționale, ci o realitate efectivă a ei.

Este ferma convingere a țării noastre că în acest spirit, pe această bază solidă și realistă, se pot elabora marile soluții de pace, se pot rezolva complexele probleme care confruntă Organizația, de fapt întreaga comunitate internațională : dezarmare, decolonizare, dezvoltare, cooperare etc.

Animată de aceste nobile idealuri, cu dorința de a participa în mod activ, constructiv, în măsura posibilităților ei, la soluționarea tuturor aspectelor majore care stau în fața înaltului for internațional, România va dezvolta și în cadrul actualei sesiuni o acțiune politică de elevată ținută principială și de certă utilitate practică.

Adrian COMĂNESCU

In exclusivitate pentru „Lumea"

Declarația tovarășului CORNELIU MĂNESCU

La sosirea sa la New York, tovarășul Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, conducătorul delegației române la lucrările celei de a 26-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, a făcut pentru revista „Lumea", prin intermediul redactorului nostru Sergiu Verona, următoarea declarație.

Delegația noastră a sosit la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. animată de dorința de a-și aduce și cu această ocazie întreaga sa contribuție pentru ca O.N.U. să-și întărească rolul în opera de destindere internațională, pentru menținerea păcii și securității internaționale, pentru soluționarea pe cale pașnică a problemelor litigioase și promovarea cooperării între state.

Considerăm că Organizația Națiunilor Unite trebuie să acționeze în mod hotărît pentru a se pune capăt politicii imperialiste de forță și dictat, pentru a se statornici relații noi între statele lumii, relații de natură să permită afirmarea în toată plenitudinea a dreptului fundamental al fiecărui popor pentru o dezvoltare liberă și independentă, pentru a-și hotărî destinele proprii.

România va continua să acționeze pentru încetarea cursei înarmărilor și realizarea unor măsuri practice de dezarmare, pentru lichidarea pericolului nuclear.

Țara noastră va milita cu hotărîre pentru restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze la O.N.U., în Consiliul de Securitate și în toate celelalte organisme și pentru excluderea ciankaișiștilor din Organizația Națiunilor Unite.

În esență, delegația Republicii Socialiste România va promova — în spiritul politicii externe a partidului și statului nostru — ideile nobile ale păcii și cooperării între popoare, destinderea internațională, soluționarea pe cale pașnică a problemelor litigioase.

Scrisoare din New York

DESCHIDEREA ŞI PROGRAMUL LUCRĂRILOR

Marţi la ora 15, uriaşa maşinărie a Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite s-a pus în mişcare. Toate resorturile sale vizibile şi invizibile au fost conectate, punînd în funcţiune acest important for internaţional, chemat în fiecare an să dezbată cele mai importante probleme ale vieţii internaţionale contemporane, ale relaţiilor dintre state, ale păcii, securităţii şi cooperării internaţionale.

La sesiune iau parte (facem acest calcul după ce în prima zi a lucrărilor sesiunii Adunarea Generală a admis ca membri în O.N.U. încă trei state — Bahrein, Buthan şi Qatar) — 130 de state. Faţă de cele 51 de state membre prezente la prima sesiune a Adunării Generale a O.N.U. din anul 1945, actuala cifră relevă procesul de creştere numerică deosebit de dinamică a Organizaţiei.

Programul acestei prime săptămîni este consacrat în special problemelor de procedură. Marţi a fost ales preşedintele sesiunii în curs, în persoana ministrului afacerilor externe al Indoneziei, Adam Malik, care îi urmează în această funcţie lui Edvard Hambro. Miercuri a avut loc ceremonia de înălţare a drapelelor, eveniment solemn şi în acelaşi timp prilej de profundă reflecţie, marcînd nu numai creşterea O.N.U. dar, totodată, şi limitele sale pe planul universalităţii Organizaţiei. În aceeaşi zi a avut loc alegerea preşedinţilor celor 7 mari Comisii ale Adunării Generale, precum şi a celor 17 vicepreşedinţi ai Adunării. Se prevede ca vineri 24 septembrie, după cîteva şedinţe ale Biroului Adunării Generale, să fie adoptată ordinea de zi a sesiunii.

Lucrările de fond ale Adunării Generale vor începe de abia luni 27 septembrie, cînd va fi inaugurată dezbaterea generală, prilej pentru toate statele de a-şi expune considerentele lor asupra problemelor internaţionale aflate în atenţia sesiunii.

Ziariştii acreditaţi la actuala sesiune a Adunării Generale au fost informaţi despre ordinea relativ fermă în care se vor desfăşura dezbaterile generale în prima lor săptămînă. Din lista care ne-a fost pusă la dispoziţie reiese că de luni 27 septembrie şi pînă vineri 1 octombrie vor lua cuvîntul 50 de delegaţi printre care sînt anunţaţi încă de pe acum peste 40 miniştri de externe. Proporţia va fi păstrată — se pare — şi în săptămîna următoare. Primul vorbitor în cadrul dezbaterii generale va fi, conform tradiţiei, ministrul de externe al Braziliei.

Dezbaterea generală va continua pînă la 13 octombrie, urmînd ca imediat după aceasta — probabil la 19 octombrie — să înceapă discutarea problemei restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U. In noiembrie urmează să fie ales noul secretar general al Organizaţiei Naţiunilor Unite, iar la 21 decembrie se prevede — în cazul în care acest program va putea fi îndeplinit — închiderea sesiunii Adunării Generale a O.N.U.

■

O examinare de fond a problemelor actualei sesiuni este prilejuită de apariţia în zilele acestea a introducerii la raportul scretarului general, document care efectuează — ca de obicei — o largă trecere în revistă a rezultatelor înregistrate de O.N.U. la ultima sesiune şi în perioada care a trecut de atunci, identificînd, în acelaşi timp, sarcinile urgente prioritare pentru sesiunea în curs. De altfel, în săptămîna care a precedat începerea sesiunii, U Thant a ţinut o serie întreagă de expuneri ample, inclusiv conferinţa de presă în faţa ziariştilor acreditaţi la O.N.U., în care şi-a reafirmat opiniile pe care le regăsim, în cea mai mare parte, în documentul la care intenţionăm să ne referim — introducerea la raportul secretarului general. Actuala introducere este considerată aici drept un document care iese din tradiţie, se depărtează, şi ca formă şi ca fond, de documentele similare din istoria Organizaţiei. Este un „act de rămas bun" al lui U Thant, prin care secretarul general îşi expune părerile nu numai asupra ultimului an care a trecut de la sesiunea a 25-a, ci şi asupra întregii perioade de zece ani de cînd ocupă înalta funcţie de secretar general al O.N.U. Pe de altă parte, documentul este pentru prima oară împărţit în două părţi distincte — prima, referitoare la perioada parcursă, şi a doua, la perioada ce stă în faţa Organizaţiei. Deşi vom avea prilejul să re-

DIN ORDINEA DE ZI

Incluzînd pe ordinea de zi un număr de 109 puncte, actuala sesiune ordinară, cea de a 26-a a Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite, se evidenţiază ca fiind una dintre cele mai încărcate. În dorinţa de a prezenta cititorilor principalele probleme care vor face obiectul dezbaterilor actuale — multe dintre ele noi — am desprins din ordinea de zi acele aspecte care, după părerea generală, vor reţine în mai mare măsură atenţia oamenilor politici, a diplomaţilor şi specialiştilor prezenţi la sesiune.

P A C E, SECURITATE, DEZARMARE

— Punerea în aplicare a Declaraţiei asupra securităţii internaţionale
— Situaţia din Orientul Apropiat
— Dezarmarea generală şi totală
— Problema armelor chimice şi bacteriologice (biologice)
— Necesitatea suspendării de urgenţă a experienţelor nucleare şi termonucleare
— Consecinţele economice şi sociale ale cursei înarmărilor şi ale cheltuielilor militare
— Conferinţa mondială pentru dezarmare
— Retragerea trupelor S.U.A. şi a tuturor celorlalte trupe străine care ocupă Coreea de sud sub drapelul O.N.U. (propusă de 18 ţări, printre care şi România).
— Dizolvarea Comisiei O.N.U. pentru unificarea şi refacerea Coreei (propusă de 18 ţări, printre care şi România)

DECOLONIZARE

— Aplicarea Declaraţiei privind acordarea independenţei ţărilor şi popoarelor coloniale
— Importanţa înfăptuirii universale a drepturilor popoarelor la autodeterminare şi a acordării rapide a independenţei ţărilor şi popoarelor coloniale, pentru garantarea şi respectarea efectivă a drepturilor omului
— Aplicarea Declaraţiei privind acordarea independenţei ţărilor şi popoarelor coloniale de către instituţiile specializate şi organismele internaţionale asociate la O.N.U.
— Problema Namibiei
— Problema teritoriilor administrate de Portugalia
— Problema Rhodesiei de Sud
— Problema Omanului
— Problema colonială a Porto-Rico-ului
— Politica de apartheid a guvernului sud-african

DEZVOLTARE

— Examinarea şi evaluarea obiectivelor şi politicilor strategiei internaţionale a dezvoltării pentru al doilea Deceniu al Naţiunilor Unite pentru dezvoltare
— Conferinţa Naţiunilor Unite pentru Comerţ şi Dezvoltare
— Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială
— Institutul Naţiunilor Unite pentru formare şi cercetare

APLICAREA ENERGIEI ATOMICE ÎN SCOPURI PAŞNICE

— Cea de-a IV-a Conferinţă internaţională asupra folosirii energiei atomice în scopuri paşnice
— Aplicarea rezultatelor Conferinţei statelor neposesoare de arme nucleare
— Crearea, în cadrul A.I.E.A., a unui serviciu internaţional pentru exploziile nucleare în scopuri paşnice, sub control internaţional corespunzător

PROBLEME SOCIALE, UMANITARE ŞI CULTURALE

— Conferinţa Naţiunilor Unite asupra mediului de viaţă al omului
— Situaţia socială în lume
— Asistenţa în caz de calamităţi naturale
— Criminalitate şi evoluţie socială
— Drepturile omului şi progresul ştiinţei şi tehnicii

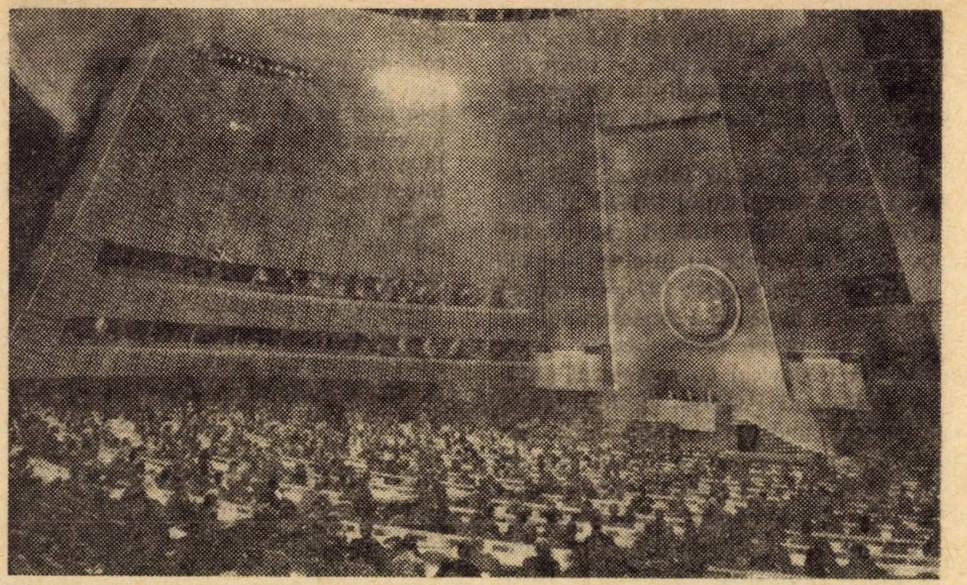

curgem de mai multe ori pe parcursul sesiunii la acest adevărat document de referinţă, dorim totuşi să fixăm de pe acum coordonatele sale generale.

Formulindu-şi observaţiile generale asupra activităţii Organizaţiei, U Thant consideră că în perioada parcursă în ultimul deceniu de O.N.U. „în domeniul politic aceasta a cunoscut mai multe eşecuri decît succese şi avem toate motivele să fim mai mult dezamăgiţi decît satisfăcuţi". Consideră că s-a reuşit, totuşi, ca prin eforturi treptate statele „să înceapă să devină conştiente că în lumea modernă armamentele nu mai reprezintă singurul factor decisiv al puterii". U Thant menţionează printre aceşti factori încurajatori pentru viitorul O.N.U. evoluţia spre destindere care este evidentă în Europa, apropiata soluţionare a problemei restabilirii drepturilor R.P. Chineze în O.N.U. etc. „Sper în felul acesta — conchide U Thant — că Naţiunile Unite vor fi cîndva capabile, cu sprijinul şi asistenţa statelor sale membre, să ajute la rezolvarea marii majorităţi a problemelor politice ale generaţiei noastre şi să prevină conflictele care ar putea ameninţa viitorul umanităţii".

Introducerea la raport denunţă războiul dus în Indochina de către Statele Unite, calificîndu-l drept „o sfidare a principiilor Naţiunilor Unite şi a autorităţii Organizaţiei". Reflecţii amare se fac în document şi în legătură cu spirala ascendentă a cursei înarmărilor nucleare, „această tendinţă dezastruoasă avînd în prezent un ritm şi proporţii fără precedent în istorie". Acesta este indiscutabil un echilibru cu totul precar care transformă puterea nimicitoare a armelor de exterminare în masă într-un mijloc de aşa-zisă „supravieţuire". U Thant cere să se întreprindă de urgenţă măsuri efective pentru a se ajunge la dezarmarea nucleară.

Acordîndu-se o mare preţuire studiului efectuat la iniţiativa României asupra consecinţelor economice şi sociale ale cursei înarmărilor şi ale cheltuielilor militare, problemă asupra căreia urmează să fie publicat un mesaj separat, U Thant ţine să precizeze că valoarea studiului întreprins, al ideii ca atare, constă în aceea că „poate contribui la a atrage atenţia întregii comunităţi internaţionale asupra acestei importante chestiuni şi să furnizeze indicaţii utile pentru soluţionarea ei".

■

Dacă ar fi să stabilim o ierarhie a preocupărilor în această perioadă care a precedat şi a coincis cu începerea lucrărilor sesiunii Adunării Generale a O.N.U. în mod evident, pe primul loc, şi la considerabilă distanţă de tot ce ar urma, se plasează problema restabilirii drepturilor legitime ale R. P. Chineze în Organizaţia Naţiunilor Unite. Activitatea cea mai febrilă în această privinţă o depune diplomaţia americană care caută, după cum se consideră în cercurile O.N.U., să împiedice sau tergiverseze acest proces inexorabil, cerut de întreaga evoluţie a vieţii contemporane.

S-a constatat un efort succesiv al diplomaţiei americane, mergîndu-se pînă la intrarea în acţiune a vîrfurilor Administraţiei americane. Dacă nimeni nu se mai încumetă să pună sub semnul întrebării oportunitatea şi necesitatea în sine a restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U., în prezent eforturile diplomaţiei americane sînt concentrate de încercarea de a găsi sprijin pentru rezoluţiile pe care au intenţia de a le prezenta Adunării Generale, rezoluţii care, acceptînd ideea intrării R.P. Chineze în O.N.U. şi acordarea pentru aceasta a unui loc în Consiliul de Securitate, caută să asigure pe mai departe prezenţa Taivanului în Organizaţie.

În cercurile O.N.U. s-a aflat că numai un număr foarte redus de state s-au declarat de acord să sprijine cererea americană şi să devină coautori ai rezoluţiilor. Aliaţii Statelor Unite ezită să se asocieze proiectelor Statelor Unite, înţelegînd că aceste acţiuni îndreptate contra mersului logic al istoriei, al tendinţelor evoluţiei contemporane prezintă riscul de a duce la izolarea politică a protagoniştilor lor. Confruntarea care se va desfăşura în jurul problemei restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U. relevă încă o dată necesitatea unui serios efort din partea întregii comunităţi internaţionale de a lucra şi lupta pentru soluţii rezonabile, realiste şi echitabile. Observatorii politici, şi nu numai ei, speră că sesiunea Adunării Generale va putea fi la înălţimea îndatoririlor sale în această esenţială problemă a vieţii internaţionale.

Sergiu VERONA

New York, 21 septembrie

— Situaţia Pactului internaţional referitor la drepturile economice, sociale şi culturale, a Pactului internaţional referitor la drepturile civile şi politice şi a Protocolului facultativ la Pactul internaţional referitor la drepturile civile şi politice

DREPT INTERNAŢIONAL, CODIFICAREA PRINCIPIILOR, TRATATE

— Raportul Comitetului special pentru problema definirii agresiunii

— Declaraţia asupra participării universale la Convenţia de la Viena asupra dreptului tratatelor

— Raportul Comisiei de drept internaţional asupra lucrărilor celei de a XXIII-a sesiuni a sa

— Raportul Comisiei Naţiunilor Unite pentru dreptul comercial internaţional asupra lucrărilor celei de-a IV-a sesiuni a sa

— Cooperarea internaţională pentru utilizarea paşnică a spaţiului extraatmosferic

— Elaborarea unui tratat internaţional privind Luna

— Problema afectării în scopuri exclusiv paşnice a fundului mărilor şi oceanelor şi a subsolului lor, în marea liberă

— Examinarea rolului Curţii Internaţionale de Justiţie

CHESTIUNI PROCEDURALE

— Verificarea deplinelor puteri a reprezentanţilor la cea de a 26-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

— Alegerea preşedintelui

— Constituirea marilor Comisii şi alegerea birourilor lor

— Alegerea vicepreşedinţilor

— Alegerea a cinci membri nepermanenţi ai Consiliului de Securitate

— Alegerea a nouă membri ai E.C.O.S.O.C.

— Numirea secretarului general al O.N.U.

— Alegerea a 15 membri ai Consiliului Dezvoltării Industriale

— Alegerea membrilor Comisiei de Drept Internaţional

— Primirea de noi membri în O.N.U.

— Restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze la O.N.U. (propusă de 17 ţări, printre care şi România)

— Reprezentarea Chinei la O.N.U. (propusă de S.U.A.)

CHESTIUNI ADMINISTRATIVE ŞI BUGETARE

— Raportul financiar şi conturile pentru exerciţiul încheiat la 31 decembrie 1970

— Bugetul adiţional pentru 1971

— Proiect de buget pentru 1972

— Estimări provizorii pentru 1973

— Aplicarea recomandărilor formulate de către Comitetul ad-hoc de experţi însărcinaţi cu examinarea finanţelor O.N.U. şi ale instituţiilor sale specializate.

MOSCOVA

PE AGENDA DIPLOMATICĂ

Corespondență pentru „Lumea"

Agenda diplomatică sovietică din toamna acestui an este deosebit de bogată : cel puțin zece întîlniri importante pe care conducătorii de partid și de stat ai Uniunii Sovietice le-au avut sau le vor avea cu lideri politici din tot atîtea țări ale lumii. Evantaiul tematic al fiecăruia din dialogurile la nivel înalt care au avut loc, se desfășoară în prezent sau își așteaptă rîndul este, de asemenea, extrem de larg.

Primul din această serie de contacte a avut loc între președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., A. N. Kosîghin, și fostul premier britanic Harold Wilson, liderul partidului laburist.

A urmat apoi vizita în Uniunea Sovietică a regelui Afganistanului, Mohammed Zahir Șah. Caracterizînd semnificația acestei vizite, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., N. V. Podgornîi, sublinia că „întîlnirile și schimburile de vederi între cele două țări au devenit tradiționale, ceea ce dovedește înaltul nivel al dezvoltării relațiilor între Uniunea Sovietică și Afganistan", ca și faptul că între cele două state există „o coincidență sau o apropiere de poziții în principalele probleme ale situației internaționale actuale". La rîndul său, șeful statului afgan, apreciind relațiile de bunăvecinătate, prietenie și colaborare între țara sa și Uniunea Sovietică, a arătat că Afganistanul „dorește în mod sincer să dezvolte relații bune cu toate țările prietene". „Nu încape îndoială, a subliniat regele Afganistanului, că respectarea principiului egalității în drepturi a statelor, al respectului reciproc și neamestecului în treburile interne joacă un rol principal în întărirea prieteniei și asigurarea liniștii în întreaga lume". „După părerea noastră, a spus Mohammed Zahir Șah, folosirea presiunilor militare pentru rezolvarea litigiilor are urmări periculoase. Este necesar ca înlăturarea tuturor divergențelor să fie căutată pe calea soluțiilor politice, în condițiile respectării drepturilor inalienabile ale popoarelor și națiunilor".

Așteptată cu vădit interes, vizita de două zile a cancelarului federal al R. F. a Germaniei, Willy Brandt (care a avut loc în conformitate cu înțelegerea realizată încă din august 1970, în timpul prezenței la Moscova a cancelarului) s-a soldat în urma convorbirilor de la Oreanda (Crimeea) cu secretarul general al C.C. al P.C.U.S., L. I. Brejnev, printr-un comunicat privind relațiile bilaterale sovieto — vest-germane, precum și un larg cerc de probleme internaționale. După cum se arată în acest comunicat, au fost discutate probleme referitoare la ratificarea tratatului de către Sovietul Suprem al U.R.S.S. și Bundestagul R.F.G. și a fost exprimată convingerea fermă că intrarea în vigoare a acestuia va permite asigurarea unei cotituri hotărîtoare în relații spre o colaborare amplă, trainică și de lungă durată între popoarele acestor țări. S-a acordat o atenție considerabilă problemelor legate de semnarea la 3 septembrie a.c. de către U.R.S.S., Marea Britanie, S.U.A. și Franța a acordului cvadripartit cu privire la Berlinul occidental.

Un loc important l-au ocupat în convorbiri problemele pregătirii conferinței pentru securitatea și colaborarea în Europa, relevîndu-se că evoluția situației pe continent este favorabilă convocării conferinței general-europene, cu participarea S.U.A. și Canadei.

Părțile și-au expus părerile privind reducerea forțelor armate și armamentelor în Europa. S-a subliniat că viitorul continentului european ca și al altor regiuni ale lumii trebuie să se bazeze nu pe poziția militară a statelor, ci pe colaborarea egală în drepturi și asigurarea securității pentru fiecare stat în parte și pentru toate statele la un loc.

Normalizarea relațiilor între Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei, pe baza egalității depline în drepturi, lipsei de discriminări, respectării reciproce a independenței și neatîrnării fiecăruia dintre cele două state în probleme care se referă la competența lor internă în limitele frontierelor lor corespunzătoare — au relevat părțile — pare astăzi posibilă și de mare importanță. Unul din pașii importanți în această direcție va fi intrarea ambelor state germane în procesul destinderii în Europa, în Organizația Națiunilor Unite și în instituțiile internaționale specializate.

Părțile au ajuns la concluzia că există posibilități largi pentru organizarea și dezvoltarea permanentă a relațiilor dintre cele două țări. Potrivit cu aceasta, ele s-au pronunțat pentru lărgirea relațiilor comerciale, tehnico-științifice, culturale și sportive, precum și a schimburilor între organizațiile de tineret și au reafirmat dorința de a încheia în curînd acorduri corespunzătoare.

Referindu-se la acțiunile diplomatice de importanță majoră aflate în continuare pe agenda actualității, ziarul „Pravda" constata că „viitoarele vizite ale lui L. I. Brejnev în Iugoslavia și Franța" capătă o mare însemnătate pentru „dezvoltarea și întărirea colaborării pe baza bilaterală și general-europeană".

De asemenea, în viitorul apropiat, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., A. N. Kosîghin, urmează să facă vizite oficiale în Canada, Norvegia, Danemarca și Algeria, fapt care a reținut atenția observatorilor din Moscova și din țările respective.

După cum s-a anunțat, în această toamnă un alt conducător sovietic, N. V. Podgornîi, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., va face o vizită în Republica Democrată Vietnam.

Și, în sfîrșit, o altă vizită așteptată la Moscova, este cea a primului ministru indian, Indira Gandhi, care, în urma semnării recente a tratatului sovieto-indian, va aborda în convorbirile de aici, noi laturi ale colaborării dintre cele două țări în toate domeniile.

Laurențiu DUȚĂ

Moscova, 20 septembrie

Cancelarul federal al R. F. a Germaniei, Willy Brandt, și secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev

ORIENTUL APROPIAT

ACTUALITATE POLITICĂ ȘI DIPLOMATICĂ

Pentru scurtă vreme, atmosfera în zona Canalului de Suez s-a „încălzit" din nou. Deși calmul a fost restabilit, doborîrea (11 septembrie) a unui bombardier egiptean, distrugerea (17 septembrie) a unui avion de transport militar israelian, ca și incidentul produs la 18 septembrie cînd, potrivit surselor de la Tel Aviv bateriile de rachete egiptene au deschis focul asupra unor avioane israeliene ce survolau Peninsula Sinai, ceea ce a provocat riposta artileriei israeliene, a sporit în mare măsură încordarea din sector. Incidentele — care în mod evident constituie un factor de menținere și agravare a tensiunii — sînt considerate cu atît mai îngrijorătoare cu cît sînt primele de o asemenea amploare de la proclamarea încetării focului în urmă cu 13 luni. Cu toate acestea, opinia observatorilor este că nici din punct de vedere diplomatic, nici politic părțile aflate în conflict nu au, în momentul de față, nici un interes să pună în pericol armistițiul de facto și să intre într-o nouă perioadă a acțiunilor și represaliilor. „Activizarea" frontului de pe Canal — apreciază ei — nu are menirea decît să confere o nouă urgență convorbirilor care se deschid la New York asupra conflictului din Orientul Apropiat, să reamintească O.N.U. — cu numai cîteva zile înainte de deschiderea sesiunii Adunării Generale — că este timpul să se facă ceva în legătură cu acest conflict care trece în prezent printr-o fază delicată.

Deplasarea problemei la Națiunile Unite în cadrul dezbaterilor publice — după o perioadă de contacte diplomatice, axate în principal în jurul condițiilor pentru redeschiderea Canalului de Suez — ridică o serie de aspecte noi legate, între altele, de concertarea celor patru mari puteri și de misiunea mediatorului Gunnar Jarring. În discursul pronunțat la 16 septembrie, președintele Sadat exprima o nemulțumire evidentă față de evoluția acțiunilor întreprinse de Statele Unite pe lîngă guvernul israelian, ca răspuns la inițiativa egipteană de redeschidere a Canalului. Reamintind condițiile (rămase aceleași) pentru realizarea unui acord în acest sens, ca și faptul că de la 6 iulie (dată cînd șeful secției Orientul Apropiat din Departamentul de Stat, Sterner, a întreprins o vizită la Cairo pentru a informa că președintele Nixon își va preciza poziția), S.U.A. nu au întreprins nici o tentativă pentru a se ajunge la vreun rezultat, președintele Sadat a lansat un apel presant celor patru mari puteri, „care trebuie să-și asume responsabilitatea", Consiliului de Securitate și secretarului general al O.N.U., U Thant, cerîndu-i „să facă un raport asupra atitudinii Egiptului și Israelului".

Ca o reacție la acest discurs, oficialitățile americane — transmite din Washington agenția „Reuter" — au afirmat la 18 septembrie că „S.U.A. pregătesc propuneri cuprinzătoare pentru un acord interimar, implicînd o retragere parțială a trupelor israeliene și redeschiderea Canalului de Suez". Motivul pentru care Statele Unite nu prezintă în acest moment propuneri concrete, afirmă aceste oficialități, este acela că discută cu Israelul „idei importante și exhaustive privind un posibil acord".

CAIRO
Intîlnire între ministrul de externe britanic, Alec Douglas-Home, și omologul său egiptean, Mahmud Riad

Convingerea Egiptului, că Washingtonul dispune de mijloacele necesare pentru a determina Israelul să-și modifice poziția, a fost reafirmată și cu prilejul vizitei de trei zile efectuată de Sir Alec Douglas Home la Cairo. Prima călătorie oficială din ultimii 15 ani a șefului diplomației britanice în Egipt este interpretată ca o încercare de reactivare a rolului diplomatic al Marii Britanii în problematica Orientului Apropiat. În acest sens, observatorii subliniază declarațiile lui Home privind oportunitatea reanimării concertării celor patru mari puteri și a negocierii Jarring. În ce privește fondul problemei, șeful diplomației britanice a reafirmat necesitatea transpunerii în practică a Rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967. Referindu-se la inițiativa privind redeschiderea Canalului de Suez, pe care țara sa a privit-o „cu satisfacție", ea are menirea să atenueze tensiunea din regiune — a afirmat el — și „va trebui să fie urmată de soluționarea totală a crizei bazată pe Rezoluția Consiliului de Securitate".

Speranțe într-o reactivare a misiunii Jarring au fost exprimate și de secretarul general al O.N.U., care declara într-o conferință de presă că un răspuns „mai pozitiv" al guvernului israelian la chestionarul înmînat de mediatorul suedez în luna februarie celor două părți, ar avea un rol însemnat în acest sens.

Pentru moment, la sediul O.N.U., atenția este concentrată în principal asupra dezbaterilor din Consiliul de Securitate pe marginea plîngerii Iordaniei împotriva acțiunilor întreprinse de Israel în Ierusalim.

■

În regiune, două evenimente mai importante au marcat actuala săptămînă politică : la Cairo, formarea noului guvern egiptean, iar la Djeddah, continuarea medierii egipteano-saudite în conflictul iordaniano-palestinian.

În ce privește constituirea noului cabinet egiptean, condus tot de Mahmud Fawzi, se impun unele remarci care în esență răspund promisiunii făcute de președintele Sadat încă de la venirea sa la putere referitor la o reformare a structurilor statului. Pe această linie se înscriu : instituirea pentru prima oară cu această ocazie a postului de prim-vicepreședinte al guvernului, deținut de Aziz Sidky, care este și ministru al petrolului și resurselor miniere ; comasarea unor ministere, de pildă, ministerul administrației locale, care pînă în prezent avea autoritatea asupra guvernatorilor provinciilor, atașați acum direct de Consiliul de miniștri ; crearea de noi ministere cum ar fi ministerul de stat pentru producția militară. Cu ocazia primei reuniuni a guvernului, președintele Sadat sublinia că acesta va avea drept sarcină punerea în aplicare a „programului de acțiune națională" aprobat de Congresul Uniunii Socialiste Arabe din luna iunie, al cărui obiectiv central este dublarea venitului național în următorii zece ani.

Caracterizînd sarcinile concrete ale fiecărui minister, președintele Sadat a subliniat, în special, necesitatea recuperării a două milioane de acri de deșert, prin utilizarea lacului de acumulare de la Assuan. Printre alte sarcini care stau în fața ministerelor, Anwar Sadat a citat reorganizarea totală a sistemului de învățămînt.

La Djeddah, „conferința reconcilierii" dintre iordanieni și palestinieni, care urma să înceapă luni, 20 septembrie, a debutat marți printr-o reuniune plenară în prezența mediatorului saudit, Omar Sakkaf și a celui egiptean, El Kholi. „O atmosferă de încredere reciprocă" a dominat această reuniune, preciza corespondentul agenției iordaniene în Arabia Saudită. Au urmat apoi discuții directe între delegațiile iordaniană și palestiniană. „Conferința reconcilierii" a fost precedată de o serie de întîlniri bilaterale — care au durat aproape o săptămînă — în scopul precizării procedurii de lucru și a poziției părților. În centrul discuțiilor a stat documentul elaborat de misiunea de mediere egipteano-saudită care este bazat pe acordurile de la Cairo și Amman, din septembrie și octombrie 1970.

Rodica GEORGESCU

DISPUTA MONETARĂ

ÎNTÎLNIRI FĂRĂ SOLUȚII

Demonstrație în R.F. a Germaniei : „Renunțați la dolar, atins de maladia războiului"

Așadar, după ce membrii Pieței comune „salvaseră anumite speranțe" care au declanșat o gamă variată de reacții politice, începînd cu „optimismul prudent", în Italia, și sfîrșind cu „satisfacția cu unele rezerve" în R.F.G., după ce sextetul comunitar n-a putut camufla observatorilor disonanțele de natura „divergențelor care subzistă" și a „echivocului care nu a dispărut", în sfîrșit, după ce membrii Pieței comune și-au formulat acum zece zile la Bruxelles „pachetul de propuneri", ei au fost gata pentru voiajul la Londra, unde între 15—16 septembrie a avut loc conferința monetară a așa-numitului club al „celor 10". Divergențele intracomunitare au fost lăsate temporar în planul al doilea de „frontul anti-dolar" prefigurat de comunicatul final al reuniunii de la Bruxelles, întîlnirea de la Londra reliefînd, în schimb, accentuarea disensiunilor dintre Statele Unite, pe de o parte, și „ceilalți nouă", pe de altă parte, fisurile fiind atît de evidente încît, la această ultimă rundă, delegații n-au putut ajunge la un acord nici măcar pentru fixarea unei ordini de zi.

Controversa monetară, care a adunat la masa tratativelor principalele zece țări capitaliste industrializate, a rămas intactă și dacă se poate aprecia, în ansamblu, că aceste țări au avut zece păreri diferite, nu poate fi trecută cu vederea poziția comună a nouă din cei zece parteneri față de cel de al 10-lea — S.U.A. Au circulat, astfel, persistent, ideile devalorizării dolarului american, suspendării supratаxei americane asupra importurilor, constituirii unui nou sistem monetar interoccidental în care nici o monedă, indiferent de puterea economică a statului emitent, să nu dețină o poziție dominantă. Punctul de vedere al Statelor Unite a rămas neschimbat și nu pare întîmplătoare remarca președintelui Nixon făcută în cadrul conferinței de presă din 16 septembrie : „ceea ce căutăm este o soluție permanentă și acesta este motivul pentru care *durata supratаxei temporare va fi întrucîtva mai lungă* deoarece nu trebuie să ne ocupăm numai de problemele politicii monetare și a ratelor de schimb *ci trebuie să ne ocupăm și de repartizarea poverilor*, de controlul asupra comerțului, inclusiv barierele monetare". Or, tocmai această repartizare a poverilor separă acum S.U.A. de partenerii săi, care nu acceptă să li se arunce în spinare deficitul balanței de plăți americane. Rezistența aliaților S.U.A. pare a fi în continuă creștere iar faptul că întrevederea din capitala britanică „a fost un dialog al surzilor" nu poate fi decît un argument în favoarea acestei opinii.

La 20 septembrie, ultima reuniune înainte de sesiunea F.M.I. din 27 sep-

PROGRESE ÎN ALIANȚA C.G.T. — C. F. D .T.

După întîlnirea Georges Séguy (C.G.T.) — Edmond Maire (C.F.D.T.) din 25 august, o scurtă declarație exprima dorința celor două mari centrale sindicale franceze de a lupta împreună pentru satisfacerea revendicărilor economice și sociale ale oamenilor muncii. După mai puțin de două săptămîni, la 6 septembrie, cei doi secretari generali prezentau într-o conferință de presă comună textul elaborat de C.G.T. și C.F.D.T. spre a defini obiectivele de urmărit.

Cuprinzînd o arie largă de probleme ale populației salariate, documentul arăta că, în condițiile creșterii accelerate a prețurilor de-a lungul anului în curs, în condițiile crizei monetare care nu poate să nu aibă repercusiuni negative asupra activității economice și deci asupra situației oamenilor muncii, cele două confederații „își vor continua și își vor intensifica eforturile pentru desfășurarea celor trei campanii pe care le-au hotărît de comun acord" (îmbunătățirea sistemului pensiilor, respectarea drepturilor sindicale, egalitate de salarii și de drepturi pentru mîna de lucru străină), iar continuarea acestor campanii trebuie asigurată „simultan cu riposta oamenilor muncii pentru apărarea puterii lor de cumpărare și a locului lor de muncă", „(simultan) cu dezvoltarea acțiunii pentru ameliorarea condițiilor de viață și de muncă". În legătură cu aceste obiective textul C.G.T.-C.F.D.T. formulează revendicări precise în legătură cu : 1) salariile și puterea de cumpărare ; 2) dreptul la muncă („nici o licențiere fără reîncadrare prealabilă") ; 3) condițiile de muncă ; 4) durata muncii.

„De la declarația comună a C.G.T.-C.F.D.T. din 1 decembrie 1970 și în ciuda greutăților întîmpinate, se subliniază în noul document, acțiunile s-au desfășurat corespunzător modalităților definite de comun acord. Astfel, la toate nivelurile, oamenii muncii au participat la lupta pentru îmbunătățirea condițiilor lor de viață și de muncă, pentru libertățile sindicale. Ei au dat dovadă de o combativitate pentru care cele două Confederații se felicită. Această unitate de acțiune a permis să se înregistreze succese indiscutabile". Și a continuat să înregistreze asemenea succese : săptămîna trecută, sub presiunea mișcării revendicative a oamenilor muncii hotărîți să nu accepte ca dificultățile economice și financiare să lovească în nivelul lor de trai, patronatul a acceptat — nu fără reticențe, dar a acceptat — să limiteze timp de șase luni creșterile de prețuri.

În preocuparea de a lărgi baza rodnicei cooperări între centralele sindicale, C.G.T. a propus încă de astă primăvară elaborarea unei platforme comune cu privire la perspectivele socialismului în Franța. C.F.D.T. a înaintat spre studiu federațiilor sale regionale tezele prezentate de C.G.T. și, pe baza reacțiilor înregistrate, a stabilit, pare-se, un proiect de răspuns, care urmează să fie încă discutat de diferitele organisme ale C.F.D.T. și supus dezbaterilor consiliului ei național care se întrunește în a doua jumătate a lunii octombrie.

Fl. Ș.

tembrie, a strîns din nou la masa discuțiilor, în capitala Belgiei, reprezentanții Pieței comune. De data aceasta a fost rîndul miniștrilor de externe să abordeze problema consecințelor măsurilor protecționiste financiare și comerciale ale Statelor Unite asupra economiilor țărilor occidentale. Un nou prilej pentru răbufnirea divergențelor dintre Piața comună și S.U.A. în domeniul comercial, un nou prilej pentru a cere unei Americi, ce pare că nu vrea să audă, anularea suprataxei care deteriorează comerțul interoccidental, un nou prilej pentru a se aprecia necesitatea rezervării, de către C.E.E., a dreptului de a lua măsuri de compensație și protecție. Cei șase s-au abținut deocamdată să anunțe represaliile desigur în așteptarea unei noi runde de discuții, pe care le va prilejui sesiunea F.M.I. din 27 septembrie.

În orice caz, aceasta va debuta într-o atmosferă bîntuită de disensiuni și este greu de presupus că, peste noapte, punctele de vedere divergente se vor topi într-un consens de păreri. Dacă la Londra reprezentanții principalelor zece țări capitaliste industrializate „s-au întîlnit pentru a hotărî să se întîlnească din nou" este pentru că se încearcă încă rezolvarea crizei prin paliative care ocolesc miezul problemei întrucît, în ciuda eforturilor diferiților experți financiari ai lumii capitaliste, apare tot mai evident că nu pot exista soluții în afara eliminării adevăratelor cauze ale crizei valutare : spirala înarmărilor, cheltuirea unor sume fabuloase pentru întreținerea de trupe și baze militare pe teritorii străine, pentru promovarea unei politici de dominație economică și politică în străinătate etc.

Ilie OLTEANU

SAIGON

COMEDIE DE UNUL SINGUR

O încordare permanentă stăpînește Saigonul și Vietnamul de sud, în aceste săptămîni dinaintea alegerilor de la 3 octombrie pentru care nu există încă decît un singur candidat — Nguyen Van Thieu. O încordare izbucnind în demonstrațiile antiamericane și în cele împotriva politicii promovate de Thieu, în apelurile la boicotarea alegerilor, în protestele în plină stradă ale studenților care dau foc afișelor electorale cu efigia actualului președinte, în actele de sabotaj. La 15 septembrie, o explozie în cabaretul „Tu Do" în care au fost ucise 15 persoane (între care un american) și rănite alte 57 (între care șapte americani) — cel mai grav incident saigonez de acest fel de la 25 iunie 1965 cînd fuseseră ucise 43 de persoane și rănite 80 — a sporit tensiunea existentă în capitala sud-vietnameză. Tot mai multe personalități politice sau religioase se pronunță împotriva farsei de la 3 octombrie, în care, nu e un secret pentru nimeni, autoritățile vor acționa întocmai ca în legislativele din 29 august : orice metodă care asigură succesul și menținerea la putere e bine venită. Directorul Institutului de propagandă a credinței poporului An Quang spunea că „alegerile de la 3 octombrie nu vor fi nici libere, nici democratice : vor fi necinstite și nu vor înlesni încetarea războiului", iar bonzul superior Thich Thien Hoa al pagodei An Quang (care numără aproximativ un milion de enoriași) a cerut fidelilor boicotarea alegerilor.

Dezinvoltura pe care o remarcau, în aceste săptămîni de încordare, toți corespondenții de presă la Saigon, în cuvîntările și atitudinea lui Thieu, apare din sprijinul, mai întîi tacit, apoi declarat, pe care autoritățile americane i-l acordă în alegerile de la 3 octombrie. „Sprijinul necondiționat — sublinia agenția «Frace Presse» — pe care i l-a acordat public președintele Nixon nu este, fără îndoială, străin de această siguranță. «Am fi preferat o alegere disputată» a spus președintele Nixon (în conferința de presă din 16 septembrie — n.n.), lăsînd să se înțeleagă clar că se va mulțumi cu candidatura unică a lui Thieu. Nu se poate vorbi deci de vreo presiune a Statelor Unite pentru a-l răsturna, stopînd, spre exemplu, ajutorul economic și militar. Nu se poate vorbi nici de favorizarea vreunei lovituri de stat".

Nu aceeași atitudine se observă în rîndurile altor politicieni nord-americani care se declară insistent pentru stabilirea unei date a retragerii trupelor americane din Vietnamul de sud și încetarea acordării vreunui sprijin economic sau militar unui regim ce nu exprimă de loc dezideratele populației. Senatorul democrat George McGovern a afirmat, în urma unei călătorii în Vietnamul de sud, că „dacă forțele americane nu sînt retrase rapid și dacă nu punem capăt operațiunilor noastre militare, vom asista la un dezastru militar, politic, economic și moral". El a calificat alegerile ce urmează a se desfășura la 3 octombrie drept „o farsă", iar politica de „vietnamizare" drept „un eșec spectaculos". Senatorul a insistat pentru retragerea trupelor americane nu numai pentru că „se demoralizează într-un mod rapid" ci și pentru că au permis coruperea societății sud-vietnameze „într-un grad fără precedent". „Banii, echipamentul și sîngele americanilor — a adăugat McGovern — au dat generalului Thieu un aparat politic, financiar și militar" ce-i permite „să joace o comedie de unul singur".

Atmosfera în care se vor desfășura „alegerile" prezidențiale se manifestă încă de pe acum : importante forțe polițienești împrăștie demonstranții, înconjoară clădirile universității și parlamentului în care oponenții regimului își declară dezacordul cu ceea ce se petrece în Vietnamul de sud, ori, mai ales, sînt dislocate în provincii pentru a asigura, și aici, „ordinea" și succesul singurului candidat.

S. Ț.

MANILA

SUBSTRATUL UNUI „PUNCT CALD"

Cu aproximativ trei luni înaintea alegerilor pentru reînnoirea Camerei Inferioare, scena politică filipineză înregistrează acțiuni violente. După cum se știe, ciocnirile între forțele polițienești și demonstranții care își exprimau deziderate privind necesitatea corijării actualei situații social-economice, s-au soldat, în cîteva rînduri, cu morți și răniți. Pe acest fond al fricțiunilor ascuțite la maximum, a avut loc acțiunea teroristă împotriva conducerii Partidului Liberal de opoziție. În urma atacului cu grenade provocat în timpul unui miting ținut la Manila, unde participau susținătorii acestui partid, întreaga conducere a Partidului Liberal de opoziție, cu excepția secretarului general, a fost lichidată. În urma acestui atentat, președintele Ferdinand Marcos a instituit starea excepțională, anunțînd suspendarea garanțiilor constituționale privind inviolabilitatea persoanei, pe o perioadă nedeterminată. Referindu-se la faptul că starea excepțională va rămîne în vigoare „atît timp cît va fi necesar", după cum s-a exprimat președintele, senatorul Benigno Anino, secretar general al Partidului Liberal de opoziție, a declarat că apelul guvernului la măsuri drastice reprezintă în fapt „instituirea pe întregul teritoriu filipinez a unui regim de arestări și de detenție fără nici un fel de

judecată pentru aceia care nu sînt de părerea președintelui". În aceeași ordine de idei, Clubul național al ziariștilor filipinezi a dat publicității o declarație în care se protestează împotriva represiunilor, chemînd, în același timp, toate organele de informație din țară „să participe la o largă acțiune de apărare a libertăților civile".

Actuala stare de tensiune din Filipine, deși acută în ultima perioadă, a izbucnit în urma acumulării progresive a contradicțiilor social-economice. Protestele și demonstrațiile populației din centrele urbane, a studenților și preoților, conflictele dintre țărani și proprietarii de pămînt, au marcat în ultimile luni faptul că în cele mai diverse sectoare ale societății și economiei o întreagă problematică nu și-a găsit încă rezolvarea. Tendințele de reforme, inclusiv aceea a instituirii de către președintele Ferdinand Marcos a Adunării chemate să redacteze o nouă Constituție, s-au dovedit efemere. În legătură cu discrepanța între declarațiile guvernamentale de bune intenții și realitatea complexă a arhipelagului, ziarul „Le Monde" comenta : „O lege, fie chiar și fundamentală, nu este de-ajuns pentru a reforma o societate, în special atunci cînd membrii Adunării dispun de venituri anuale de 72 000—440 000 de franci, în contrast cu venitul mediu pe cap de locuitor de 1 400 de franci..."

Dincolo de distanțele enorme, economice și sociale, care despart pe cei chemați să „reconstituie" un întreg sistem administrativ, cu cele mai profunde implicații în însăși structura socială și economică filipineză, în arhipelag feudalismul cel mai rigid se întîlnește cu avatarurile proprii capitalismului. Sărăcia agricultorilor și legarea lor de pămînt, din zonele rurale, este „întregită", ca un pandant, de starea populației din zonele urbane unde șomajul, inflația, sărăcia și condițiile mizere de locuit sînt elementele cele mai reprezentative. În mod firesc, dirijarea unui organism social-economic subminat de numeroase racile, la cîrma căruia se află reprezentanți ai oligarhiei interesați să-și apere privilegiile, nu putea să se reflecte în planul vieții politice decît prin înăsprirea relațiilor cu opoziția.

Faptul că în ultima perioadă presa internațională a început să alăture Filipinelor calificativul „un punct cald" al regiunii asiatice nu înseamnă altceva decît reliefarea tocmai a recentelor note dominante înregistrate de tensiunea din țară.

Radu BUDEANU

NICOSIA

EVOLUȚII INCERTE

După o vară extrem de încărcată din punct de vedere diplomatic, ultimele știri sosite din Nicosia trădează neliniște și incertitudine față de evoluția recentă a evenimentelor din insulă.

După trei ani de la debut (iunie 1968), convorbirile dintre conducătorii celor două comunități din Cipru, greacă și turcă, cunosc, începînd de la mijlocul lunii august, cel mai serios impas din existența lor. La sosirea sa la Atena, la începutul lui septembrie, președintele Makarios vorbea chiar de „un eșec" al convorbirilor și spunea că deși ele ar constitui și de-acum înainte „cea mai bună metodă" pentru rezolvarea neînțelegerilor intercomunitare, nu crede „că rămîne o marjă de optimism în acest domeniu". Deși ambele părți au ajuns la un consens într-o serie de probleme, ca cea a componenței parlamentului insular reunit sau a numirilor la Curtea Supremă a statului, principalele divergențe n-au putut fi depășite. În special ciprioții turci refuză să renunțe la cererea lor de autonomie locală, motivînd-o ca pe o necesară punere la adăpost a comunității turce din insulă. La rîndul lor, ciprioții greci resping acest deziderat explicînd că o acceptare a sa ar echivala cu începutul sfîrșitului statului unitar cipriot și fără să se amelioreze astfel situația s-ar ajunge — spun ei — cu timpul la adîncirea contrastelor. Ultimele întîlniri dintre conducătorul comunității grecești, Glafcos Clerides, și conducătorul comunității turce, Rauf Denktaș, n-au adus nimic nou în direcția depășirii actualei faze critice. Drept urmare, la Nicosia, Atena și Ankara a fost inițiată o vie activitate diplomatică menită să intensifice eforturile de rezolvare a crizei. În acest sens, principalul eveniment l-a constituit, la începutul acestei luni, vizita președintelui Makarios la Atena, în cadrul căreia problema cipriotă a fost discutată în toată complexitatea ei. La sfîrșitul vizitei, arhiepiscopul Makarios se declara „foarte satisfăcut de convorbirile constructive avute". Laconicul comunicat final al vizitei nu dă amănunte asupra rezultatelor convorbirilor, dar atît în presa greacă cît și în cea cipriotă, comentatori avizați au vorbit despre căutarea unor căi de scoatere din impas a convorbirilor intercomunitare ca principal obiectiv al discuțiilor. Cu puțin timp înainte de sosirea arhiepiscopului Makarios la Atena, premierul grec Papadopoulos declara presei că „oprirea negocierilor intercipriote trebuie împiedicată cu orice chip". La rîndul său, în aproximativ aceeași perioadă, Nihat Erim, prim-ministrul Turciei, susținea ideea continuării convorbirilor.

În vreme ce șeful statului cipriot se îndrepta spre capitala greacă, agențiile de presă internaționale menționau misterioasa dispariție de la domiciliul său atenian a generalului Grivas, fost comandant șef al Organizației teroriste E.O.K.A., partizan fervent al Enosisului (unirea Ciprului cu Grecia). Expulzat din Cipru în 1967, în urma unor incidente sîngeroase între cele două comunități, incidente datorate în mare parte partizanilor săi, Grivas nu a renunțat în toți acești ani să intervină ori de cîte ori avea prilejul, și aceasta de obicei în momentele critice, sporind încordarea și divergențele din insulă. Nu întîmplător prezența sa în Cipru a coincis cu apariția a diferite organizații teroriste secrete, al căror scop principal e minarea dialogului intercomunitar și impunerea unei soluții de forță. În aceste condiții, este de la sine înțeles ce ecou a avut în insulă știrea dispariției generalului din Atena și mai ales cea neconfirmată, a reîntoarcerii lui în Cipru. Reactivizarea lui Grivas în momentul în care convorbirile intercomunitare trec printr-o fază critică reprezintă atît pentru ciprioții turci, cît și pentru ciprioții greci dornici de pace, un pas evident în direcția adîncirii neînțelegerilor, a tensiunii și o serioasă piedică în calea normalizării relațiilor dintre cele două comunități. Deși partizanii săi sînt puțini numeroși și prestigiul său este aproape inexistent în rîndul populației cipriote, prezența generalului Grivas în insulă nu ar face decît să complice situația.

În orice caz, în viitorul apropiat, observatorii evoluției interne din Cipru disting puține semne de ameliorare a situației. Întrebările cele mai des rostite se referă desigur la viitorul convorbirilor intercomunitare ca cel mai bun mijloc pentru ca poporul cipriot să ia decizii în conformitate cu interesele sale. Unii comentatori vorbesc însă și despre „alte metode" de rezolvare a crizei.

Sînt urmărite atent reacțiile Atenei și Ankarei, cu atît mai mult cu cît, în cadrul întîlnirii din iunie de la Lisabona, miniștrii de externe ai celor două țări au decis că, dacă pînă în septembrie 1971, convorbirile intercomunitare nu ajung la un rezultat satisfăcător, să aibă loc o nouă întrunire a lor în care să se caute „alte posibilități de rezolvare a problemei cipriote". Aceasta ar urma să aibă loc în a doua jumătate a lunii, cu prilejul deschiderii Sesiunii O.N.U.

În ceea ce privește intențiile guvernului cipriot, ministrul de externe Spyros Kyprianou, în drum spre New York, unde va participa la deschiderea Sesiunii O.N.U., făcînd o escală la Paris, a declarat ziariștilor : „Deocamdată nu avem de gînd să aducem problema Ciprului în fața Consiliului de Securitate... Natural, dacă între timp situația se deteriorează și evoluează spre o criză care ar fi o amenințare la adresa păcii, noi vom sesiza Consiliul de Securitate". (După cum se știe, o rezoluție a acestui organism elaborată în decembrie 1967, în vigoare și astăzi, prevede o reglementare pașnică a problemei cipriote, prin intermediul „bunelor oficii" ale secretarului general al O.N.U.). De asemenea, ministrul de externe cipriot a semnalat intenția guvernului său de a-și argumenta poziția potrivit unei rezoluții a Adunării Generale a O.N.U. din 1965, care cere tuturor statelor să respecte suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Ciprului.

Liana ENESCU

DIN SURSE...

HOLLYWOOD
Paul Newman, cunoscutul actor și regizor american, și soția sa, actrița Joanne Woodward, în timpul unei manifestații împotriva agresiunii S.U.A. din Vietnam

Istorie

În Uniunea Sovietică — transmite agenția „Novosti" — a început elaborarea unei opere fundamentale, în cadrul căreia, pe baza unei cercetări minuțioase a evenimentelor de pe toate fronturile războiului, se va realiza o analiză multilaterală a celui de al doilea război mondial în care au fost atrase patru cincimi din populația lumii, în el pierzându-și viața 50 000 000 de oameni. Comisia redacțională a „Istoriei celui de al doilea război mondial" (urmează să apară în zece volume) este condusă de ministrul apărării al U.R.S.S., mareșalul Andrei Greciko. Primele volume vor apărea în 1974. Ediția urmează a fi complet terminată în 1977, în ajunul celei de-a 60-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Profil

Cu prilejul unui dineu oferit în onoarea sa de Asociația corespondenților de presă acreditați la Națiunile Unite, U Thant avea să declare: „Succesorul meu trebuie să fie un om ce privește spre viitor și are o concepție globală a problemelor care ne privesc pe noi toți. Trebuie să fie imparțial și obiectiv fără a fi neapărat neutru. Să fie atent la mișcările și preocupările opiniei publice mondiale, și în special ale tineretului, dar să-și păstreze încrederea guvernelor membre. Să aibă judecata politică, tactul și integritatea necesare. Să fie nestrămutat convins de importanța demnității și valorii persoanei umane pentru a contrabalansa forțele impersonale care sînt interesele unor națiuni sau grupuri. Să aibă simțul proporțiilor, să aibă umor pentru a se feri de amărăciunea decepțiilor și a iritării pe care o pot provoca criticile uneori nejustificate. Funcția de secretar general nu este cea mai imposibilă din lume, dar este neîndoios una din cele mai dificile. Ea rezervă, de asemenea, maximum de satisfacții".

Tren

Pentru prima dată, la 18 septembrie un tren iranian a sosit în Turcia (Anatolia Orientală). N-a fost — se precizează la Ankara — decît o călătorie experimentală în vederea inaugurării, la 27 septembrie, în prezența șahului Iranului și a președintelui Turciei, a primei căi ferate ce leagă Iranul și Turcia.

O mare forță

Partidul Comunist Italian — aflăm din „L'Unita" — număra la 18 septembrie 1 509 199 membri, față de 1 507 047 la sfîrșitul lui 1970. Aceasta — subliniază ziarul — demonstrează „marea forță a P.C.I., care nu poate fi ignorată". Creșterea numărului membrilor de partid a fost de altfel constantă în cursul ultimilor ani: 1 502 862 înscriși în 1968 și 1 503 876 în 1969. Pe plan parlamentar Partidul Comunist Italian reprezintă aproximativ un sfert din corpul electoral.

Proclamarea...

...independenței Federației celor șase emirate ale Golfului Persic nu va avea loc înainte ca cele două delegații guvernamentale care întreprind vizite în marile capitale ale lumii să se întoarcă — apreciază cercuri bine informate din Dubai. Una din delegații s-a și întors duminică la Abu-Dhabi, în timp ce a doua, în momentul de față în Africa de Nord, urmează să se deplaseze în Europa occidentală și Statele Unite. Federația celor șase emirate (v. articolul de la pag 20) a fost proclamată la 18 iulie la Dubai.

Cassius Clay

„După turneul în America de Sud și în Caraibe, voi merge la Tokio. Voi pleca apoi în Europa, la Londra, în Elveția și poate la Paris unde mi-ar place să boxez" — a declarat corespondentului „France Presse" la Sao Paulo cunoscutul boxer american Cassius Clay.

N. A. S. A.

În cursul deceniului viitor N.A.S.A. își propune să lanseze o navă spațială care, servind de cel puțin o sută de ori, va reduce cu peste 90 la sută costul lansării sateliților. Nava urmează să decoleze ca o rachetă și să aterizeze ca un avion.

Insultă

Invitarea Rhodesiei la Jocurile Olimpice de la München este — a declarat recent, la Lome, Diallo Telli, secretarul general al O.U.A., — „o insultă gravă", inacceptabilă pentru Africa. Fiindcă „guvernul rhodesian caută să obțină prin sport recunoașterea politică pe care n-a reușit să o obțină pe căi normale".

20 de ani

„Vizita oficială, de la 14 și 15 septembrie, a ministrului francez al afacerilor externe la Berna — scrie «Tribune de Genève" — reprezintă un adevărat eveniment în relațiile franco-elveține. Vizita care a precedat-o pe cea a lui Maurice Schumann a fost aceea lui Robert Schuman în 1949. Deci, în urmă cu peste douăzeci de ani".

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

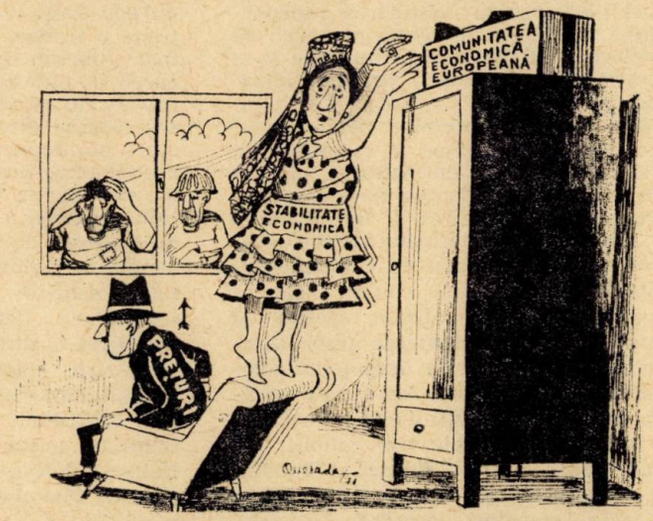

— Fii atent, nu cumva să te ridici !
(Din **Pueblo** — Madrid)

AVÎNTUL LUPTEI DE ELIBERARE DIN COLONIILE PORTUGHEZE

Se pregătește planul unei noi acțiuni de luptă împotriva trupelor colonialiste portugheze.

În urmă cu șapte ani, la 25 septembrie, într-o proclamație către poporul mozambican, Frontul de Eliberare din Mozambic (FRELIMO) anunța începerea insurecției generale armate împotriva colonialismului portughez. Evenimentul urma declanșării luptei armate de eliberare în Angola (4 februarie 1961) și Guineea-Bissau (23 ianuarie 1963). În acest fel, în toate coloniile africane portugheze lupta armată împotriva cercurilor guvernante din metropolă, care refuză cu obstinație să le acorde independența, s-a generalizat atrăgînd încă o dată și cu o deosebită forță atenția lumii întregi asupra menținerii unuia dintre anacronismele rușinoase ale veacului nostru — colonialismul.

În toată această perioadă, mișcarea de eliberare a continuat cu o intensitate crescîndă, parcurgînd un drum eroic. Forța grupurilor de insurgenți care, în momentul debutului luptelor, în fiecare din cele trei colonii au luat cu asalt cătărmile portugheze, s-a mărit constant. Între timp, aceste grupuri s-au unit și mărit începînd să acționeze sub conducerea unor partide politice care, exprimînd interesele popoarelor din fiecare colonie, conduc lupta patrioților pentru cîștigarea independenței naționale, a dreptului sacru de a folosi rodul bogățiilor naționale și al muncii lor în interesul propriei bunăstări.

Unirea tuturor forțelor patriotice și anticolonialiste pentru a se putea da o ripostă hotărîtă dușmanului, organizarea pe un front larg a maselor populare pentru pregătirea și desfășurarea cu succes a luptei armate au constituit pentru fiecare mișcare de eliberare națională din cele trei colonii sarcini esențiale. O dată realizate, acestea au putut trece la declanșarea unor insurecții armate generale împotriva colonialismului portughez. Așa cum au arătat, cu diverse ocazii, liderii mișcărilor de eliberare din cele trei colonii — (unii dintre aceștia, Eduardo Mondlane, Samora Machel, dr. Agostinho Neto chiar în interviuri acordate revistei „Lumea" cu prilejul vizitelor în România) — după declanșarea luptei armate anticolonialiste, aceasta a cuprins în scurt timp vaste regiuni ale fiecăreia din cele trei colonii, avansînd rapid și decisiv. Samora Machel, președintele Frontului de Eliberare din Mozambic, sublinia, de pildă, că generalizarea luptei antiportugheze „a permis lichidarea cîtorva mii de soldați inamici, capturarea de arme și muniții, lupta antrenînd largi pături ale populației și trezindu-le acestora conștiința națională". Amplitudinea operațiunilor armate ale patrioților angolezi, mozambicani precum și ale celor din Guineea-Bissau, succesele repurtate de aceștia în eliberarea unor zone întinse, în organizarea și conducerea vieții politice și economice din aceste teritorii, au determinat un număr crescînd de țări ale lumii să recunoască personalitatea politică și capacitatea principalelor mișcări de eliberare din cele trei colonii — FRELIMO (Mozambic), M.P.L.A. (Angola), P.A.I.G.C. (Guineea-Bissau) — de a conduce lupta popoarelor din aceste teritorii, de a fi reprezentante legitime ale popoarelor din țările respective.

Fronturile deschise în Angola, cuprinzînd 10 regiuni ale țării (Cabinda, Laire, Bige, Luanda, Cuanza, Norle, Moxico, Cuando-Cubango, Malanje și Bié), se întind în prezent pe o suprafață de 400 000 kmp — ceea ce înseamnă că peste o treime din teritoriul angolez a fost eliberat. În Guineea-Bissau mișcarea de eliberare a ajuns într-un stadiu foarte avansat ; la ora actuală, patru cincimi din teritoriu au fost eliberate. Mozambicul deși este, în ordine cronologică, ultima din cele trei colonii portugheze în care s-a declanșat lupta armată, a cunoscut, de asemenea, de-a lungul anilor o tot mai mare varietate de acțiuni, care au devenit treptat deosebit de puternice. După ce, în septembrie 1964, FRELIMO anunța începerea insurecției generale armate împotriva colonialismului portughez, în anii 1964—1967 lupta s-a extins rapid. FRELIMO a eliberat aproape în totalitate teritoriile provinciilor Cabo Delgado și Nyassa, ceea ce reprezintă o cincime din suprafața totală a Mozambicului.

În teritoriile controlate deja de forțele patriotice, mișcările de eliberare desfășoară, în funcție de specificul fiecărei țări, ample acțiuni politice, economice și sociale pentru a reorganiza în întregime viața oamenilor din aceste regiuni în conformitate cu programul partidului din țara respectivă. Subliniind caracterul autentic popular și african al acestor programe, revista „Jeune Afrique" arăta, totodată, că experiența în curs de desfășurare în teritoriile eliberate de forțele patriotice, are loc în condițiile războiului, cînd alte sarcini, în special aceea a luptei armate, absorb, evident, o parte însemnată din resursele acestor teritorii. „Valoarea experienței este deci cu atît mai mare" — conchide revista africană, adăugînd : „în «laboratorul guerillei» se formează structuri, programe care, după cucerirea independenței, vor căpăta adevărata lor dimensiune". În fapt, despre ce este vorba ? Deși războiul anticolonialist este purtat în condiții dificile, FRELIMO, P.A.I.G.C. și M.P.L.A. au pus în aplicare un program care prevede, printre altele, în toate cele trei colonii, distrugerea mașinii economice a colonialiștilor, mobilizarea țăranilor în vederea creșterii producției, aprovizionarea țărănimii și desfacerea producției, formarea cadrelor .

Dar, amploarea crescîndă a luptelor de eliberare din cele trei colonii, succesele înregistrate de acestea pe fronturile de luptă și în organizarea unei vieți noi n-au lăsat indiferente autoritățile de la Lisabona, care, sfidînd cele mai elementare drepturi umane continuă să dețină în mod ilegal un teritoriu ce depășește de 22 de ori pe cel al metropolei. În decembrie anul trecut, primul ministru portughez, Marcello Caetano (pe timpul lui Salazar fost ministru al coloniilor), anunța un amendament constituțional care acorda „o mai mare autonomie" așa-numitelor „teritorii de peste mări". În fapt, în afara unor concesii destul de mărunte, era vorba de impunerea a noi și serioase restricții în domeniul apărării și relațiilor externe, al puterii legislative și executive a coloniei, domenii care au rămas mai departe în mîinile guvernului portughez. Manevra guvernului de la Lisabona, însoțită de intensificarea politicii de dominație și represiuni sîngeroase, cît și de sporirea potența-

Activitate de instruire

lului militar care acționează împotriva patrioților din colonii (sporire datorată în mare măsură ajutorului unor țări occidentale, membre ale N.A.T.O.) a fost vehement denunțată de patrioții din Angola, Mozambic și Guineea-Bissau, de țările africane, de statele socialiste, precum și de cercurile progresiste din cele mai diverse țări ale lumii.

Sprijinul, recunoașterea pe meridianele globului a justeței luptei patrioților au căpătat în ultimii ani valențe noi. Astfel, alături de solidaritatea, în primul rînd a statelor independente de pe continentul african, a țărilor socialiste, ecourile luptei anticolonialiste au devenit din ce în ce mai ample. Astfel, în Italia, în iunie 1970, a avut loc Conferința internațională pentru sprijinirea popoarelor din coloniile portugheze, care s-a caracterizat printr-o largă participare — 177 organizații politice, sindicale, religioase, provenite din 64 de țări din Europa, Asia, Africa și America Latină, ca și o reprezentanță oficială a O.N.U. și O.U.A. Dezbătînd principalele caracteristici ale luptei din aceste colonii, Conferința a subliniat deplina legitimitate a luptei popoarelor din Angola, Guineea-Bissau și Mozambic, și-a manifestat adeziunea și sprijinul pentru lupta acestor popoare și obiectivele sale, subliniind totodată necesitatea izolării politice, morale, economice și militare a cercurilor colonialiste portugheze.

Poporul român — alături de toate popoarele iubitoare de libertate, de toate forțele mondiale revoluționare și progresiste — nutrește o profundă simpatie pentru cauza mișcării de eliberare a popoarelor și a salutat cu o deosebită satisfacție profundele prefaceri înnoitoare care au dus la apariția, în cursul ultimelor decenii, a zeci și zeci de noi state în Asia, Africa și în alte părți ale lumii. **„Poporul nostru, care în decursul istoriei sale a cunoscut din plin ce înseamnă exploatarea și asuprirea străină** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — **este întru totul solidar cu popoarele care se ridică pentru scuturarea jugului străin, susține cu căldură lupta lor împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru cucerirea și întărirea independenței naționale, pentru dezvoltarea progresistă a societății, pentru pace".** În repetate rînduri, România și-a exprimat poziția sa consecventă, de deplină solidaritate, cu cauza popoarelor asuprite, de condamnare fermă a colonialismului și neocolonialismului, a oricăror forme și practici de încălcare a aspirațiilor naționale fundamentale ale popoarelor. Țara noastră s-a ridicat și se ridică cu hotărîre în sprijinul luptei de eliberare națională a popoarelor din Angola, Mozambic și Guineea-Bissau, este alături de aceste popoare în lupta lor eroică pentru libertate și progres social.

După cum se știe, de-a lungul anilor, partidul și statul nostru au stabilit contacte tot mai numeroase cu mișcările de eliberare din coloniile portugheze ca și din alte colonii. În numeroase rînduri, delegații ale mișcărilor de eliberare din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau au făcut vizite oficiale în România socialistă. Astfel, chiar în acest an țara noastră a fost vizitată de o delegație condusă de dr. Agostinho Neto, președintele Mișcării de Eliberare a Angolei (M.P.L.A.), iar nu de mult de Samora Machel, președintele Frontului de Eliberare din Mozambic (FRELIMO). Ca și în alte prilejuri, convorbirile purtate de conducătorii acestor delegații cu înaltele oficialități române, cu tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, mitingurile prieteniei și solidarității dintre poporul român și popoarele angolez și mozambican au oferit noi prilejuri ca delegațiile M.P.L.A. și FRELIMO să constate că în România socialistă conducătorii partidului și statului, întregul nostru popor acordă luptei de eliberare națională din coloniile portugheze un sprijin permanent și multilateral. O nouă dovadă elocventă a preocupării partidului și statului nostru pentru sprijinirea activă a luptei popoarelor aflate încă sub dominația colonială o constituie Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din 15 iulie 1971, prin care s-a instituit Fondul de solidaritate și sprijinire a mișcărilor de eliberare națională.

Sînt toate acestea dovezi ale simpatiei și solidarității totale, ale sprijinului internaționalist pe care poporul român îl acordă luptei popoarelor care se ridică pentru scuturarea jugului străin, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru cucerirea și întărirea independenței lor naționale, pentru dezvoltarea lor de sine stătătoare.

Dumitru CONSTANTIN

ARGENTINA:

PROMISIUNI ÎNDEPLINITE

Președintele Alejandro Lanusse declarase încă de la instalare că va asigura organizarea unor alegeri generale. În intenția sa se afla, de la bun început, revenirea operativă la regimul constituțional. În acest scop, un decret prezidențial a permis reintrarea în funcție a partidelor politice, astfel încît acestea să se poată pregăti în vederea participării la campania electorală și, respectiv, la alegeri. Anunțat pentru anul 1973, scrutinul a primit, în urma unei recente declarații a președintelui, o dată precisă : 25 martie 1973, campania electorală urmînd să înceapă în octombrie 1972. Președintele Lanusse își respectă astfel promisiunea făcută în martie a.c., cînd a preluat puterea prin destituirea lui Roberto Marcelo Levingston : trecerea puterii în mîinile civililor printr-o reconciliere națională. Ceea ce înseamnă, dacă hotărîrea nu va suferi nici o modificare, că peste un an și jumătate un nou președinte (civil) își va asuma puterea, paralel cu crearea unui parlament național și a unor parlamente provinciale.

Acordarea dreptului peroniștilor de participare la alegeri constituie elementul-senzație. Ei își vor prezenta candidați proprii pentru prima dată de la destituirea președintelui Peron, în septembrie 1955. Hotărîrea președintelui Lanusse era, totuși, previzibilă cel puțin din două motive : cînd s-a hotărît reintrarea pe scena politică a partidelor, nu se avea în vedere nici o restricție ; pe de altă parte, una din premisele președintelui Lanusse privind reconcilierea națională consta în încheierea unui armistițiu cu peroniștii. Un întreg du-te-vino între Buenos Aires și Madrid, unde se află Peron, a continuat să aibă loc fără întrerupere, de la instalarea președintelui Lanusse. Dialogul cu peroniștii începuse, deci, de mult, conform „deciziei forțelor armate" de a pune capăt o dată pentru totdeauna luptelor sterile care dezbină de mulți ani „familia argentiniană". Un nou semn al bunelor intenții de la Buenos Aires l-a constituit recent înapoierea rămășițelor pămîntești ale primei soții a lui Peron, Evita, decedată în 1951. Acesta constituise, cu cîtva timp în urmă, unul din subiectele puse în discuție cu prilejul întîlnirii dintre ministrul afacerilor interne Arturo Mor Roig, și Jeorge Paladino, secretarul general al Mișcării naționale justițialiste (peronistă), reprezentantul personal al lui Peron. S-a discutat atunci, și în repetate alte ocazii, problema reîntoarcerii lui Peron. „Nu mai există nici un obstacol legal", a afirmat Paladino, dar deocamdată a rămas o chestiune în suspensie, urmînd ca timpul să decidă.

A. V.

POPASURI ÎN MONGOLIA

Oraș ospitalier, cu străzi largi și spații deschise, Ulan Bator ilustrează prezentul dens și creator pe care-l trăiesc această țară și poporul său.

Dacă în trecut Urga (în mongolă „Eroul roșu"), numele vechi al orașului Ulan Bator, era doar o așezare comercială, azi, prezența unor clădiri moderne, cu destinație socială și culturală, departe de a releva doar progresul edilitar al anilor de după înfăptuirea revoluției populare, capătă o semnificație mult mai profundă, fie că e vorba de economie, de învățămînt, de cultură și artă.

În țara unde, pînă în 1921, peste 90 la sută din populație era neștiutoare de carte, analfabetismul a fost complet lichidat și, firesc, al șaselea locuitor urmează o școală. Toate regiunile locuite ale țării și marile întreprinderi industriale au cluburi, case de cultură, biblioteci și săli de lectură. Pe nesfîrșita întindere a stepei am întîlnit „caravane" cinematografice cu o mare afluență de spectatori.

Mongolia oferă exemplul viu al unei țări care, eliberîndu-se de structura feudală a trecutului de dominație exclusivă a unei agriculturi pastorale, își plasează azi economia pe coordonatele industrializării socialiste. În prezent, industria mongolă este constituită din ramurile minieră, energetică, de prelucrare a metalelor, industria materialelor de construcții, a prelucrării lemnului, extracției țițeiului, industria ușoară și alimentară. În țara cu cerul albastru — cum își numesc cu mîndrie mongolii patria (în vechime cerul albastru era adorat în Mongolia ca divinitate) — au fost create trei centre industriale: Ulan Bator, Darhah și Cioibalsan, dispunînd de centrale electrice, fabrici producătoare de materiale de construcții, de un număr mare și diversificat de întreprinderi. Noul se face simțit, în același timp, în toate aimacele (cele 18 raioane ale țării) prin prezența unor industrii locale, pe cale de continuă dezvoltare. Astfel, fosta capitală a Mongoliei, orașul Kara-Korum, va deveni al patrulea centru industrial al țării, primele obiective aflîndu-se în construcție.

După întîlnirea cu orașul Ulan Bator, vizitatorului îi stau la îndemînă și alte modalități de a cunoaște Mongolia. De pildă, poate sui pe munți cu zăpezi veșnice sau străbate văi de rară frumusețe; poate încerca să descopere farmecul stepei fără de sfîrșit sau poate ateriza cu un „IL-18" chiar în mijlocul deșertului Gobi. În Mongolia prerevoluționară transporturile erau efectuate exclusiv cu ajutorul carelor trase de animale de povară — cai, cămile și boi. Mijloacele moderne de transport lipseau cu desăvîrșire, iar drumurile pentru caravane nu erau altceva decît simple poteci. Deșertul Gobi dispune astăzi de drumuri bune și de aeroporturi. O imagine tot mai des întîlnită: la cîteva sute de metri de locul unde aterizează avioanele, poposesc și pasc în liniște caravane de cămile.

Cum vi se pare Gobi ? au fost întrebați nu o dată românii care au vizitat aceste meleaguri. Mongolii obișnuiesc să elogieze pe bună dreptate frumusețea acestei regiuni. Aici se întind stepe imense și nu o dată ai impresia că munții sprijină cerul, iar dunele de nisip de la poalele lor strălucesc ca aurul. Pe înălțimi, caprele negre sar din stîncă în stîncă. Denumită stepa mongolă a Gobilor, această zonă este cunoscută în special prin șeptelul său.

Apa constituie în Gobi o problemă încă dificilă. În cursul ultimilor ani au fost forate și instalate sute de noi puțuri. Am putea spune că tehnica tinde să învingă pînă la sfîrșit penuria apei: tractoare, instalații de foraj și alte mijloace tehnice s-au statornicit aci, în imensitatea stepei și a pustiului.

Dar, în afara luptei îndîrjite cu natura, sau poate legat de aceasta, după o vizită în Gobi, îți rămîn multă vreme în memorie tradiționalele întreceri sportive ale arcașilor, echipați în costume amintind de străvechiul folclor mongol. Și, desigur, nu poți uita nici generoasa ospitalitate a locuitorilor care, orice iurtă ai vizita, îți oferă cu voioșie o cană plină cu cumîs (preparat specific locului din lapte de iapă fermentat) și o masă copioasă.

Un loc vizitat deopotrivă de mongoli și de străini (în anii din urmă s-a înregistrat aci o mare afluență de vizitatori din țară și de peste hotare : din țările socialiste, precum și din S.U.A., Marea Britanie, R.F. a Germaniei) este Valea Hujirt, binecunoscută prin priveliștile sale, prin răcoarea verilor și frigul iernilor, dar mai cu seamă prin izvoarele calde terapeutice care se află aici. De altfel, prezența acestor izvoare a favorizat și stabilirea unei populații numeroase în această vale, fapt rar întîlnit într-o țară ca Mongolia, în care densitatea este foarte mică : între doi locuitori pe kmp în unele părți din nord-vestul țării și un locuitor la 10—12 kmp în sudul podișului Gobi.

La poalele verzi ale munților Gurvanseșan, ca și la poalele altor lanțuri muntoase, se află iurtele albe ca zăpada ale crescătorilor de animale. Turme alcătuite din mii de cai, de vaci și de cămile pasc pe pajiști. Pe malul lacului Hunbsu-Gol, unul dintre cele mai mari drumuri de apă din Mongolia și paradis al păsărilor, este sediul cooperativei agricole „Unda". Mi s-a relatat cu prilejul vizitării sale, că în Mongolia o cooperativă agricolă dispune de circa 60 000 capete de animale. Sectorul de stat din agricultură este alcătuit din peste 30 de ferme, fiecare dispunînd de circa 28 000 capete de animale.

În Republica Populară Mongolă agricultura ocupă un loc preponderent în formarea produsului social. Această ramură furnizează cea mai mare parte din producția destinată exportului și asigură o bună parte din materia primă necesară industriei. Recensămîntul de la sfîrșitul anului 1970 a înregistrat o zestre zootehnică alcătuită din 22 423 000 capete de animale. Numai în 1970 — ultimul an al celui de-al patrulea cincinal — au fost realizate 5 460 obiective destinate creșterii animalelor, cu o capacitate de peste două milioane capete. Au fost forate un mare număr de fîntîni, iar în unele regiuni s-au amenajat sisteme de irigații. Nu în puține locuri din stepă am întîlnit fabrici pentru producerea mecanizată a nutreturilor, combinate și stațiuni complexe care dispun de rezerve de hrană și apă.

Am părăsit Mongolia cu simțăminte complexe de admirație pentru o natură unică în frumusețea și sălbăticia ei și, deopotrivă, pentru munca tenace de transformare a acestei naturi în folosul omului.

Lucreția NISIPEANU

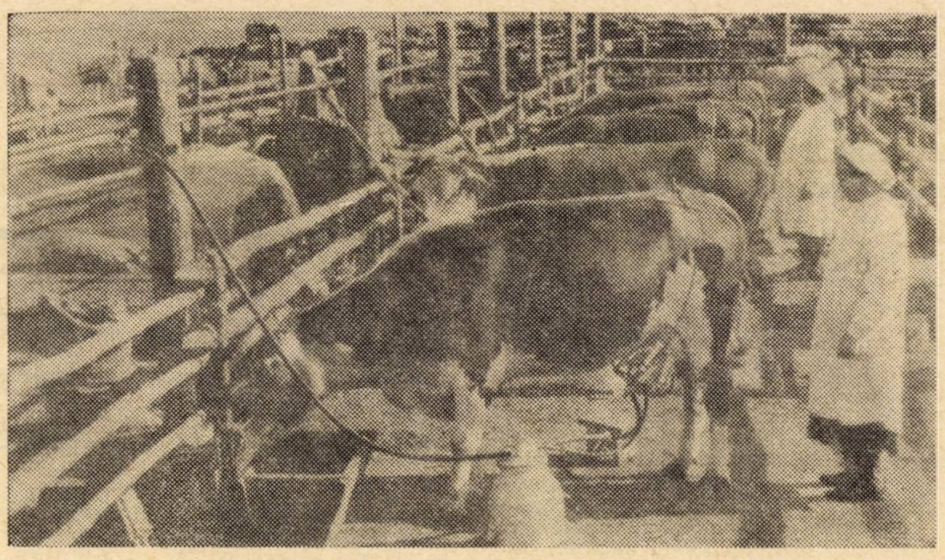

Unul din obiectivele nou create destinat creșterii animalelor

BUDAPESTA

PREOCUPĂRI DE MODERNIZARE ÎN INDUSTRIE

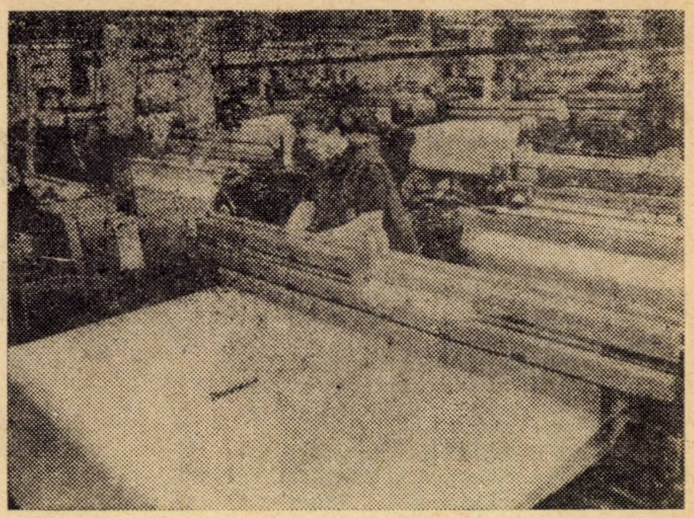

Fabrica de textile din Budapesta

Spectacolul pe care îl oferă o tipografie modernă pare, într-un fel, reeditat, la alte dimensiuni și într-un alt ritm, în imprimeriile din uzinele textile. Am avut această impresie, vizitînd „Goldberger", veche fabrică de textile din Budapesta, înființată cu aproape două sute de ani în urmă, în 1784, și în jurul căreia s-au grupat alte șapte fabrici, răspîndite în toată Ungaria. Am sosit aici după ce ne desfătasem cu largi privelişti în orașul uraniului și al porțelanului, la Pécs, și trecusem pe la Balaton, urmărind coborîrea mătăsoasă a înserării peste farmecul liniștit al apelor.

În cele opt fabrici — dintre care o parte datează de la sfîrșitul secolului trecut, cea mai nouă fiind construită în 1950 — se practică nu mai puțin de trei mii de modele, înglobate în o sută cincizeci de sortimente. Trei ateliere de creație lucrează fără încetare. Optzeci de creatoare de modele își cheltuiesc fantezia pentru a preveni și satisface gusturile cumpărătorilor din cincizeci de țări.

Clădirea inițială a fabricii, este integrată într-un conglomerat de clădiri datînd din perioade foarte diferite, adăugate una lîngă alta fără vreo preocupare de a alcătui un ansamblu armonios. Mai este folosită și astăzi și ne începem vizita cu ea, parcurgînd apoi în ordine inversă tehnica de fabricație, de la mașinile moderne, automatizate, pînă la cele tradiționale, aflate încă în uz.

De altfel, convorbirea destul de lungă avută cu directorul economic, dr. Fülöp Sándor, a fost consacrată în cea mai mare parte tocmai procesului de dezvoltare a acestor fabrici, aflate în plină prefacere în decursul actualului cincinal. Directivele trasate acordă o atenție specială industriei ușoare, în vederea lichidării unor rămîneri în urmă și introducerii în acest domeniu a unor tehnologii de mare eficacitate economică. Vechi specialist, doctorul Fülöp ne înfățișează un amplu program de lucru care va însemna, în cei cinci ani, în sectorul investițiilor, cheltuieli de două miliarde de forinți. Dezvoltarea prevăzută, ni se explică, echivalează de fapt cu reconstrucția întregii industrii textile a țării. Sînt enumerate, pe categorii, preocupările majore. Satisfacerea cerințelor interne trebuie să se sprijine pe forțe proprii, problemă care devine tot mai complexă o dată cu creșterea nivelului de trai. Cerințele de export sporesc și ele, iar concurența nu este de loc de neglijat. În același timp, adaptarea la preferințele cele mai recente trebuie avută permanent în vedere. O problemă importantă, după cum afirmă interlocutorul nostru, este aceea a forței de muncă din industria textilă, sector în care se resimte o anumită lipsă de muncitori ; de aceea — ni se spune — tehnica cea mai modernă va trebui să suplinească, în decursul cincinalului, reducerea cu 5 la sută a numărului de muncitori. Ni se oferă un exemplu : diversificarea și creșterea producției se vor obține, în proporție de 45 la sută, pe seama sporirii cu 50 la sută a productivității muncii.

În țesătorii, unde procesul de producție nu este în prezent automatizat, se vor introduce în anii următori mașini automate, economisindu-se astfel forța de muncă. Se va înființa astfel o fabrică de tricotat în locul unei părți dintr-o țesătorie. În materie de imprimare, vor coexista procedeele tradiționale, pe baza unei tehnologii întrebuințate încă de la începutul acestui veac dar destul de productive, cu procedeele moderne. Se înțelege, prin intermediul tehnologiei tradiționale se vor produce numai materiale simple.

Între specialiștii în domeniul textilelor din țara vecină și specialiștii români sînt relații vechi și cordiale. Convorbirea cu directorul general, ing. László Vég, debutează pe această temă. Interlocutorul nostru s-a întîlnit recent la Paris cu specialiști români, iar cu întreprinderea textilă „Dacia" păstrează legături directe. „Stimez foarte mult poporul român, ne declară în încheierea discuției. Țara dumneavoastră s-a dezvoltat foarte mult după Eliberare".

Am ascultat cu plăcere asemenea numeroase aprecieri elogioase la adresa României socialiste în decursul întregii călătorii, aprecieri exprimate de oameni cu cele mai diferite preocupări profesionale, dar animați de sentimentul prieteniei pentru țara noastră.

Pan SOLCAN

FOTOCRONICA

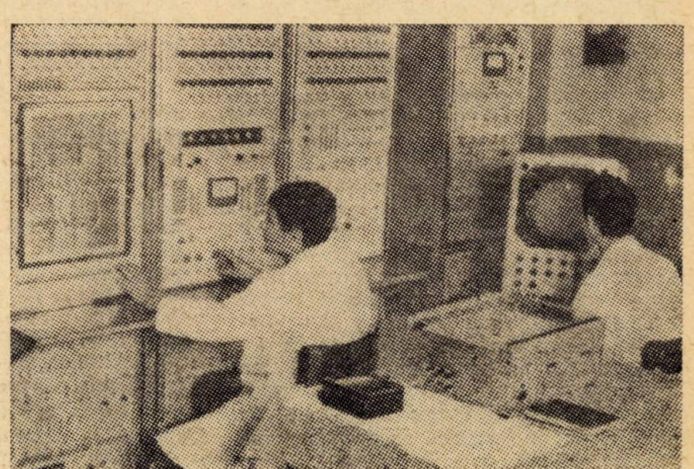

R. P. ALBANIA
Unul din noile obiective ale viitorului plan cincinal este construirea centrului de calcul la Universitatea de stat din Tirana. În imagine, una din sălile centrului de calcul

A FI NEGRU ÎN STATELE UNITE (I)

AUTOBUZE, SPERANŢE, LIMITE

La Pontiac, în statul Michigan, zece autobuze goale au fost aruncate în aer. Autorii neobişnuitului sabotaj : fostul Mare Dragon al Ku-Klux-Klan-ului din Michigan şi alţi cinci membri ai acestei organizaţii teroriste.

La Wilmington, în Carolina de Nord, necunoscuţi au turnat nisip în rezervoarele de benzină a 19 autobuze.

La Jacksonville, în Florida, înainte de a porni la drum, conducătoarea unui autobuz a găsit sub vehiculul ei o pungă de hîrtie pe care a dat-o de-o parte fără să-i cerceteze conţinutul. Cînd s-a întors din cursă a aflat că în pungă fusese o bombă cu explozie întîrziată.

De ce acest ciudat război împotriva unui atît de paşnic mijloc de transport în comun ? Pentru că, în Statele Unite, autobuzele au devenit un simbol : simbolul integrării rasiale în şcoli. Ele sînt folosite în cadrul unui program de proporţii naţionale pentru a-i duce la şcoală şi a-i aduce acasă pe elevii înscrişi în instituţiile de învăţămînt situate departe de locuinţa lor. Este vorba de un număr limitat de elevi negri transferaţi în şcoli predominant albe şi de un număr limitat de elevi albi trimişi să înveţe în şcoli cu o majoritate neagră. Verbul „to bus" — a transporta cu autobuzul — a intrat în vocabularul politic curent şi a devenit rapid un termen cu puternică valoare emoţională. Oamenii se împart în tabere ostile după cum sînt pentru sau împotriva aplicării lui.

În ultimele zile ale lunii august şi primele zile din septembrie, mii de autobuze galbene au început să străbată şoselele americane. În Sud, cele mai multe dintre ele aduc copii negri din zonele rurale izolate la şcolile din oraşe. Nu e nici pe departe acţiunea de mari proporţii şi cu efecte nocive asupra sistemului de învăţămînt pe care o incriminau anticipat adversarii desegregării. Ba chiar, după cum a observat o oficialitate a Departamentului educaţiei din statul Alabama, „se folosesc mult mai puţine autobuze acum, cînd vrem să realizăm un echilibru rasial decît foloseam cu zece ani în urmă pentru a menţine şcolile segregate. Pe atunci, copii negri erau transportaţi la distanţe de zeci de mile, autobuzele lor lăsînd în urmă şcoli albe pentru a-i duce la şcolile destinate negrilor".

De fapt, în cele 11 state din Sud, în care trăiesc şi învaţă 3 200 000 de elevi negri, transportul cu autobuzele nu a fost decît un retuş final pentru acţiunea de desegregare rasială a şcolilor. Anul acesta numai opt la sută dintre aceşti elevi vor mai învăţa în şcoli exclusiv negre. În timp ce 39 la sută (faţă de 18 la sută în 1968) vor frecventa şcoli în care majoritatea elevilor sînt albi. Se apreciază că, practic, în condiţiile legislaţiei existente, Sudul se apropie de limita maximă a integrării posibile. O integrare mai deplină ar necesita noi programe de transport cu autobuzele, programe cu totul improbabile ţinînd seama de actuala atitudine a Administraţiei. Aceasta a fost exprimată în declaraţia făcută de preşedintele Nixon la începutul lunii august : „sînt împotriva «busing»-ului, termen folosit în mod curent în legătură cu desegregarea şcolilor. M-am opus consecvent «busing»-ului copiilor de şcoală în vederea obţinerii unui echilibru rasial". Înainte de a examina motivele acestei poziţii să notăm că ea nu este de natură să determine o revenire asupra a ceea ce s-a înfăptuit — a fost adoptată după ce transportul cu autobuze fusese pus la punct aproape în toate locurile dinainte stabilite — dar poate împieta asupra situaţiilor încă nerezolvate.

Cu autobuzul spre şcoală

Oricît ar părea de paradoxal, acestea caracterizează nu Sudul tradiţional rasist, ci Nordul urban şi în teorie mai liberal. Dintre cele circa 2 700 de districte şcolare din Sud, numai 108 mai au de-a face cu justiţia în problema desegregării şcolilor. Anul şcolar 1971 a început neobişnuit de calm în statele din Sud. Actele de violenţă au fost relativ izolate. Într-o şcoală din Columbus (Georgia) a explodat o bombă, la West Palm Beach, în Florida, trei şcoli nou integrate au fost boicotate în primele zile de şcoală (au lipsit 2 000 din cei 60 000 de elevi din district), la Birmingham (Alabama) cîţiva părinţi şi-au dus ostentativ copiii la alte şcoli decît cele la care fuseseră repartizaţi, la Wilmington (Carolina de Nord) s-au produs ciocniri între elevi negri şi adulţi albi, la Austin (Texas) cîţiva elevi au fost arestaţi pentru că veniseră la şcoală înarmaţi.

Cele mai grave incidente au fost determinate nu direct de integrarea şcolilor ci de tensiunea rasială, de violenţa care mocneşte şi care poluează întregul climat social american. La Kokomo (Indiana), zece elevi au fost răniţi în cursul unei încăierări. La Gonesboro (Georgia) trei membri albi ai unei echipe şcolare de fotbal american au fost înjunghiaţi de un grup de negri. La Los Angeles, trei negri au fost răniţi într-o luptă cu poliţia în care s-au schimbat peste 75 de focuri. La Ayden (Carolina de Nord), unde, la 6 august, un muncitor agricol negru a fost împuşcat mortal de un poliţist, s-au produs de atunci opt explozii de bombe. Ultima dintre ele a avut loc la o şcoală secundară din localitate. În sfîrşit, la Lubbock (Texas), un elev alb de 15 ani care se certase cu un elev negru de 16 ani s-a dus acasă, a luat un pistol, s-a întors la şcoală şi şi-a împuşcat colegul drept în inimă. A urmat un val de tulburări şi de incidente care s-au soldat cu rănirea a trei poliţişti, cu incendii, cu devastarea unor magazine, cu diverse alte acte brutale şi cu numeroase arestări. Timp de cîteva zile a fost interzisă circulaţia pe străzi în timpul nopţii.

SEGREGAŢIA SE MUTA SPRE NORD

„Acalmia", „liniştea", „ordinea" despre care vorbesc la acest început de an şcolar reporterii americani — deprinşi desigur cu debuturi şi mai furtunoase — nu par prea desăvîrşite. (Şi nu am enumerat toate ciocnirile). Adevărat şi esenţial este însă progresul integrării rasiale în şcolile din sudul ţării în care, înainte de legislaţia drepturilor civile adoptată în ultimii ani, segregaţia era norma, excepţiile fiind aproape inexistente.

Alungată de lege d n Sud, segregaţia se instalează în Nord, unde înainte era practic necunoscută. În marile oraşe din nordul şi din centrul Statelor Unite, albii şi negrii erau deprinşi să trăiască alături şi să-şi trimită copiii la aceleaşi şcoli. Acum, lucrurile se schimbă. Masivul exod al albilor spre zonele rezidenţiale din afara oraşelor, simultan cu aglomerarea negrilor în cartierele centrale ale acestora, duce la o segregaţie **de facto** împotriva căreia nu există şi se pare că e foarte greu să se născocească vreo restricţie legală. Problema se pune, dar pe o scară ceva mai restrînsă, şi în marile oraşe din Sud.

A treia parte dintre negrii americani sînt concentraţi în prezent în numai 15 oraşe. În timp ce şase mari oraşe (Washington, Newark, Atlanta, Gary, East St. Louis şi Compton) au o populaţie majoritar neagră, în alte opt (Baltimore, New Orleans, Detroit, St. Louis, Birmingham, Savannah, Richmond şi Jackson), negrii reprezintă peste 40 la sută din totalul locuitorilor şi tind, de asemenea, să devină preponderenţi. În toate aceste oraşe şi în multe altele, în

cartierele locuite de negri funcţionează şcoli frecventate doar de negri. În zonele rezidenţiale din afara lor trăiesc numai albi şi au şcoli în exclusivitate pentru copiii lor. „Busing"-ul — transportarea elevilor în şcoli îndepărtate de locuinţa lor — a fost instituit special pentru a combate această segregaţie de un tip nou. O rezistenţă încăpăţînată din partea celor care au fugit din centrul oraşelor pentru a se separa de negri, propaganda anti-integraţionistă făcută de grupările negre extremiste şi, în ultima vreme, schimbarea de atitudine a Administraţiei care nu mai sprijină „busing"-ul deschid perspectiva ca, în Nord, comunităţile albe şi negre să se izoleze unele de altele mai radical şi mai irevocabil decît a fost vreodată cazul în Sud. Statistica arată că, în Sud, procentul elevilor negri în şcolile cu majoritate albă a ajuns de la 18,4 în 1968, la 39,1 în 1970, cu perspectiva unei creşteri şi mai spectaculoase în acest an, dar în statele „de frontieră" şi la Washington a rămas aproape staţionar (trecînd de la 28,4 la 29,8) în timp ce în nordul şi în vestul S.U.A. înregistrează o tendinţă de scădere (de la 27,6 la 27,5). În marile oraşe, această tendinţă de scădere este foarte netă. La Chicago, oraşul cu cel mai segregat sistem şcolar, peste 270 000 de negri învaţă în şcoli în care reprezintă mai mult de 90 la sută din numărul elevilor, iar procentajul elevilor negri în şcolile majoritar albe a scăzut sub infimul 3,2 la sută în 1968 fiind acum de 3,0 la sută. La San Francisco, numai 14,2 la sută dintre elevii negri au fost primiţi, anul trecut, în şcoli preponderent albe (faţă de 15,5 la sută în anul 1968), iar acum se manifestă o rezistenţă masivă faţă de „busing" (boicotarea şcolilor, acte de violenţă etc). Şi la New York, procentul respectiv este în scădere (de la 19,7 la 16,3).

Printre cauzele agravării neîncrederii reciproce dintre albi şi negri, a conflictelor interrasiale, a violenţei şi a brutalităţii, segregaţia **de facto** ocupă un loc primordial, iar extinderea ei la şcoli, deci la cetăţenii de mîine ai Statelor Unite deschide perspective sumbre. De la şcolile pentru negri, la închisorile pentru negri, trist celebre în ultima vreme prin acte de o sălbăticie fără precedent, deţinuţii care se răzvrătesc fiind pur şi simplu exterminaţi, aşa cum s-a întîmplat la închisoarea Attica din statul New York (vom reveni cu detalii), o parte neprivilegiată a populaţiei americane străbate un drum al vieţii presărat de frustrări şi de motive de revoltă.

Întrebarea este cum se explică în aceste condiţii reticenţele Administraţiei faţă de „busing". După părerea majorităţii observatorilor politici, preşedintele înclină spre o aşa-zisă „strategie sudistă" menită să contracareze atracţia politică pe care o prezintă George Wallace, din nou guvernator al Alabamei şi din nou gata să se avînte în competiţia pentru Casa Albă, raliindu-i pe toţi rasiştii din Sud şi nu numai din Sud. Este vorba în definitiv de un om care a întrunit în ultimele alegeri prezidenţiale zece milioane de voturi şi a fost alesul a cinci state şi care îşi menţine de atunci, în toate sondajele de opinie, o popularitate stabilă. Unele acţiuni ale Administraţiei vădesc că guvernul vrea să atragă de partea sa clientela electorală a lui Wallace. Aşa au fost interpretate declaraţiile preşedintelui Nixon (completate de declaraţiile preşedintelui Curţii Supreme, Warren Burger) în problema faimosului transport cu autobuzele. La 3 august, preşedintele a cerut în mod expres ca „transportul cu autobuzele să fie menţinut în limitele minime pretinse de lege". „Din nefericire — a comentat atunci Comisia S.U.A. pentru drepturile civile — declaraţia preşedintelui va avea cu siguranţă ca efect subminarea efortului de desegregare". Imediat după aceea, Casa Albă a precizat că funcţionarii de stat care vor dovedi exces de zel în problema transporturilor cu autobuzele vor fi concediaţi. Mergînd şi mai departe, preşedintele Nixon a cerut Congresului să introducă în proiectul de lege guvernamental privind alocarea a 1,5 miliarde de dolari pentru desegregarea şcolilor un amendament interzicînd folosirea acestor bani pentru cumpărarea sau închirierea de autobuze. Ministrul sănătăţii, învăţămîntului şi asistenţei publice, Elliot Richardson, a fost atunci pe punctul de a demisiona în semn de protest, dar ulterior a fost convins să îmbrăţişeze noua linie a preşedintelui. Această nouă linie a fost întărită de o neobişnuit de amplă şi detaliată decizie, în care preşedintele Curţii Supreme, Warren Burger, revenind asupra unei decizii adoptate de aceeaşi Curte în primăvară, explică de ce tribunalele nu trebuie să impună folosirea intensivă a autobuzelor pentru a asigura integrarea rasială a şcolilor. „Obligaţia constituţională de a desegrega şcolile, susţine el, nu înseamnă că fiecare şcoală din fiecare comunitate trebuie să reflecte totdeauna compoziţia rasială a sistemului şcolar în ansamblul său".

Toate aceste indicaţii au produs confuzie. Venind după ce, în majoritatea statelor, transportarea şcolarilor cu autobuzele fusese minuţios organizată sau chiar începuse, ele i-au demoralizat pe adepţii integrării şi au produs o mare satisfacţie adversarilor ei. Cel mai încîntat s-a arătat a fi George Wallace, care a trimis Casei Albe o telegramă cerînd să se meargă pînă la capăt şi să se declare neconstituţională folosirea autobuzelor în vederea desegregării şcolilor. De cîte ori încearcă să saboteze, prin diverse ordine contrare prevederilor Constituţiei, măsurile vizînd integrarea rasială a şcolilor, Wallace se grăbeşte să precizeze : „Nu fac decît să-l ajut pe preşedintele Nixon să-şi realizeze dorinţele. Se poate spune că guvernatorul Wallace lucrează mînă în mînă cu preşedintele pentru înfăptuirea dorinţei lui de a nu se folosi prea mult autobuzele".

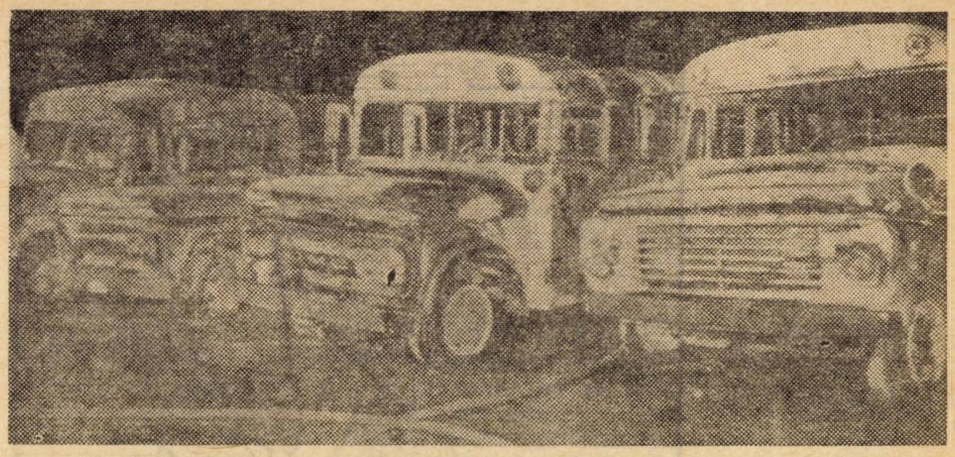

PONTIAC (MICHIGAN)
Autobuze distruse de Ku Klux Klan

ÎN PROGRES, DAR...

Ultimul deceniu a fost marcat de extraordinarul avînt al luptei pentru drepturile civile. Fiecare pas înainte al populaţiei de culoare este rezultatul unei bătălii înverşunate. Scoasă în afara legii, discriminarea n-a încetat totuşi să existe şi nici nu va înceta atîta vreme cît vor persista temeiurile ei economice şi prejudecăţile inculcate timp de trei secole unei bune părţi din populaţia albă.

Ce progrese au realizat negrii americani ? Situaţia lor economică, posibilitatea de a învăţa, participarea la viaţa politică înscriu curbe ascendente. Dar ei continuă să aibă, în toate aceste domenii, o situaţie de inferioritate. Între aceste două coordonate se înscrie situaţia a 23 de milioane de oameni (11 la sută dintre cetăţenii Statelor Unite).

Un raport guvernamental intitulat „Statutul social şi economic al negrilor în S.U.A., 1970", notează, de pildă, că între 1965 şi 1970, numărul negrilor între 18 şi 24 de ani care învaţă în colegii s-a dublat aproape, ajungînd la peste 800 000. Dar... dar în 1970 ei reprezentau numai 7 la sută din totalul studenţilor din colegii.

Venitul mediu al unei familii de negri este de două ori mai mare decît acum două decenii. Dar... dar el nu atinge decît 64 la sută din venitul mediu al unei familii de albi (în sudul S.U.A. — 54 la sută).

În ultimul deceniu, numărul salariaţilor negri a crescut cu 22 la sută. Şomajul atinge însă peste 11 la sută din forţa de muncă neagră, faţă de circa 6 la sută, proporţia şomajului pe ţară.

Între 1962 şi 1970 erau patru congressmeni negri, în 1971 sînt 14, iar numărul celor aleşi în legislaţiile statelor a crescut de la 52 la 198. Există 81 de primari negri, iar 1 567 de negri ocupă alte funcţii elective (jumătate dintre ei în sud) din cele... 522 000 de funcţii elective ale Americii.

Este oare de mirare că, în aceste condiţii, frustrarea determinată de sentimentul că reprezintă o minoritate supusă discriminării nu numai că persistă, dar se accentuează ?

Felicia ANTIP

(Va urma)

FEDERAȚIA EMIRATELOR

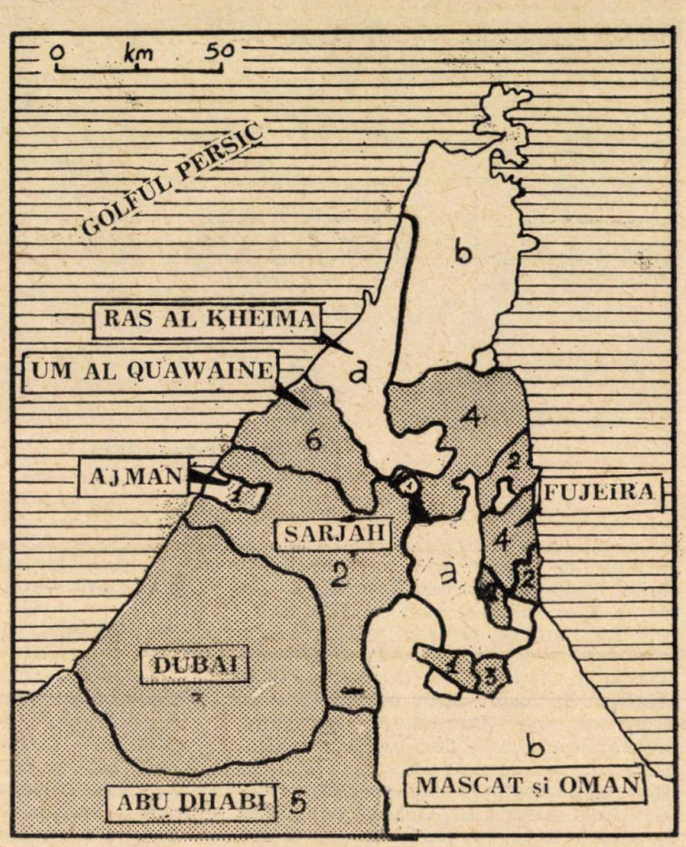

Zonele punctate reprezintă emiratele unite în cadrul Federației ; cifrele indică teritoriile care le aparțin, iar literele — teritoriile emiratelor care nu fac parte din Federație

ÎN LOC DE 9, DEOCAMDATĂ 6

În intenția lor de a se uni într-o federație, emiratele situate pe coasta Golfului Persic (vezi „Lumea" nr. 37/1970) au repetat pînă la un punct ideea unui roman al scriitoarei engleze Agatha Christie : din cele nouă care, la început, au intenționat s-o formeze, Bahreinul n-a fost niciodată unul din fervenții susținători ai federației iar ulterior a devenit independent ; Qataraul se afla pe atunci în plin proces de proclamare a independenței și a dorit să-l desăvîrșească ; iar, la discuțiile finale, Ras al Kheima n-a fost de acord cu modul de reprezentare în consiliul suprem și s-a răzgîndit și el. Astfel, la 18 iulie a.c., doar șase dintre cele nouă emirate au semnat actul de constituire a Federației Emiratelor Arabe Unite.

La ideea creării ei s-a ajuns după ce, în ianuarie 1968, premierul englez de atunci, Harold Wilson, anunța „o dezangajare la est de Suez" realizabilă pînă în 1971, ceea ce dădea naștere unor semne de întrebare în privința viitorului politic al emiratelor din golf. Pentru că, în urma unui tratat „de pace perpetuă semnat în 1853 între statele de pe Coasta Piraților (cum se numea — semnificativ — pe atunci zona) și Marea Britanie" aceasta își asuma și un rol de protector al statelor și, mai ales, al regimurilor instaurate. Ulterior, tratatul menționat a fost înnoit, uneori chiar adăugit, în funcție de interesele britanice și, evident, de loialitatea guvernatorilor respectivi. Astfel, după aproape 150 de ani de „prezență protectoare" se poate spune că „numitorul politic comun al tuturor emiratelor îl constituie structurile politico-sociale care datează din evul mediu la a căror conservare Marea Britanie a contribuit în mod deosebit" („Le Monde diplomatique"). În urma acestui tratat, Marea Britanie a deplasat în Golful Persic o armată de cîteva mii de oameni. Or, perspectivele retragerii britanice au generat serioase incertitudini de ordin politic pentru mulți șeici deveniți foarte bogați după descoperirea în golf a imenselor bogății de petrol și conștienți de vulnerabilitatea situației lor politice.

Remediul unor atari incertitudini a fost găsit în proiectul de creare a unei federații care trebuia să cuprindă cele nouă emirate : Bahrein, Qătar, Dubai, Abu Dhabi, Sarjah Ajman, Um al Quawaine, Fujeira și Ras al Kheima. Două organisme erau prevăzute : consiliul șeicilor sau consiliul suprem și un corp executiv : consiliul federal. Cum era însă ușor de presupus, reuniunile ulterioare n-au adus prea multe clarificări, iar întîlnirile la nivel înalt ale șeicilor au fost „mai mult amînate decît reușite". Înțelegerea trebuia să se realizeze asupra mai multor puncte. Printre ele alegerea capitalei federale mai ales că nici un șeic n-o accepta pe a celuilalt. Pînă la urmă se ajunsese la ideea unui oraș construit în „no man's land" undeva între Abu Dhabi și Dubai, un fel de „Brasilia a deșertului".

A venit însă vara anului 1970 cînd, după eșecul laburiștilor în alegeri și ascensiunea conservatorilor, s-au schimbat, într-un fel, datele problemei, aceasta pentru că, de mai mult timp, conservatorii preconizau o politică de „reangajare britanică limitată la est de Suez" ceea ce presupunea implicit menținerea în golf a celor 7 000 de militari. Cum era de așteptat, în special în rîndul unor țări din regiunea Golfului Persic — Kuweit, Iran, Irak, R.A.U. — noua politică a conservatorilor a declanșat o vie opoziție. Pentru a o dezamorsa, cabinetul Heath a lansat o suită de consultări diplomatice „cu țările care manifestă interes pentru viitorul Golfului Persic". În acest sens, la fața locului s-a deplasat (pentru prima oară în septembrie 1970) sir William Luce, deși era evident că nu putea determina o schimbare a poziției țărilor amintite mai sus. Intenția britanică era în fapt să obțină adeziunea celor nouă emiri pentru prelungirea prezenței militare engleze și, totodată, să se reactiveze proiectul federației cu speranța că ea va deveni partener militar al Marii Britanii. Totuși, chiar și guvernatorii celor nouă emirate nu erau de acord cu aceste ultime două puncte. Unanimitatea nu s-a manifestat nici o lună mai tîrziu cînd, la o nouă reuniune a emirilor, Bahreinul a repus în discuție problemele capitalei și reprezentării în consiliul consultativ cerînd ca numărul reprezentanților să fie proporțional cu cel al locuitorilor fiecărui emirat (ceea ce era în avantajul său net) cît și pe cele ale „colaborării cu Anglia". Dificultățile provin în mod evident din faptul că bogățiile, ca și numărul de locuitori diferă în mod considerabil de la un emirat la celălalt. Unele din acestea (Fujeira, Um al Quawaine etc.) nu au decît patru sau cinci mii de locuitori și deloc petrol. În schimb, Abu Dhabi a avut în 1970 venituri de pe urma petrolului cifrate la 180 milioane dolari.

Acestei conjuncturi în care se remarcă disparitățile serioase dintre emirate și opoziția constantă a statelor riverane golfului față de proiectele britanice — i s-au adăugat între timp și greutățile financiare care n-au ocolit totuși pe conservatori. Astfel, cabinetul Heath a ajuns și el pînă la urmă la o reconsiderare a proiectelor sale și a anunțat retragerea de la est de Suez pînă la sfîrșitul acestui an. Înainte de anunțarea deciziei, William Luce mai efectuase două călătorii în zona Golfului Persic — ambele infructuoase. Aceasta pentru că, după cum au subliniat observatorii, teoria „vidului" invocată de Anglia a fost contestată de către statele riverane Golfului Persic care au arătat că „popoarele din această regiune sînt capabile să-și apere independența și suveranitatea, precum și să asigure stabilitatea în Golful Persic". Referindu-se la securitatea acestei zone, Iranul opina că ea „trebuie să fie garantată numai de statele din zona respectivă, fără nici un amestec din-

afară" iar ministrul kuweitan al afacerilor externe declara că „motivele care au dus la ocuparea de către Marea Britanie a pozițiilor în Golful Persic nu mai sînt justificate azi".

Au continuat însă consultările în privința creării federației iar unele din țările limitrofe golfului — cum a fost Kuweitul — au sprijinit ideea și s-au angajat în acțiuni de mediere între emirate. Cîteva noi evenimente intervenite au repus din nou în discuție șansele reale ale relansării federației. Printre ele opoziția, mai mare ca oricînd, a emiratelor Bahrein și Qatar. A primului pentru că, fiind de mai mult timp centrul administrației britanice, a beneficiat, în special, economic mai mult decît celelalte emirate, fapt care a stîrnit o adevărată invidie și implica o neacceptare a pretențiilor sale privind prezența în structurile viitoarei federații. A ultimului, pentru că intenționa în mod ferm să devină independent. S-a adăugat apoi și formarea, la începutul lunii în curs, a primului guvern din istoria Abu Dhabi-ului, eveniment interpretat ca „o dovadă a îndepărtării perspectivelor creării federației". Mai ales că, între timp, fusese anulată o reuniune a viceguvernatorilor emiratelor ce urma să aibă loc în iunie. Și totuși dezmințirea a venit mai curînd decît se aștepta cel mai optimist cunoscător al acestor realități. După cîteva supoziții privind o eventuală unire totuși a numai șapte emirate (Bahreinul și Qátarul rămînînd în continuare în afară), a avut loc în Abu Dhabi o nouă „reuniune a ultimei șanse". După opt zile de dezbateri (întrerupte 48 de ore pentru a facilita consultațiile din culise), acordul asupra creării federației a intervenit în sfîrșit la 18 iulie 1971. Din ea urmează să facă parte următoarele șase emirate : Abu Dhabi, Dubai, Ajman, Um al Quawaine, Sarjah și Fujeira. Al șaptelea emirat — Rasal Kheima — n-a aderat întrucît șeicul său n-a fost de acord cu modul reprezentării în consiliul suprem. Cît privește viitorul federației și al soldaților britanici care fac parte din T.O.S. (Trucial Oman Scouts — 1 700 oameni, instrumentul „de menținere a ordinii în golf" — n.n.) comandantul lor, colonelul Watson, declara că „federația va avea nevoie de o armată de apărare în care T.O.S. ar putea forma nucleul", evident cu condiția să fie întreținuți de aceasta.

Dar, asupra acestei probleme se vor pronunța guvernatorii celor șase emirate în reuniunea care urmează să aibă loc în curînd. În cursul acesteia — prima de la constituirea federației — se va desemna și primul ministru al federației care va fi, se pare, prințul moștenitor al Dubaiului, șeicul Maktum Ben Rashed în timp ce guvernatorul emiratului Abu-Dhabi, Zayed Ben Sultan Al Nahyen ar putea deveni președintele federației. Observatorii apreciază că după formarea guvernului federației, vor fi făcute demersuri similare celor întreprinse la Bahrein și Qatar după proclamarea independenței lor pentru ca Federația să pună capăt „relațiilor privilegiate" cu Marea Britanie și să ceară admiterea în Liga Arabă și în O.N.U.

C. DUMITRU

FUTUROLOGIA ELECTRONICĂ ȘI SUBSTRATUL PREZICERILOR

Tendința de a prospecta viitorul lumii pe baza previziunii factorilor tehnologici și economici a cunoscut recent un moment de vîrf prin apariția în S.U.A. a cărții *„World Dynamics"* (Dinamica lumii). Cartea sintetizează concluziile studiului întreprins de un grup de cercetători conduși de prof. Jay W. Forrester, sub auspiciile prestigiosului laborator *System Dynamics* al Institutului Tehnologic din Massachusetts (M.I.T.) și reprezintă un produs tipic al școlii americane de futurologie.

Seria a fost inaugurată de Herman Kahn cu a sa prognoză „Anul 2000" apărută în 1967. Operînd cu cîteva variabile-cheie (populație, alfabetizare, produs național total, surse de energie, putere militară ș.a.), Kahn efectua extrapolări statistice ale tendințelor și ritmurilor actuale pînă la sfîrșitul secolului, folosind în acest scop ordinatorul electronic. Factorii sociali erau subapreciați, ca și în alte prognoze americane de acest gen, iar „lumea-standard a anului 2 000" apărea în esență ca o lume în care se păstrează structurile sociale din prezent, amplificîndu-se doar componentele lor.

În 1967, însă, nu izbucnise încă „criza ecologică" și nu funcționa comanda socială a orientării prioritare spre problematica mediului înconjurător, caracteristică anilor '70 ai Statelor Unite. Deși poluarea aerului, apei și solului nu s-a produs dintr-o dată, iar unui futurolog care anticipează cum va arăta lumea peste trei decenii i se poate cere să aibă în vedere chiar și un fenomen major care va apărea peste numai trei ani, Kahn a ignorat „criza ecologică" ilustrînd o dată mai mult adevărul că știința prospectivă făcută în acest fel este o modă destinată *prezentului* mai curînd decît viitorului. Forrester își propune să umple acest gol și își realizează obiectivul cu atîta zel încît „criza ecologică" devine axa principală a predicțiilor sale.

MOLOCHUL TEHNOLOGIC

Multă vreme, în universitățile din Occident, ideea că producția de bunuri necesare vieții constituie în ultimă analiză factorul determinant al dezvoltării societății era respinsă. Profesorii de sociologie sau științe politice nici nu voiau să audă că forțele de producție sau tehnologia ar avea vreo contingență cu disciplina lor. Manualele americane de acum două sau trei decenii nici nu menționau în indicele lor de materii asemenea noțiuni cum ar fi știința, tehnologia sau altele din această categorie. A fost nevoie de o nouă revoluție științifico-tehnică pentru a-i zdruncina pe autorii și profesorii de științe sociale de pe pozițiile lor antimaterialiste și a-i face să accepte ideea destul de răspîndită astăzi în manualele și studiile lor că tehnologia modernă transformă întregul mediu înconjurător în care se desfășoară viața politică și socială. Lipsa unei viziuni dialectice a acestui proces i-a făcut însă pe numeroși autori să cadă în cealaltă extremă și să prezinte tehnologia ca un moloch modern, atotputernic și necontrolabil, care schimbă și dezrădăcinează totul în societate, amenințînd civilizația și existența speciei umane cu tot felul de nenorociri apocaliptice. După cartea lui Alvin Toffler „Șocul viitorului", noua producție „Dinamica lumii" vine să supraliciteze pe toți profeții acestui Armageddon tehnologic înfățișînd o lume a anului 2000 asediată de crize și catastrofe. De data asta însă avem de-a face cu un model al lumii viitoare construit atît de vădit pentru a servi orientărilor lor politice din prezent, încît ni se dezvăluie cu o transparență iz-

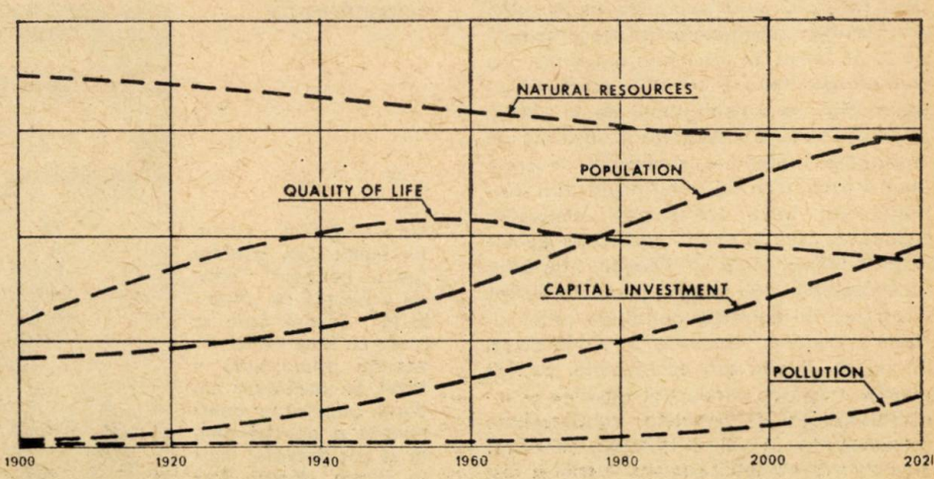

Diagramele variabilelor (de sus în jos) resurse naturale, populație, calitatea vieții, investiții capitale, poluare. **Din anul 1900 pînă în anul 2000.**

bitoare scopurile reale ale întregului exercițiu.

Prof. Forrester operează cu cinci variabile majore : populație, resurse naturale, investiții capitale în agricultură (producție de hrană), investiții capitale (altele decît în agricultură) și poluare. *„Calitatea vieții"* — noțiune pusă în circulație de președintele Nixon în deciziile recente privind ecologia — este adăugată ca un fel de criteriu permanent de judecată al modelului și definită în programare ca o combinație între standardul de viață materială, gradul de densitate al populației, hrana existentă și poluare.

Concluziile sînt bineînțeles puse pe seama computerului, ceea ce este menit să le confere credibilitate științifică. Principala concluzie este că măsurile adoptate în prezent pentru a îmbunătăți condiția omului în raport cu natura, ca de pildă creșterea investițiilor pentru producția de hrană sau reducerea poluării nu fac decît să ducă la noi și agravante presiuni asupra sistemului ecologic. Scenariile care prezintă predicții pe această linie sfîrșesc printr-o „criză a mulțimii", o asemenea înmulțire a populației încît catastrofa devine inevitabilă. Alte concluzii extrase prin aceeași metodă:

— Creșterea globală a populației și industrializarea se apropie cu repeziciune de limitele capacității planetei de a le suporta ;

— Trăim acum într-o „epocă de aur" în care calitatea vieții în medie este superioară atît celei din trecut cît și celei din viitor ;

— Industrializarea și investițiile capitale pricinuiesc mediului înconjurător mai mult rău decît creșterea populației. Societățile avansate industriale se autodistrug din cauza sau a epuizării resurselor sau a luptei internaționale împotriva poluării și în jurul resurselor ;

— Țările în curs de dezvoltare au un echilibru ecologic mai bun și au condiții de a rezista mai bine crizelor ce vin atît timp cît nu se industrializează intens ;

— Programele de control al populației sînt ineficiente deoarece, dacă duc la un standard mai ridicat de viață, aceasta relaxează măsurile de control și dă naștere la o nouă explozie a populației.

Formularea concluziilor lasă să se întrevadă soluțiile recomandate de Forrester : pentru a menține calitatea vieții la „epoca de aur" actuală, ar trebui *să se reducă cu 75 la sută folosirea resurselor naturale, cu 50 la sută poluarea, cu 40 la sută investițiile capitale, cu 30 la sută creșterea populației.* Cea mai semnificativă recomandație o constituie însă *reducerea cu 20 la sută a producției de hrană.* Avem de-a face aici cu o teză neo-malthusiană în versiunea „computerizată" care pornește de la ideea că foametea constituie cea mai efectivă frînă a creșterii economiei și populației. Neo-malthusienii de la M.I.T. combat în acest scop chiar și așa-numita „revoluție verde" — programul de creștere a producției agricole în țări slab dezvoltate pe baza introducerii metodelor științifice, care în urma succeselor dobîndite în Mexic, India și Filipine, i-au adus principalului său autor premiul Nobel. Prognoza lui Forrester constituie astfel ultima expresie a doctrinei la modă astăzi în S.U.A. și alte țări occidentale, potrivit căreia creșterea producției agricole și industrializarea continentelor subdezvoltate ar amenința, în ultimă instanță, echilibrul ecologic al planetei noastre. Atacul a fost deschis de Dr. Lester A. Brown în revista *Scientific American* din septembrie 1970 : chestiunea centrală — susține savantul american — nu mai este : „Putem produce suficientă hrană" ? ci „Care sînt consecințele unui asemenea efort asupra mediului înconjurător" ? Argumentul cardinal invocat de Brown este că sistemul ecologic agricol nu poate suporta „nici sporirea anticipată a populației pînă la șapte miliarde la sfîrșitul secolului și nici dorința universală a înfometaților lumii pentru un regim alimentar mai bun".

UN CLUB SELECT ȘI EXCLUSIV

Întreaga semnificație a acestei doctrine și a atenției pe care i-o acordă numeroase publicații din Occident devine mai limpede în lumina faptului că prognoza M.I.T. și cercetările intense efectuate în sprijinul ei au fost finanțate de faimosul „Club al Romei". Înființat cu doi ani în urmă, de un grup de industriași și bancheri italieni, acest club semi-secret — cum îl caracterizează ziarul „Observer" — dispune în prezent de o rețea internațională de 75 de membri. Tot „Observer" informează că acești membri, care consideră că au „misiunea de a salva lumea, infiltrîndu-și ideile pe culoarele și la dineurile puterii", au contactat guvernanți la cel mai înalt nivel în multe țări occidentale, cu scopul de a influența nemijlocit organele de decizie în sensul recomandărilor grupului de la M.I.T. Aflăm, de asemenea, că în prezent se lucrează în același „laborator" la proiecte pentru numai 10 pînă la 20 ani în viitor, socotindu-se că oamenii politici operează mai curînd pe baza unor prognoze pe termen scurt decît a unora de perspectivă îndepărtată.

Avem de a face deci cu o campanie masiv finanțată, menită a difuza larg noua „doctrină ecologică", ce susține că pentru a salva mediul înconjurător de la poluare și distrugere trebuie încetate și chiar reduse investițiile capitale în industrie și agricultură. Cine ar urma să fie afectat în primul rînd de aplicarea acestei „doctrine"? Evident, nu țările care sînt suprаindustrializate și nu-și pot folosi pe deplin nici actuala lor capacitate de producție, nici țările cu surplusuri de cereale care au în fiecare an bătaie de cap cum să procedeze pentru a nu se ajunge la scăderea prețului lor pe piața mondială. Ascuțișul noii doctrine este vădit îndreptat împotriva țărilor subdezvoltate, împotriva țărilor care au nevoie iminentă de mari investiții capitale pentru a se industrializa și a-și moderniza agricultura. Acolo, în cele trei continente subdezvoltate — Asia, Africa și America Latină — se profilează și așa-numita „explozie a populației" care procură atîta neliniște marilor metropole occidentale, deoarece ordinatoarele electronice de la M.I.T. înfățișează în anul 2000 o lume în care raportul dintre populația celor trei continente subdezvoltate și cea a celor dezvoltate va fi de 5 la 1, în timp ce raportul dintre produsul național total pe cap de locuitor între aceleași entități va fi de 1 la 20. Oricine compară aceste cifre își dă seama că „explozia" nu se va limita la domeniul demografic. După cum recunoaște Aurelio Peccei, vicepreședintele Clubului Romei : „Omenirea și noi toți vom fi în mare pericol, deoarece este de neconceput ca oprimații lumii să accepte an după an și deceniu după deceniu soarta lor de «oameni de la periferie» fără ca să se revolte și să prăbușească întregul sistem" (Revista „Successo", Roma, februarie 1971).

Lozinca lansată de noua doctrină sună de fapt astfel : să se înghețe actuala diviziune a muncii între țări bogate industrializate și țări sărace înapoiate, iar acestea din urmă să renunțe la industrializare și modernizare a agriculturii, ca nu cumva să dezechilibreze sistemul ecologic !

În realitate, Peccei și ceilalți industriași care au finanțat proiectul M.I.T. sînt îngrijorați nu de soarta sistemului ecologic, care a fost deteriorat printr-o exploatare nerațională dictată de legea profitului, ci de soarta *sistemului capitalist*, pe care-l văd amenințat de sutele de milioane de „oameni de la periferie", dornici nu să „supraviețuiască" ci să-și clădească o viață nouă, demnă de om.

Substratul metodelor lumii viitoare fabricate de futurologii americani gen Forrester este transparent în pofida diagramelor cibernetice complicate sub care-și maschează esența.

Silviu BRUCAN

FOTOCRONICA

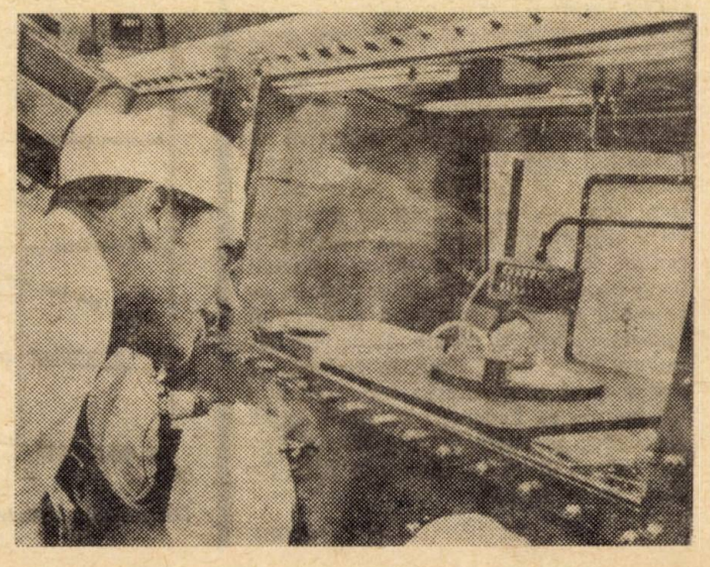

Un fragment cristalin numit de geologi „roca genezei", adus de echipajul lui „Apollo-14", despre care se crede că face parte din scoarța primordială a Lunii. Se consideră că, după cercetarea amănunțită a acestei roci, ni se vor dezvălui multe dintre tainele formării Lunii și a Pămîntului

100 DE CAI + 1 OM

PE ŞOSELELE VIITORULUI

- Procesele lui Ralph Nader
- Automobile cu sau fără frîne ?
- „Tin Lizzie" poartă vina
- Antiderapantele stau pe loc

„În anul 1980 nu se va mai înregistra nici un accident de automobil", a declarat ministrul american al turismului şi circulaţiei rutiere, la jumătatea anului 1966, cînd a fost instalat în fruntea noului său departament.

De atunci au trecut cinci ani — o treime din intervalul de timp la capătul căruia ar trebui să se înfăptuiască profeţia. Dar, dezminţind inexplicabilul optimism al demnitarului american, sîngerosul „război nedeclarat" de pe şosele continuă, fiind departe de a da semne de armistiţiu. Dimpotrivă, cifrele statistice cărora, din motive psihologice uşor de înţeles, li se face o publicitate din ce în ce mai mare, arată că în primul semestru din cel de-al optulea deceniu s-au înregistrat de două ori mai multe accidente grave decît în toate cele 12 luni ale anului 1961.

Această dureroasă constatare statistică ar putea fi ponderată de faptul că astăzi circulă pe planetă un număr de autovehicule dublu faţă de acum zece ani. Oricum însă, victimele, în general nevinovate, ale hetacombei rutiere obligă pe toţi cei ce au simţul răspunderii să caute mijloacele tehnice necesare pentru eliminarea definitivă a circulaţiei pernicioase.

Există asemenea „mijloace tehnice"? Iată o întrebare de natură să împartă pe experţi în două clanuri adverse.

Da ! se grăbesc să răspundă cei ce fac parte din tabăra optimiştilor, gata să enumere cîteva zeci de soluţii „simple" pentru modificarea automobilelor, a şoferilor şi a şoselelor, pe ici, pe colo, şi, firește, exact în punctele esenţiale.

Nu ! ripostează pesimiştii. Automobilele s-au născut în zodia riscului şi nimic nu va putea schimba condiţia lor congenitală pînă la definitiva dispariţie a acestui vehicul, în aparenţă damnat.

Bizareria polemicii este că amîndouă clanurile par să aibă dreptate. Într-adevăr, „mijloace tehnice" pentru ameliorarea comportării autovehiculelor pe străzi şi şosele există. Un număr mare de constructori au şi început să le proiecteze şi nimeni nu exclude posibilitatea ca viitoarele automobile, din anii 1975-80, să atingă un înalt grad de siguranţă în mers, aşa cum vom vedea mai departe din expunerea stadiului în care se află cercetările şi experienţele actuale. În acelaşi timp, s-ar putea să aibă dreptate şi denigratorii automobilelor, deoarece modificările propuse de constructori sînt atît de importante, încît, la urma urmei, probabil prin anii 1990-2000 vehiculele ce vor transporta oameni şi poveri vor avea cu totul altă structură şi înfăţişare, iar „maşina" de astăzi, cu sau fără riscurile ei, va rămîne un simplu obiect de muzeu.

Ce se va întîmpla, în cazul acesta, cu profeţia demnitarului de la Washington ? În primul rînd, la numai cîteva săptămîni după ce a fost înscăunat, ministrul a reuşit să aibă o viziune ceva mai adecvată realităţii şi a precizat că „nu ar putea fi vorba de eliminarea completă a riscurilor de accidente, ci numai de reducerea lor la jumătate". „În 1980, vom trăi, zile de-a rîndul, fără nici o tamponare, fără nici un derapaj, fără nici un automobil proiectat cu o sută de mile pe oră în arbori seculari sau în stîlpi solizi de beton armat".

Ralph Nader
„Criticul automobilelor"

Reducerea cu cincizeci la sută a cuantumului de accidente, — considerată ca o „victorie asupra morţii" care secerase, în 1965, mai mult de 75 000 de vieţi omeneşti pe străzile şi şoselele din Statele Unite — nu se va putea obţine, în concepţia noului ministru, decît prin aplicarea unei legi draconice, care să impună fabricanţilor construirea unui automobil „sigur în orice împrejurare".

Primul şi — deocamdată — cel mai „sigur" efect al acestor declaraţii a fost o furtună publicitară, dezlănţuită de marile uzine de automobile, asupra cărora cădea sarcina realizării practice a „vehiculului-minune", cum îl intitula în ironie, unul din agenţii de presă ai concernului „General Motors".

„Propun să-l construim din cîrpe, să-i punem ochi de şoim, şoşoni de pîslă şi aripi de porumbel. Dacă şi în condiţiile acestea optime pentru o bună circulaţie rutieră se vor mai produce accidente, propun să dăm vina pe adevăraţii vinovaţi, şoselele şi conducătorii". scria acelaşi publicist, copleşit de profesionala lui indignare.

■

Întocmai ca tehnicienii, ziariştii s-au divizat şi ei în două tabere, pentru a combate sau pentru a susţine „proiectul de lege privitor la fabricarea unui autovehicul cu grad înalt de securitate în circulaţie". În presa americană campania pe această temă nu era o noutate. În chiar „anul de referinţă" 1965, apăruse în librării cartea unui tînăr avocat, Ralph Nader, intitulată „Unsafe At Any Speed" („Nesigur la orice viteză"), un fulminant pamflet în care majoritatea uzinelor americane în frunte cu gigantul „General Motors" erau acuzate că vînd automoblie cu defecte de fabricaţie atît de grave, încît pun în primejdie viaţa uzagerilor, indiferent dacă aleargă pe autostrăzi cu 100 de mile la oră sau alunecă pe ulicioare cu iuţeală de melc.

În puţine zile de la apariţie, volumul lui Nader a devenit „the best-seller" al anului, fiind cerut în sute de mii de exemplare în toate librăriile Statelor Unite şi discutat, cu frenezie, în toate ziarele şi întreaga opinie publică americană. Lovitura era atît de puternică şi de bine ţintită încît uzinele-mamut care erau puse direct în cauză, au amuţit, n-au îndrăznit să-i opună lui Nader nici cea mai modestă dezminţire. În schimb, au însărcinat pe un fabricant obscur, în atelierele căruia se turnau nişte saboţi pentru frîne, să-l dea în judecată şi să probeze, în faţa instanţei, că „frînele sînt infailibile".

De aici au pornit toate încurcăturile. Ralph Nader era un avocat tînăr, cu experienţă modestă în materie de procedură şi dantelărie juridică. El scrisese, însă, cartea acuzatoare sub impresia puternică a unor fapte exacte. Întîiul lui proces, pledat curînd după ce obţinuse diploma, avea drept obiect tragicul accident de automobil al unui coleg de universitate.

Plecat într-o călătorie de vacanţă cu tatăl şi mama sa, pe faimoasele „autostrăzi antiderapante" din California, tînărul a lovit cu automobilul nou-nouţ un parapet de piatră, la viteza de aproximativ 80 de kilometri pe oră. Vehiculul s-a dat de două-trei ori peste cap, s-a izbit din nou de parapet, rezervorul de benzină s-a spart, combustibilul a luat foc. Conducătorul automobilului a fost scos din caroseria fierbine pe jumătate carbonizat, cu genunchii zdrobiţi din cauza tabloului de bord prea dur şi prea jos, cu toracele distrus de volanul prea înalt şi prea mare. Fusese ucis „pe loc". Tatăl său avea amîndouă picioarele fracturate şi arsuri la cap. Mama sa, aruncată printr-una din portiere, scăpată cu numai cîteva contuzii, a trebuit să fie internată într-un ospiciu, victimă a unei depresiuni nervoase ireversibile.

Ralph Nader nu avea nimic împotriva uzinelor constructoare de automobile. Procesul pe care-l pleda el era îndreptat împotriva uneia din marile societăţi americane de asigurare ale căror afaceri şi beneficii se calculează în miliarde de dolari anual. Deşi fabulos de

bogată — sau tocmai din această pricină — societatea de asigurare nu admitea să plătească celor doi părinți supraviețuitori ai accidentului nici un dolar, din două motive : nu se putea preciza cauza accidentului și deci gradul de „vinovăție" al omului care ținuse volanul, iar dacă — așa cum susținea Ralph Nader — accidentul se produsese din cauza unui defect al barei de direcție, atunci răspunderea întreagă revenea uzinei constructoare. Împotriva ei trebuia să pledeze Nader.

Doi ani s-au scurs fără nici un succes — cu anchete tehnice neconcludente și cu formalități procedurale interminabile, pînă cînd avocatul a părăsit roba în care pleda și a îmbrăcat o salopetă de mecanic. Primul automobil pe care l-a demontat a fost propriul său „Crysler" cumpărat de ocazie dar destul de bun pentru cei 30 000 de kilometri pe care-i lăsase în urma sa pe străzile și șoselele de asfalt. Analiza n-a fost ușoară de loc. Din 18 000 de piese cîte intră în asamblarea unui automobil, Nader a examinat vreo 500, alegîndu-le anume pe cele ce sînt angajate direct în mersul automobilului sau pot influența efectiv asupra conducerii lui.

Convins că a făcut constatări concludente, a întocmit unui raport pe care l-a supus unui grup de ingineri. Aceștia au socotit că o bună parte din aprecierile lui Ralph sînt superficiale sau exagerate. dar au reținut ca primejdioase un număr de 200 de „erori și defecte de fabricație", suficiente pentru a face mersul automobilului respectiv „nesigur și chiar primejdios la orice viteză, fie de numai ...3 kilometri pe oră".

Scandalul stîrnit de cartea tînărului avocat a luat proporții atît de mari, încît procesul de la care pornise a încetat de a mai avea vreo importanță în sine. Toate uzinele de automobile s-au coalizat împotriva autorului. I s-au cerut daune de zeci de milioane de dolari, deoarece 3 000 de persoane înscrise pentru a cumpăra automobile de tipul celui testat de Nader au refuzat să le mai primească fără o garanție scrisă din partea uzinei și o asigurare, cu acoperire bancară. Alți 5-6 mii de posesori ai mărcii vizate s-au prezentat cu mașinile la control — și uzina a fost obligată să le cerceteze în amănunt. Surpriza cea mai gravă s-a produs în momentul cînd uzina însăși, după demontarea unui număr oarecare de vehicule, a oprit vînzarea anumitor tipuri și serii de autovehicule, „pentru o mai bună punere la punct a unor piese din ansamblul lor mecanic".

■

În această atmosferă s-a hotărît înființarea unui minister cu sarcina de a controla calitatea producției de autovehicule și de a recomanda cele mai potrivite mijloace pentru limitarea dacă nu lichidarea „războiului nedeclarat" de pe străzi și șosele.

Birocrația fiind considerată o modalitate universală de a rezolva toate problemele posibile, cea dintîi măsură a noului departament american a fost înființarea unei comisii de studii. Din fericire, s-a potrivit că în fruntea acestei comisii a fost numit Denn Toms, un tînăr tehnician (născut în 1931), prieten cu Ralph Nader alături de care a lucrat la „disecția" unor automobile distruse în accidente. Comisia, intitulată solemn „National Highway Traffic Safety Administration" s-a instalat într-un imobil sobru din Washington unde Toms a convocat mai întîi presa și abia în al doilea rînd pe reprezentanții uzinelor de automobile.

În declarațiile, identice, făcute în fața ambelor serii de invitați, Denn Toms, flancat de Ralph Nader și de o numeroasă echipă de avocați, ingineri și polițiști, a declarat că „ar fi fost timpul să se încheie de mult era copilăriei automobilului".

Graba frenetică, în mare măsură necontrolată, cu care a fost asimilat automobilul în societatea industrială a secolului XX a avut drept urmare alterarea mentalității producătorilor. Întreaga lor atenție s-a îndreptat spre producția de mare serie, spre „uzinajul în lanț continuu", pentru satisfacerea consumatorilor care băteau, literalmente, la porțile fabricilor. Din această cauză, automobilul a rămas un sistem mecanic aproape identic cu sine însuși din anul 1910 — cînd Henry Ford I a lansat modelul „T" și pînă în zilele noastre.

Fabricat pînă în 1920 în 5 500 000 de exemplare, și răspîndit în lumea întreagă, acest celebru „Model T" poate fi socotit una din principalele cauze ale inerției care s-a instalat în producția americană de automobile. În condițiile de uzinaj, de circulație, de construcție rutieră dintre 1910-1920, automobilul Ford „T" trecea drept un vehicul „cuminte și rapid", „practic și economicos", „The Quiet Car" poreclit „Tin Lizzie", ceea ce într-o liberă dar corectă interpretare ar însemna „Slujnica de tinichea".

Formidabila popularitate a acestui vehicul a denaturat concepția despre automobil, a creat o imagine idilică a acestui mijloc individual de transport. „De ce este denumit «Modelul T» automobilul familiei?" se întreba cu fățarnică naivitate „Serviciul de reclame al uzinei Ford". Răspunsul și-l dădea același serviciu, pe tonul glumeț care plăcea burgheziei americane în ascensiune : „pentru că este ca un fular pentru tata, ca o pălărie pentru mama și ca o rîșnitoare-pocnitoare pentru bucuria copiilor". Cînd zeci de milioane de oameni se extaziau în fața acestui vehicul, concurenții lui Ford — recrutați dintre foștii lui asociați — nu mai aveau de ales. Copiau pe „Tin Lizzie" cu deosebirea că în loc să o vopsească invariabil în negru, introduceau în fabricație caroserii complicate și două culori de mare efect : albastrul de cobalt și roșul de vișină putredă.

Tendința constantă a fabricanților de peste Atlantic a fost să construiască automobile din ce în ce mai mari și mai grele, cu motoare mai puternice, cu tablouri de bord mai spectaculoase, cu cadrane impresionante care arătau, fie numai în mod teoretic, viteze din ce în ce mai mari, peste suta de kilometri pe oră, devenită banală în concepția yankee despre viteză.

■

Absolut nimeni nu se preocupa de ideea securității rutiere. Să deducem de aici că în primele decenii ale secolului automobilistic nu se întîmplau accidente de circulație ? În fapt se întîmplau și s-au întîmplat chiar de la nașterea automobilului. Li se făcea și publicitate, în termeni care nu se deosebeau prea mult de relatările actuale. Dar, pe atunci, la fel ca și astăzi, automobilul avea darul de a se bucura de încrederea cvasi-absolută a oamenilor care se urcă în el ! Nu sperie decît pe pietoni.

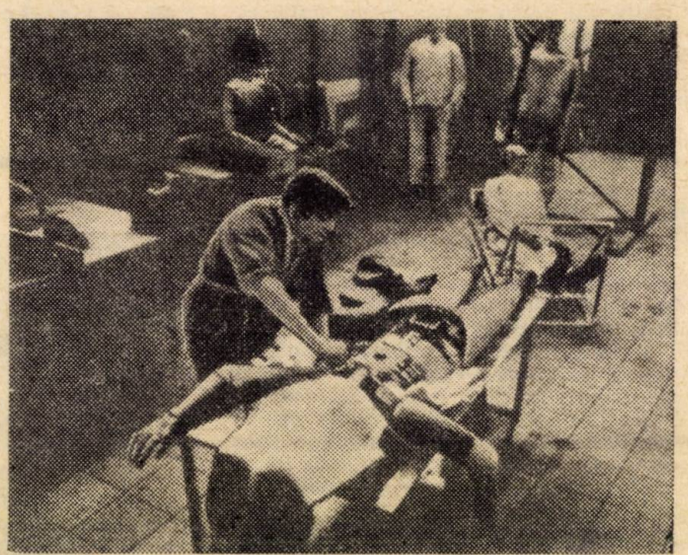

„Autopsia" unui manechin în laboratoarele de probe tehnice ale uzinei „Volkswagen" din Wolfsburg. Pentru a se înregistra efectele șocurilor la diferite viteze asupra corpului omenesc, manechinul este „umplut" cu aparate de măsură modelate după organele vii

Nu încape îndoială că acesta este un remarcabil fenomen psihologic de masă, caracteristic veacului nostru și civilizației tehnice. Omul s-a identificat cu automobilul, a fuzionat cu mașina pe care o consideră un fel de prelungire a lui, pentru că îi dă cea mai mare parte din facultățile fizice care-i lipsesc : iuțeala, forța, suplețea și superioritatea zdrobitoare asupra celorlalți, cei de pe jos. Acest fei de a gîndi nu este, în fond, peiorativ și omul de la volan nu se deosebește absolut cu nimic de omul de pe trotuar. Numai că suma **„AUTOMOBIL + OM"** aflată în mișcare devine o ecuație, introduce în viața noastră a patra dimensiune, a vitezei, o dată cu enorma cantitate de necunoscute — pe care le numim eufemistic „surprize" : capriciile motorului, lipsa de consecvență a frînei, slaba rezistență a cauciucurilor, proasta vizibilitate atmosferică, starea mizerabilă a șoselei și — mai presus de toate — enervantele erori „stupide" pe care le comit... ceilalți șoferi.

Cert este că numărul oamenilor cărora le este „frică" să se suie în automobil poate fi considerat neglijabil din punct de vedere statistic, față de cei aproape un miliard de indivizi care utilizează zilnic, cu mare viteză, cele peste 230 de milioane de autovehicule din „parcul" mondial actual.

Această chestiune a lipsei de „stress" automobilistic — (în timp ce se înregistrează o teamă caracteristică față de tren și mai ales față de avion) — este

considerată de unii experți ca o explicație fundamentală a accidentelor de circulație. Iar argumentul tehnic, pentru susținerea acestei idei este frîna. Cu sau fără discuri, manuală, mecanică, automată, cu lichid sau cu cabluri, pe două sau pe toate roțile, dulce sau fermă, frîna este cauza numărul unu a proastei circulații rutiere — precum și a mutațiilor subite sau durabile ce intervin în psihologia conducătorului auto. Să fie, oare adevărat ?

De fapt, automobilul s-a născut fără frîne. Preocuparea primordială a inventatorilor era să-l pună în mișcare — nu să-l frîneze. Călugărul bernardin care a construit prima „căruță fără cai", împinsă pe un drum de munte din Elveția anului 1710 de o căldare cu apă fiartă și un sistem de pistoane inspirat de Denis Papin, a terminat prima și ultima lui călătorie în fundul unei prăpastii, pentru că n-avea frîne.

Problema aceasta a frînelor a obsedat pe constructorii de automobile decenii de-a rîndul. Vehiculul combinat de inginerul german Karl Benz în 1883 și botezat „Automotive" (presupus a fi cel mai autentic strămoș al automobilelor actuale) avea un sistem primitiv de frîne-manșon pe axul din spate al roților sale cu spițe de bicicletă. Din fericire, acel „automotive" echipat cu primul motor cu ardere internă dezvolta o forță de 0,89 Cal-Putere și alerga pe șosele cu „maximum" 15 kilometri pe oră, obligîndul pe fiul lui Benz, primul și... cel mai temerar șofer din Europa mai mult să-l împingă spre a se urni, decît să-l frîneze pentru a se opri.

Ar fi fost mult mai bine pentru automobil și pentru comportarea lui pe drum — susține un expert din grupul Nader — dacă vehiculul acesta s-ar fi lipsit de frîne. S-a dovedit, în nenumărate accidente de circulație că a opri cu ajutorul frînei un vehicul de o tonă aflat în înaintare cu o sută de kilometri pe oră este mai mult decît o eroare, aproape o crimă. A conduce cu frînă este periculos la orice viteză și pe orice drum, conchid adversarii acestui mijloc de a potoli elanul autovehiculelor aflate în mers. În schimb, a conduce fără frînă încredințîndu-se exclusiv motorului capacitatea de accelerare și decelerare, iată veritabila performanță care va asigura o circulație rutieră lipsită de pericole.

■

Apărătorii frînei sînt și ei de acord că încetinirea mersului, pînă la oprirea pe loc a unui autovehicul constituie o problemă din cele mai complicate și mai delicate pentru constructorii de automobile. Adevărul pare a fi că de la origine și pînă azi nu s-a găsit soluția optimă a frînării, situația precară, scoasă în evidență mai ales de cînd psihologii, psihiatrii, neurologii și opticienii au început să-și dea concursul lor savant în această controversă.

O frînă bună și bine reglată (cu forța de oprire egal distribuită pe toate roțile) este azi un lucru obișnuit pe autovehicule, iar randamentul ei poate fi asigurat de-a lungul a multe zeci de mii de kilometri. Orice automobil care aleargă, așa cum arătam mai sus, cu 100 km/h pe o șosea cu aderență normală va fi oprit prin acționarea frînelor în patru secunde, deci pe o distanță de aproximativ 80-100 de metri. Se impune, însă condiția ca omul de la volan să vadă „obstacolul" în timp util iar întreg procesul neuro-cerebral de percepere a pericolului, de formare a reacției în centrii corticali și de transmitere spre mușchi a comenzilor necesare pentru decelerarea motorului și acționarea imediată a frînei să se producă într-o mică fracțiune de secundă. Exact timpul necesar ca obstacolul să fie ocolit sau în cel mai rău caz lovit cu viteză foarte mică, în limita celor patru secunde fatidice.

■

Am stăruit asupra importanței pe care o acordă un mare număr de experți frînelor și frînatului, cu toate că, în mod paradoxal, Denn Toms, animatorul campaniei americane pentru securitatea circulației auto, nu a inclus frîna printre sistemele și piesele-auto a căror ameliorare sau modificare a cerut-o cu precădere.

Investit cu puteri aproape discreționare, în special cu dreptul de a interveni — în numele legii — în treburile marilor uzine de automobile, — ceea ce înseamnă un eveniment epocal ! — Toms urmărește construirea unui tip de vehicul care să asigure mai întîi protecția automobilistului și a însoțitorilor săi în caz de accident. Abia în al doilea rînd — Toms și colaboratorii lui vor căuta „soluții preventive" datorită cărora s-ar putea elimina înseși accidentele. În fine, dacă pînă atunci va mai fi nevoie, automobilele și automobiliștii vor fi echipați cu mijloace tehnice suficiente pentru evitarea politicoasă a oricărui pieton distrat.

Ierarhizarea mai sus descrisă a problemelor de securitate în circulație este rezultanta unei constatări obiective, de ordin statistic și anume că numărul de departe cel mai mare de victime în accidentele rutiere se recrutează, ca să zicem așa, dintre ocupanții vehiculelor. De primă urgență pare a fi, în cazul acesta, să se pună la dispoziția conducătorilor neatenți, neîndemînatici sau pur și simplu ghinionisti, automobile rezistente la șoc și special echipate pentru a lăsa indemni pe oamenii din interiorul lor.

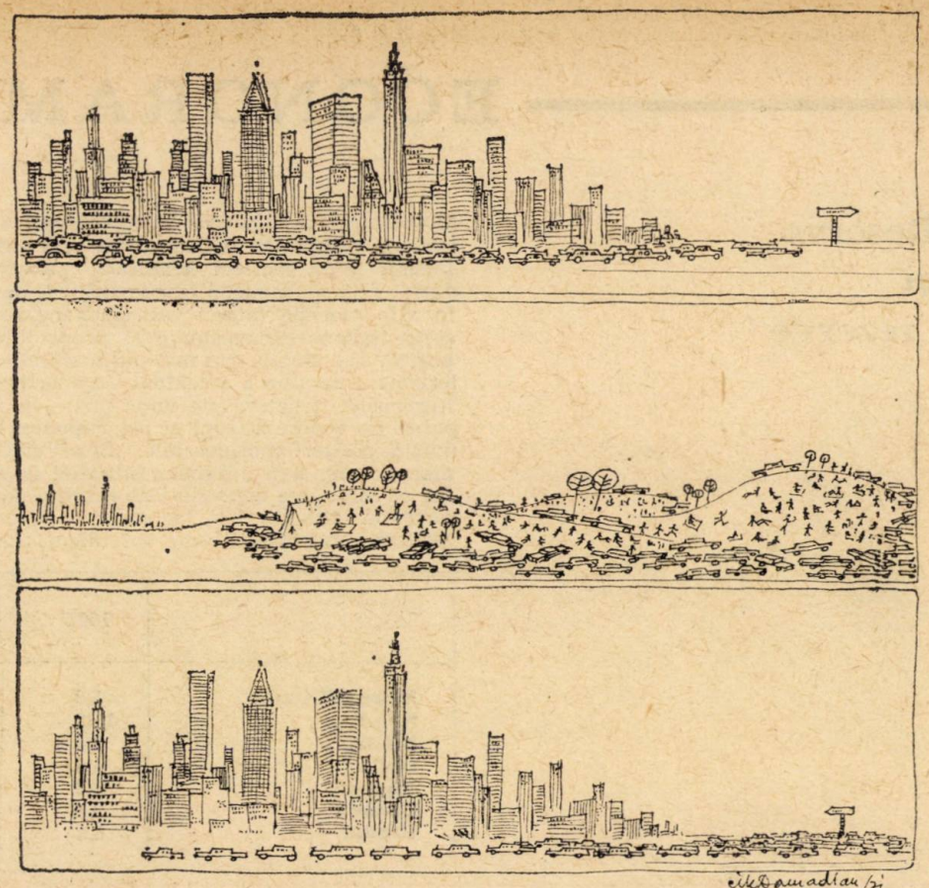

Desen de Cik Damadian

Apelînd în continuare, la trista elocvență a statisticilor, strategii securității rutiere au stabilit a doua serie de „priorități tehnice" în eșalonarea campaniei lor. Ei au considerat **derapajul** cauza celui mai mare număr de accidente grave. Numai în 1967 — după cum a constatat o societate de asigurare — pe drumurile Statelor Unite au murit aproape 10 000 de oameni și au fost răniți 300 000 în accidentele provocate din derapaj (alunecare necontrolabilă pe o șosea udă, înghețată sau neaderentă, în urma unei frînări subite). O cincime din numărul total de victime ale circulației auto ar putea fi salvate dacă vehiculele ar avea „pneuri" riguros aderente la orice fel de suprafață.

Într-un mare muzeu de istorie a automobilului, instalat în incinta uzinelor Mercedes-Benz de la Stuttgard-Untertürkheim stă la loc de onoare un „automobil-strămoș" pe ale cărui roți de gumă masivă (fără camere cu aer) sînt gravate, în chip de „profil" cuvintele pretențioase „n-o-n s-k-i-d" („nederapant"). Literele sînt suficient de mari pentru a se imprima citeț în praful drumurilor „macadamizate" din 1910 și a rămîne ca un certificat de calitate, pe urmele vehiculului astfel „încălțat" Din păcate, tot „non-skid" se numește și formula pe care a impus-o Denn Toms, prin lege, uzinelor americane de anvelope, începînd din 1968.

■

Pentru automobilele și șoselele deceniilor următoare, — pe care accidentele nădăjduim că vor fi doar o amintire — experții, uzinele constructoare și automobiliștii înșiși mai au multe de făcut...

Despre aceste perspective — precum și despre concurența dezlănțuită, de pe acum, de „automobilul viitorului" între uzinele-mamut ne vom ocupa în foiletonul nostru de săptămîna viitoare.

Mircea GRIGORESCU

Rezerve şi „rezerve“

Modificarea raporturilor interoccidentale în ce priveşte cuantumul rezervelor monetare ale diferitelor ţări constituie una din expresiile cele mai ilustrative ale crizei dolarului (vezi graficul alăturat). „Rezervele“ tot mai manifeste ale deţinătorilor de dolari faţă de moneda americană i-a determinat pe aceştia să-şi transfere fondurile în alte monede (mărci vest-germane, yeni japonezi, franci francezi şi chiar lire sterline şi lire italiene) dimensiunile şi proporţiile transferurilor fiind în funcţie directă de poziţia mai stabilă sau mai puţin stabilă a acestor din urmă valute. Perspectiva devalorizării dolarului a accentuat „evadările“ dinspre moneda americană spre alte valute. Rezervele monetare ale unor ţări — în special ale R.F.G. (care a depăşit din acest punct de vedere S.U.A.) şi ale Japoniei — au cunoscut, într-o perioadă extrem de scurtă, creşteri considerabile. „Beneficiarii“ nu par, însă, de loc mulţumiţi de un asemenea curs, care îi expune situaţiei de a-şi vedea seifurile supraîncărcate de dolarii din ce în ce mai depreciaţi de inflaţia din S.U.A. Măsurile n-au întîrziat. Marca vest-germană încă din mai, iar de curînd yenul japonez au fost lăsate să „fluctueze“, în vederea descurajării unor noi intrări masive de dolari.

	1965	1970 (iulie)	1971 (august)	modificare în 1971 faţă de 1970
Marea Britanie	3,0	2,8	3,9	+ 39%
S.U.A.	15,5	16,0	12,5	— 21%
R.F.G.	7,4	9,9	16,9	+ 70%
Italia	4,8	4,2	6,1	+ 45%
Japonia	2,2	3,9	10,4	+ 166%
Canada	3,0	4,0	4,9	+ 22%
Franţa	5,3	4,7	6,3	+ 34%

Comerţ

Potrivit Anuarului statistic pe 1971 al R.D.G. (Deutsche Demokratische Republik, Statistische Taschenbuch — 1971), schimburile comerciale ale Republicii Democrate Germane cu alte ţări au crescut, în perioada 1960—1970, de 2,14 ori (de la 18 487,4 la 39 597,4 milioane mărci-valută), din care: exporturile de 2,09 ori (de la 9 270,8 la 19 240,2) iar importurile de 2,23 ori (de la 9 216,6 la 20 357,2). Cei mai importanţi parteneri comerciali rămîn, în continuare, la **exporturi :** U.R.S.S. (creştere în 1970 faţă de 1960 de la 3 833,6 la 7 314,9 milioane mărci-valută), Cehoslovacia (de la 806,8 la 1 849,8), Polonia (de la 772,6 la 1 673,1), R.F.G. (de la 826,6 la 1 514,9), iar la **importuri :** U.R.S.S. (creştere în 1970 faţă de 1960 de la 4 023,8 la 8 169,6 milioane mărci-valută), Cehoslovacia (de la 785,2 la 1 919,7), R.F.G. (de la 759,3 la 1 913,7), Polonia (de la 457,0 la 1 229,8).

„Puteri de subvenţie“

În vederea asigurării şi promovării expansiunii externe proprii precum şi în scopul protejării pieţei interne, fiecare din ţările occidentale a apelat, în perioada din urmă, la o multitudine de mijloace, dintre care o importanţă deosebită au avut şi au cele indirecte, camuflate, luînd în considerare faptul că între ţările respective au fost convenite reduceri de bariere vamale. Printre aceste mijloace un loc însemnat ocupă acordarea de credite masive pentru export (inclusiv importatorilor străini) şi subvenţionarea exportatorilor proprii în scopul menţinerii competitivităţii mărfurilor de export (urmărindu-se astfel ca preţurile produselor respective să nu resimtă creşterea preţurilor de pe piaţa internă datorită inflaţiei). Între 1958 şi 1969, după calculele Băncii Reglementelor Internaţionale, în vreme ce preţurile pe piaţa internă au crescut în ţările capitaliste industriale în medie anual cu 4—6%, preţurile la produsele de export au sporit cu numai 0,5 la sută în medie anual. Totodată, creditele de export au crescut, între 1963 şi 1968, potrivit ultimelor date ale O.C.D.E., de la 170 la 1 890 milioane dolari (+ 1 013 la sută) în Japonia; de la 364 la 1 044 milioane (+ 186 la sută) în S.U.A.; de la 148 la 701 milioane (+ 373 la sută) în Marea Britanie; de la 101 la 508 milioane (+ 403 la sută) în Franţa; de la 116 la 419 milioane (+ 261 la sută) în R.F.G. În aceste condiţii, mulţi economişti occidentali consideră că în competiţia interoccidentală se confruntă nu atît competitivităţi cît „puteri de subvenţie“.

Exotism fiscal

Existenţa economică a insulelor Bahamas se datorează în primul rînd veniturilor obţinute graţie turismului (1,3 milioane de vizitatori anual, faţă de o populaţie de aproximativ 180 000 locuitori). O mai mare putere de atracţie decît natura exotică exercită însă scutirile de taxe fiscale practicate în insule: nici un fel de impozit asupra veniturilor, asupra averii, cîştigurilor sau moştenirilor. În umbra acestor reglementări legale au proliferat o serie de organisme financiare dubioase, care n-au întîrziat să provoace scandaluri sau să cauzeze prejudicii clienţilor lor. În ciuda revizuirii legii asupra băncilor, intervenită în 1965, măsură care a oferit posibilitatea expulzării a mai mult de jumătate din băncile străine cu sediul în Bahamas, aproape 14 000 de societăţi străine continuă încă să efectueze manipulări frauduloase de capital, înscrise sub cifre mai mult sau mai puţin fictive în registrele băncilor. Cu tot secretul bancar, circulă insistent zvonul despre averile Mafiei americane depozitate în conturile băncilor din Bahamas. În timp ce-şi petrec vacanţele în „paradisul“ exotic al insulelor, marii speculanţi de capital îmbină „plăcutul cu utilul“ : profitînd de un sejur agreabil, ei îşi desfăşoară aici afacerile, la adăpostul „paradisului fiscal“.

Rubrică realizată de Ilie ŞERBĂNESCU

ПРАВДА

MOSCOVA

CAUZA DREAPTĂ A VIETNAMULUI VA ÎNVINGE

CU PRILEJUL vizitei sale la Moscova, şeful Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, Huynh Tan Phat a fost solicitat de corespondentul ziarului „Pravda", I. Scedrov, să răspundă la o serie de întrebări.

Poporul sud-vietnamez, a subliniat printre altele în interviul său Huynh Tan Phat, trebuie să fie stăpîn pe soarta sa. Dreptul la autodeterminare al poporului din Vietnamul de Sud poate fi realizat numai după retragerea integrală a forţelor armate ale S.U.A. şi a trupelor aliaţilor lor, după crearea în Vietnamul de Sud a unui guvern reprezentativ al întregii naţiuni, care va asigura ţinerea unor alegeri cu adevărat democratice, libere şi echitabile.

Referindu-se la poziţia guvernului S.U.A. faţă de iniţiativa de pace în şapte puncte a G.R.P., interlocutorul a arătat că iniţiativa de pace a G.R.P. a fost întîmpinată cu căldură şi sprijinită de popoarele iubitoare de pace, de oamenii de bună credinţă de pe întreaga planetă, inclusiv de poporul american, de numeroşi reprezentanţi ai cercurilor conducătoare din S.U.A. Administraţia Nixon refuză însă să răspundă în mod serios la această iniţiativă.

În prezent, S.U.A. şi marionetele lor intensifică aplicarea programului de „pacificare" în Vietnamul de Sud, transferă cu forţa populaţia în zonele de concentrare, efectuează mobilizarea forţată în armată, intensifică bombardamentele distrugătoare, nimicesc sate, asasinează populaţia civilă din Vietnamul de Sud. Totodată, nu încetează atacurile armate împotriva Vietnamului de Nord, cazurile de violare a suveranităţii şi securităţii R.D. Vietnam...

În ultima vreme, Administraţia Nixon se preocupă febril de organizarea alegerilor în Camera inferioară a „parlamentului" şi pentru postul de „preşedinte" saigonez pentru a menţine în Vietnamul de Sud gruparea belicoasă condusă de Nguyen Van Thieu. Washingtonul nu va reuşi însă prin nici un fel de manevre să salveze de faliment în Vietnamul de Sud politica de „vietnamizare" a războiului.

În numele independenţei şi libertăţii patriei, în numele păcii în Asia şi în lumea întreagă, a arătat în continuare Huynh Tan Phat, poporul din Vietnamul de Sud, biruind greutăţi şi lipsuri, pricinuieşte mereu noi înfrîngeri planurilor militare agresive ale imperialiştilor americani. Graţie orientării politice şi militare juste, cu sprijinul sincer acordat de compatrioţii din Vietnamul de Nord, cu sprijinul şi ajutorul important acordat de fraţii şi prietenii de pe cele cinci continente, poporul din Vietnamul de Sud a obţinut eşecul integral al strategiei „războiului special" şi a zădărnicit „războiul local" al inamicului.

În Vietnamul de Sud trupele americane continuă să suporte pierderi grele. Numeroase unităţi mecanizate regulate ale armatei-marionetă — principala armă folosită în înfăptuirea planului de „vietnamizare" a războiului — au fost lovite şi dispersate. Planul de „pacificare" suferă un eşec. Mişcarea de rezistenţă, cu caracter de masă, pentru dreptul poporului de a fi stăpîn în ţara sa, se extinde pe zi ce trece pe teritoriul ocupat, în suburbii şi în zonele din apropierea drumurilor strategice. Se intensifică lupta tuturor păturilor populaţiei urbane. Toate acestea au dus la o izolare serioasă a agresorilor americani şi marionetelor lor.

Noua fază de dezvoltare a situaţiei revoluţionare şi a forţelor revoluţionare va duce neîndoielnic poporul din Vietnamul de Sud spre victorii noi şi mai mari.

Detaşament al forţelor de eliberare din Vietnamul de sud în acţiune

Trybuna Ludu

VARŞOVIA

CREDITELE STRĂINE

ÎN LEGĂTURĂ cu creditele străine şi cu datoriile ţării noastre s-au format în ultimii ani diferite păreri greşite. Îndeosebi s-a răspîndit larg părerea că datoriile pe care le avem în străinătate ar fi extrem de mari şi periculoase pentru echilibrul nostru economic. Aceasta a fost însoţită în repetate rînduri de ştiri, potrivit cărora pentru economia poloneză ar constitui o povară extrem de mare creditele pe care le-am acordat unor ţări socialiste sau ţări în curs de dezvoltare. În unele cazuri s-a considerat că datoriile faţă de străinătate sau acordarea de credite altor ţări ar constitui cauza unor dificultăţi economice vremelnice.

Trebuie relevat că apariţia şi răspîndirea acestor păreri au fost favorizate de lipsa de informare pe această temă, ceea ce a dat temei pentru diferite născociri, precum şi pentru clevetiri bazate exclusiv pe fantezie.

...În ce priveşte datoria noastră către străinătate, în urma acordării de credite pe termen lung, la sfîrşitul anului trecut ea a reprezentat aproximativ jumătate din valoarea anuală a exportului polonez. Sumele anuale pentru stingerea acestui credit oscilează între 10 şi 12 la sută din acest export. Majoritatea datoriilor le avem faţă de ţări capitaliste dezvoltate. Ele reprezintă împrumuturile contractate pentru importul de cereale şi de produse agricole, precum şi pentru importul de obiective industriale şi de utilaj industrial. Datoria noastră este relativ scăzută, la o serie de ţări ea este consi-

derabil mai mare. Astfel, de pildă, potrivit datelor statistice, datoriile Norvegiei reprezintă aproximativ 66 la sută din exportul ei anual, ale Danemarcei — aproximativ 63 la sută. La aceste cifre trebuie aduse corectări sub forma sumelor creditate, oferite în special în legătură cu exportul de utilaj industrial. În ce privește Polonia, valoarea creditelor acordate a fost la sfîrșitul anului 1970 de aproximativ 40 la sută din întregul export. Creditele au fost acordate de Polonia, în special cu ocazia exportului de obiective industriale complete, nave și mașini industriale în unele țări socialiste, în special neeuropene, precum și în țări capitaliste atît dezvoltate, cît și în curs de dezvoltare.

Predomină părerea că pînă acum politica noastră de credite, mai degrabă poate practica de creditare, a fost greșită. Pe de o parte, am folosit cu mult prea multă precauție împrumuturile pe termen lung pentru investiții cu amortizare îndelungată, pe de altă parte, au existat perioade în care plățile pentru stingerea creditelor pe termen scurt și îndeosebi mijlociu s-au acumulat, creînd anumite dificultăți. De aici a apărut părerea că țara noastră ar avea datorii mult prea mari în străinătate, ceea ce nu a corespuns realității.

Stingerea unei părți importante a datoriilor este prevăzută pe mulți ani — pînă în anul 2 000. De aceea, actuala împovărare a balanței de plăți cu plățile pentru împrumuturile pe termen lung nu depășesc absolut posibilitățile noastre.

În general, conchide autorul, nici starea actuală a datoriilor noastre, nici schimbările previzibile, inclusiv mărirea lor, nu trebuie să provoace neliniște.

În schimb, o cerință actuală este să se promoveze o politică rațională de credite — în interesul sporirii capacităților noastre de producție și lărgirii schimburilor de mărfuri în cadrul comerțului exterior, în condițiile asigurării maximului de ajutor economic pentru Polonia.

Henryk KISEL

Süddeutsche Zeitung

MÜNCHEN

ÎNTRE SCYLLA ȘI CARIBDA

PRĂBUȘIREA ordinii monetare și a rolului dolarului ca monedă de referință au făcut fragilul echilibru al sistemului de plăți și comerțul internațional și mai fragil.

O escaladare a măsurilor protecționiste pe care le-ar putea adopta unele importante țări comerciale împotriva măsurilor discriminatorii ale guvernului american ar fi lucrul cel mai grav, în acest moment. Este adevărat că Piața comună nu a adoptat, la ultima conferință GATT, contramăsuri, însă și-a păstrat, în mod explicit, libertatea de a le adopta eventual. Presiunile determină contrapresiuni. Și americanii sînt hotărîți să folosească presiuni masive pentru a determina țările industriale occidentale să adopte modificările vaste dorite de ei. „Balonul de încercare" pe care Fondul Monetar Internațional l-a lansat cu așa-numitele „calcule de tatonare" ar putea să clarifice, într-o anumită măsură, concepțiile americane asupra concesiilor de politică monetară pe care partenerii comerciali ai S.U.A. ar fi dispuși să le facă. Conform acestora, mărcii vest-germane îi este atribuită o revalorizare de 13—14 la sută, lirei sterline și francului francez una de 7 la sută și yenului o revalorizare de 15 la sută. Un acord asupra unei asemenea probleme pare însă puțin probabil. Cît de mult va mai dura această stare de riscantă incertitudine este greu de presupus.

În ce privește atmosfera de generală derută, existentă în cadrul Pieței comune — mai precis, perplexitatea și lipsa de propuneri constructive — aceasta determină un haos monetar și o reducere a volumului comerțului occidental. Dacă fiecare țară, urmînd exemplul americanilor, ar încerca să se apere printr-o automutilare a politicii sale comerciale și ar răspunde cu contramăsuri și represalii la sfidarea americană, atunci Acordul general pentru tarife și comerț GATT ar avea destul de suferit. Acestei „Magna Charta" a unui comerț deschis îi datorăm, în bună măsură, dinamica evolutivă a comerțului internațional în perioada postbelică.

Dacă facem astăzi o paralelă cu marea criză economică a anilor treizeci, atunci sîntem în posesia a o serie de indicii care ne determină să apreciem situația realist. Există unele caracteristici ale crizei actuale care fac ca riscul să apară, în prezent, mai mare : între acestea se numără, în primul rînd, tendința de inflație rapidă dezlănțuită pe plan mondial, înregistrată o dată cu începutul anilor șaptezeci. Nu puține sînt țările occidentale care au, în prezent, o rată de creștere anuală de 10 la sută. De aceea, nu trebuie să ne bazăm prea mult pe principiul că nu poate să se întîmple ceea ce nu e bine să se întîmple. De la un grad critic de „încălzire" a inflației, evoluția ei scapă ușor controlului. Tendințele inflaționiste vor fi și mai mult accentuate dacă se va încerca să se răspundă la o tendință protecționistă în comerțul occidental, la o echilibrare a unei conjuncturi de export mai puțin dinamice, printr-o susținută politică financiară pe plan intern, favorizînd o evoluție autarhică. Nervozitatea existentă într-o fază latentă și maladia unei reacții de panică și a unei crize de încredere măresc, într-o măsură greu de prevăzut, pericolul de prăbușire al giganticului edificiu occidental al datoriilor externe pe termen scurt.

Renumitul economist american și laureat al premiului Nobel, Paul A. Samuelson, prin firea sa, nu este un pesimist, dar nici el nu exclude riscul actual al unei evoluții spre criză : „Ar fi o tragedie, și anume una inutilă, dacă cele mai importante națiuni comerciale, din grija de a restabili echilibrul economic, ar reacționa prin controlul devizelor și un război comercial care vor provoca haosul".

Combaterea factorilor inflaționiști în țările industriale occidentale, ce nu mai suferă amînare, comportă propriile riscuri : mentalitatea inflaționistă, domnind pretutindeni în Occident, a dus la o enormă și speculativă îndatorare prin credit iar revenirea la relații monetare stabilite a devenit un imperativ categoric. Faptul însă că aceste riscuri sînt cunoscute, că toată lumea este conștientă de acestea — și anume, că piedici de ordin politic, aproape de netrecut, stau în calea soluțiilor economice scadente — face ca drumul necesar spre asanarea financiară a Occidentului să treacă prin strîmtoarea îngustă dintre Scylla și Caribda.

Walter SLOTOSCH

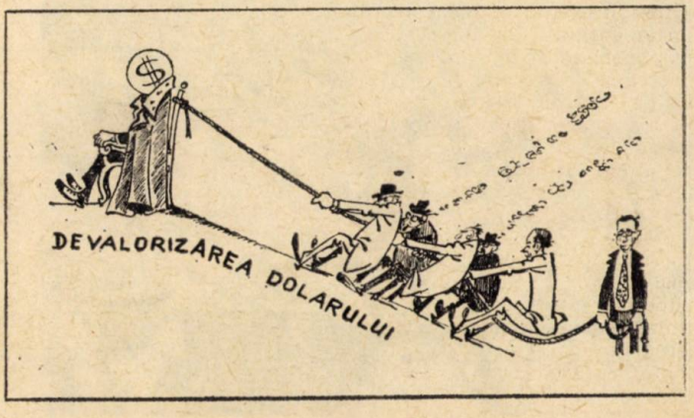

Efort „colectiv" în Piața comună
(Din **Die Presse**)

RELAZIONI INTERNAZIONALI
SETTIMANALE DI POLITICA ESTERA
MILANO

BELGIA: NOUA SISTEMATIZARE CONSTITUȚIONALĂ

REFORMA constituțională pentru restructurarea raporturilor dintre cele trei comunități lingvistice din Belgia a fost definitiv aprobată de Parlamentul din Bruxelles în a doua jumătate a lunii iulie. Primul ministru Eyskens, în funcție din iunie 1968, și-a văzut astfel încununate de succes eforturile de peste doi ani în căutarea de compromisuri delicate și echilibruri greu de găsit, atît între divergențele existente între cele trei grupuri lingvistice cît și între diferitele poziții ale partidelor. Pînă în ultimul moment, rezultatul votului părea cu totul altul decît cel obținut, primul ministru însuși nefăcînd nici un mister din pesimismul său față de posibilitatea ca proiectul constituțional să obțină din partea Camerei și Senatului majoritatea de două treimi necesară aprobării definitive și deci față de viitorul guvernului său.

Proiectul de reformă constituțională a fost prezentat pentru prima oară Parlamentului la 18 februarie 1970. Propunerile lui Eyskens reprezentau o încercare de reconciliere a diferitelor poziții federaliste, care se profilau cu tot mai mare insistență între grupurile etnice (și care au determinat, printre altele, un puternic avans al partidelor extremiste locale și regresul tot atît de categoric al marilor partide naționale, social-creștini, socialiști și liberali, atît la alegerile legislative din 1968, cît și la cele administrative din octombrie 1970), și voința de a salva unitatea țării, exprimată în special de cercurile economice. Proiectul original, primit cu scepticism, a fost aprobat în linii mari după cîteva amendamente, la 10 decembrie 1970, cu sprijinul opoziției liberale. Avea totuși să mai sufere modificări, pentru a obține sprijinul liberalilor și în momentul votului definitiv. În special s-a făcut necesară introducerea unor garanții pentru minoritățile lingvistice care vor trăi în cele trei cantoane, dotate cu autonomie culturală, în care va fi împărțită țara. Eyskens a putut astfel să obțină 155 voturi favorabile, față de 21 contra și 25 abțineri.

Caracteristicile esențiale ale noii Constituții belgiene sînt deci următoarele: Belgia este împărțită de acum înainte în trei cantoane unilingviste — Wallonia, Flandra și anumite zone din Est — ale căror limbi oficiale sînt respectiv franceza, flamanda și germana — plus capitala Bruxelles, bilingvă. Le este recunoscut părinților dreptul de a alege limba în care doresc să fie instruiți copiii lor. Membrii Parlamentului vor fi împărțiți, în baza celor stabilite de lege, în două grupe lingvistice, unul flamand, celălalt de limbă franceză. Guvernul va fi de asemenea format, cu excepția primului ministru, jumătate din walloni, jumătate din flamanzi. Este prevăzută o procedură legislativă specială (denumită „clopotul de alarmă") pentru tutelarea minorităților lingvistice; chiar și problema reprezentată de administrarea comunelor din Fourons, de limbă franceză, care au ținut de Liége și au fost apoi transferate, împotriva voinței locuitorilor provinciei flamande Limburg, a fost rezolvată prin punerea lor sub directa administrare a Ministerului de interne.

Va readuce reforma constituțională pacea între diferitele comunități culturale belgiene? Acum, cînd noua Constituție a fost aprobată, scepticismul din ajun a fost înlocuit cu un oarecare optimism. Partidele par hotărîte să înfrunte înainte de scadența constituțională judecata urnelor. Alegerile, pe care mulți le consideră apropiate, vor putea da indicații mai precise asupra răspunsului țării în legătură cu noua sistematizare constituțională.

L'EXPRESS
PARIS

CINE SÎNT TRAFICANȚII DE DROGURI?

GHEMUIT pe treptele cafenelei, un băiat neras arată actele și își ridică mînecile: pe antebrațe se văd urme de înțepături.

„Un tratament cu injecții intravenoase împotriva astmei" — explică el celor șase polițiști de la Brigada împotriva stupefiantelor din Marsilia care fac în seara aceea un control de rutină pe Butte du Panier.

Concediat de cazinoul din Nisa, băiatul afirmă că așteaptă un cetățean plecat să cumpere ceva. „Să facă aprovizionarea?" — întreabă în mod ironic un polițist, care hotărăște să aștepte și el. Zadarnic.

După o verificare făcută la Evêché, sediul poliției din Marsilia, se constată că cetățeanul dispărut are la activul lui trei condamnări pentru deținere de droguri. Acesta e bilanțul uneia din

FOTOCRONICA

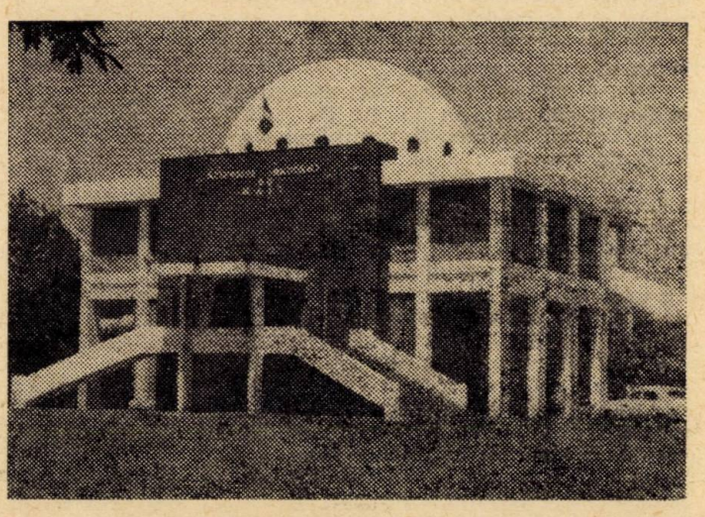

În Mali s-a sărbătorit la 22 septembrie, ziua proclamării republicii. În imagine, clădirea Adunării Naționale din Bamako

ADAM MALIK

președintele celei de a 26-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite

Adam Malik, ministru al afacerilor externe al Indoneziei, a fost ales Președinte al celei de a 26-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

S-a născut la 22 iulie 1917, în Pematang Siantar, Sumatra de nord. De tînăr s-a încadrat în mod activ în mișcarea națională indoneziană, în 1934 fiind ales președinte al Partidului Indonezian în Pematang Siantar și Medan, Sumatra de nord.

A părăsit Sumatra, stabilindu-se în Java, și a fondat biroul de presă ANTARA, care a devenit ulterior Agenția de știri ANTARA. A fost în mod constant activ în viața politică și a funcționat ca membru al Consiliului executiv al Partidului Gerindo în perioada 1940—1941, iar mai tîrziu ca membru al Persatuan Perdjoeangan (Frontul de luptă), mișcare pentru independență, declanșată de către naționaliștii indonezieni la 17 august 1945.

În timpul luptei pentru independență, Adam Malik a fost ales ca al treilea vicepreședinte al K.N.I., primul parlament indonezian, și ca membru al Consiliului său executiv permanent.

A fost unul din fondatorii lui Partai Rakjat (Partidul Poporului) în 1946 și al Partidului Murba, în 1948, al cărui membru executiv a fost pînă la interzicerea acestuia în anul 1964. În 1956 a fost ales în camera reprezentanților, din partea Partidului Murba, iar în 1959 a fost numit membru al Consiliului consultativ suprem provizoriu.

Debutează în cariera diplomatică în anul 1959, fiind numit ambasador în Uniunea Sovietică și Polonia. În martie 1962 conduce negocierile cu Olanda asupra Irianului de Vest.

În noiembrie 1963 a fost numit ministru al comerțului. A fost șeful delegației Indoneziei la prima Conferință a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (U.N.C.T.A.D.) în 1964, la Geneva. În 1965 a funcționat ca ministru coordonator pentru aplicarea economiei dirijate.

Deține funcția de ministru al afacerilor externe din martie 1966. A reprezentat în mod frecvent Indonezia la diferite conferințe internaționale și a fost conducătorul delegației Indoneziei la toate sesiunile Adunării Generale a O.N.U. A fost trimisul special al Președintelui Republicii Indonezia la cea de a 25-a sesiune jubiliară a Adunării Generale a O.N.U., în octombrie 1970.

G.G.P.

---

descinderile efectuate prin surprindere de Brigada regională împotriva stupefiantelor, pentru a încerca să lichideze piața internă de droguri.

În ajunul operațiunii de pe Butte de Panier, un cotidian marsiliez afirma că stupefiantele se vînd acolo în baruri la fel de fățiș ca tutunul. „Ce efect are o lovitură de picior într-un furnicar?" — comentează unul din cei 2 000 de polițiști care, la 13 iulie, au percheziționat simultan pe toți noctambulii de pe Coasta de Azur, de la Aix pînă la Menton, pentru a se întoarce cu 1,7 kg heroină, 325 grame haşiş şi 19 deținători de droguri.

„Adevăratul trafic nu-l descoperim decît la nivelul micilor intermediari — mărturisește un anchetator. Revînzătorii nu cunosc pe angrosiști, care nu au văzut niciodată pe traficanți, care ignoră pe chimiști, care preferă să ignore pe furnizorii lor. Or, ar trebui să avem posibilitatea să atacăm acest trafic real, cu caracter internațional, în care fiecare lucrează pentru sine, ai cărui organizatori, transfugi ai lumii interlope, știu unde și cum să găsească marfa și s-o vîndă".

Potrivit polițiștilor, marii traficanți sînt mai puțin interesați să lucreze în Franța, atunci cînd circuitul comercial organizat de Mafia în Statele Unite le asigură profituri record. Cumpărat cu 2 000 de franci în Orientul Apropiat, kilogramul de morfină-bază, transformată în Franța în heroină pură, care valorează 20 000 franci, este exportat cu 50 000, apoi vîndut cu 100 000 franci, angrosiștilor americani care obțin 20 kg doze de heroină brută, adică de 20 de ori mai mult decît prețul inițial. Astfel, în cele din urmă, kilogramul de morfină aduce profituri de două milioane de franci, începînd de la recolta de maci pînă la seringa morfinomanului american. Nici o activitate criminală nu este mai rentabilă.

În vîrful piramidei, rețelele de stupefiante sînt conduse ca niște afaceri de export-import. Financiarii cu mîini curate și cu cazier virgin se mulțumesc să-și încaseze veniturile de pe urma viciului altora. Și știu să trăiască în mod virtuos.

Ei și-au obținut primele resurse prin contrabanda de țigări. Au trecut cu bine prin răfuielile legate de „Combination", acel vas încărcat cu țigări americane a cărui confiscare, în 1952, a provocat 50 de asasinate. Unul din cei scăpați, Jean Colonna, căruia i s-au amputat picioarele ciuruite de gloanțe, a renunțat la lumea interlopă pentru politică : este primar și consilier general în satul corsican Pila-Canale. Tot acolo, folosind certificate medicale, un traficant de droguri demascat de poliția elvețiană, Ange Simonpieri, reușește de doi ani să scape justiției. Alții au urcat pe scara carierei : exploatează baruri, hoteluri, localuri de noapte, case de joc. Nu mai trebuie să lucreze ei înșiși : dacă nu te atingi de nimic, ești intangibil. „Chimistul" Pierre Rama, descoperit în 1965, avea un cazier ireproșabil. Acoperirea lui era o agenție de publicitate. Făcea parte din noua școală de bandiți.

„În materie de droguri, nu există decît flagrantul delict : restul nu contează", spune unul din polițiștii care l-au arestat pe Edouard Toudoyan, proprietarul unei vile și al unui cinematograf la Cassis, suspect de vreo 15 ani. Pus în libertate în 1956, beneficiind de o achitare în 1965, el a fost surprins în februarie în coliba unui pescar, pe cînd se pregătea să ridice de pe vas din largul mării 350 kg morfină.

Atît timp cît în Franța nu va exista un control asupra surselor de venit, cît mișcările de fonduri vor fi apărate în Elveția prin secretul bancar, cît sute de mii de țărani din Orientul Apropiat vor trăi din cultura macului, neutralizarea filierelor nu va face decît să deplaseze acest trafic. În fond, este o chestiune de politică, nu de poliție.

Jacques DEROGY

Liban. Confiscarea unei mari cantități de haşiş

POȘTA REDACȚIEI

ACȚIUNI U.N.E.S.C.O.

Petru Sava, Constanța. 1. Conferința regională a miniștrilor educației și miniștrilor însărcinați cu planificarea economică în Asia, desfășurată între 31 mai și 7 iunie la Singapore, sub egida U.N.E.S.C.O. și în cooperare cu Comisia economică a Națiunilor Unite pentru Asia și Extremul Orient, a fost a treia reuniune de acest gen. Prima s-a desfășurat la Tokio, în 1962 ; a doua la Bangkok, în 1965. La Conferința de la Singapore, la care au participat 150 de delegați din 19 țări, au fost dezbătute problemele legate de dezvoltarea și ameliorarea învățămîntului în Asia, formarea de profesori, educația extrașcolară, alfabetizare, cooperarea internațională în domeniul educației. 2. U.N.E.S.C.O. a desfășurat un amplu program de studiere și de prevenire a catastrofelor naturale, a cutremurelor, a erupțiilor vulcanice, inundațiilor etc. Numai în anul 1970, spre exemplu, peste douăzeci de misiuni ale Organizației au studiat la fața locului zonele unor puternice seisme, între care Ancash (Peru), Skoplje (Iugoslavia), Dasht-e-Bayaz (Iran). U.N.E.S.C.O. a contribuit și la crearea Centrului seismologic internațional de la Edinburgh care analizează datele furnizate de peste 600 de laboratoare seismologice din întreaga lume.

G. Alexandru, București. 1. În urma zborurilor în Lună de pînă acum, echipajele „Apollo" au adus, potrivit unor informații transmise de N.A.S.A. 180 kg de roci selenare din care, se înțelege, cea mai mare parte recoltate de „Apollo 15". 2. Principalul negociator britanic în problemele aderării Marii Britanii la Piața comună este Geoffrey Rippon. Recent, el a fost însărcinat cu coordonarea lucrărilor parlamentare legate de aderarea la C.E.E., care constau în alcătuirea unor proiecte de lege necesare adaptării legislației britanice la cea comunitară. Rippon este membru al cabinetului.

CONTROVERSA „ZIDULUI DIN BAHAMAS"

Traian Anghel, București. În nr. 34 relatam la această rubrică despre considerațiile geologului american W. Harrison (publicate de revista britanică „Nature") care afirma că „zidul din Bahamas" ar fi de origine naturală și nicidecum o relicvă a vreunei civilizații atlantidiene. Iată însă că, la puțină vreme după apariția acestei ipoteze, părerile se împart din nou, demonstrînd că nu va fi deloc ușor să se elucideze enigma zidurilor descoperite pe fundul mării, în largul insulelor Bahamas. Un raport întocmit în urma unei contra-expertize de geologul și scufundătorul american John A. Gifford de la Universitatea din Miami susține că este posibil ca zidul să fie de origine naturală dar, în același timp, să fie și lucrat de oameni — prin urmare un vestigiu istoric. În sprijinul afirmațiilor se aduc o serie de fotografii din apropierea ruinelor și din avion care sprijină în special a doua variantă.

C. Ușurel, Feteși. 1. Numărul latifundiarilor expropriați în Chile se ridică la 1 300. 2. Sonda spațială „Mariner 9" va ajunge în apropierea planetei Marte la jumătatea lunii noiembrie. 3. S-a scris în ultimul timp mai mult despre încercările prototipului francez al avionului supersonic „Concorde" deoarece au fost mai numeroase și, mai ales, în jurul lor s-a stîrnit mai multă vîlvă. Dar trebuie precizat că și prototipul britanic a făcut zboruri de încercare : ultimul, la 24 august — două ore și nouă minute.

I. Ursu, Bacău. Gravul accident de circulație de pe autostrada M6, la sud-vest de Manchester, în care au pierit opt persoane iar peste cincizeci au fost grav rănite, s-a datorat ceții dese care coborîse asupra drumului. 200 de automobile s-au ciocnit, zona accidentului întinzîndu-se pe mai mulți kilometri.

ELIBERAREA AMBASADORULUI JACKSON

Ion Stanciu, București. Ambasadorul britanic în Uruguay, Geoffrey Jackson, răpit la 8 ianuarie de organizația ilegală „Tupamaros", a fost eliberat la 9 septembrie după două sute patruzeci și patru de zile de detențiune, în timpul cărora toate încercările poliției de a afla locul în care este închis au eșuat. Corespondenții agențiilor internaționale de presă au transmis amănuntele pe care le solicitați în legătură cu această eliberare. Jackson a apărut în seara zilei de 9 septembrie la intrarea unei biserici capucine din cartierul suburban „Nuevo Paris", la opt kilometri de centrul orașului Montevideo : palid, destul de slăbit dar sănătos. A cerut să vorbească unui prelat căruia i s-a prezentat, rugîndu-l să nu divulge știrea eliberării sale înainte de a se întrema, apoi a telefonat ambasadei britanice. Poliției, căreia i se anunțase eliberarea de către ambasada britanică, Jackson i-a refuzat orice declarație. După cîteva ore o mașină a ambasadei l-a transportat la un spital din centrul orașului unde i s-a ordonat un repaos absolut. Refuzul de a da declarații în legătură cu eliberarea sa a continuat și spitalul a fost înconjurat de un cordon de polițiști și soldați pentru a împiedica orice persoană neautorizată să pătrundă în incintă. Ulterior Geoffrey Jackson ia legătura telefonică cu familia aflată la Londra și știrea eliberării sale se face cunoscută în întreaga lume. Jackson e în vîrstă de 56 de ani și se află în funcția de ambasador al Marii Britanii în Uruguay din iulie 1969. Prima răpire a organizației ilegale „Tupamaros" a avut loc în 1968, la 7 august, cînd a fost sechestrat Ulyses Pereyra Reverbell, președintele Companiei guvernamentale pentru electricitate și telefoane, consilier al președintelui Jorge Pacheco. Reverbell, eliberat după cinci zile, a fost din nou răpit la 30 martie 1971, fără a mai fi eliberat. Din 1968 organizația a răpit douăsprezece persoane dintre care patru se mai află încă sechestrate : Reverbell, Ricardo Ferres (un industriaș uruguayan) Carlos Frick Davies (fost ministru) și Jorge Berembau (directorul celei mai mari întreprinderi textile din țară). Între ceilalți ostatici s-au aflat : Gaetano Pellegrini Giampietro, bancher italian, răpit la 10 septembrie 1969 și deținut 72 de zile ; Daniel Pereyra Manelli, judecător de instrucție, răpit la 28 iulie 1970 și deținut opt zile ; Aloysio Dias Gomide, consul brazilian, răpit la 31 iulie 1970 și eliberat după 205 zile, pentru suma de 250 000 dolari ; Dan Mitrione, funcționar nord-american al poliției uruguayene, răpit la 31 iulie 1970 și executat pentru că a introdus tortura în metodele poliției din Uruguay ; Claude Fly, agronom nord-american, răpit la 7 august 1970 și deținut douăzeci de zile ; Guido Berro Oribe, procuror, răpit la 10 martie 1971 și deținut treisprezece zile. **În fotografie :**

Ambasadorul Geoffrey Jackson, căruia i s-a acordat titlul de noblețe, la sosirea în Marea Britanie.

Șerban Gheorghiu, Constanța. Articolul trimis de dv. este interesant dar nu se încadrează în profilul revistei noastre. Așteptăm altceva.

B. Stan, București. Ierusalimul a fost împărțit între Israel și Iordania în anul 1948, partea veche a orașului rămînînd Iordaniei. În această zonă se află „locurile sfinte" ale celor trei religii : creștină, musulmană, mozaică.

Valeriu Mîndru, Roman. Aveți dreptate, în scrisoarea cititorului Gh. Bogosiu publicată în nr. 28 în cadrul acestei rubrici s-au strecurat inexactități: Hillary și Tensing nu au fost singurii care au escaladat Everestul, performanța fiind repetată de o serie de alpiniști.

IMPORTANT!

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru trim. IV 1971.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitate în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	**104 lei**
— pe șase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

POȘTA REDACȚIEI

ÎMPOTRIVA TRAFICULUI DE STUPEFIANTE

Ovidiu Pop, Brașov. Pentru stăvilirea traficului și consumului de stupefiante în Statele Unite, se duce o acțiune pe două planuri, intern și extern, dar rezultatele sînt încă departe de a fi vizibile, cum se explica și în articolul publicat de revista noastră în nr. 31 și 32 din acest an. În ceea ce privește acțiunea întreprinsă pe plan extern, vom aminti cîteva acorduri încheiate de autoritățile nord-americane cu alte state pentru a pune capăt pătrunderii ilicite a stupefiantelor în S.U.A. La 11 martie 1970 S.U.A. și Mexic hotărăsc să înceapă, împreună, o campanie de supraveghere a frontierei care numără 3 200 km, pentru stoparea importului de marijuana din America Latină dar, totodată, și pentru împiedicarea răspîndirii heroinei sosite din Europa. La 26 februarie 1971, se semnează la Paris un acord între Statele Unite și Franța în care se prevede schimbul permanent de informații și tehnici în lupta împotriva traficului de droguri. La 30 iunie 1971 s-a anunțat încheierea unui acord între Statele Unite și Turcia, acord prin care se ataca direct una din sursele drogurilor : culturile de mac. Se pare, de altfel, că două treimi din heroina consumată în Statele Unite își are originea în aceste culturi de mac, prelucrat în laboratoare clandestine din Orientul Apropiat. Turcia se angajează să achiziționeze întreaga cultură de mac din acest an iar din iunie 1972 să o interzică total. Cei aproximativ o sută de mii de țărani care trăiesc de pe urma acestor culturi vor înlocui cultura macului cu alte plante. În august 1971 s-a semnat un alt acord între Statele Unite și Tailanda (o altă sursă a drogurilor aflate pe piața americană).

I. Nicolae, Buhuși. 1. Secretarul general al Ligii Arabe este Abdel Khalek Hassouna. 2. Consultați articolele publicate de revista noastră în legătură cu situația din Orientul Apropiat. 3. Canalul de Suez nu a fost încă redeschis. 4. De la asasinarea lui Pietro Scaglione, procurorul din Palermo, în luna mai, în campania desfășurată împotriva membrilor Mafiei au fost arestate 113 persoane, dintre care o mare parte se afla cu domiciliul forțat în insulele Linosa și Asinara.

I. Moldovan, Bacău. 1. David Kennedy, fostul ministru de finanțe al S.U.A. nu este rudă cu familia președintelui John Kennedy. 2. Interpolul a fost reconstituit după ultimul război mondial, la Paris, din inițiativa inspectorului general al poliției belgiene, Florent Louwage. Practic, s-a luat aproape totul de la început (Interpolul fusese înființat în 1923, cu primul sediu la Viena), deoarece arhivele dinaintea războiului se pierduseră sau fuseseră distruse.

EXCLUDEREA DIN O.N.U.

Tudor Chiriac, Simeria. 1. În Carta O.N.U. există un articol (6) care prevede că „un membru al Națiunilor Unite care a încălcat sistematic principiile conținute în prezenta Cartă poate fi exclus de către Adunarea Generală, la recomandarea Consiliului de Securitate". Pînă acum nu s-a recurs niciodată la acest articol. Sancțiunile hotărîte împotriva unor membri ai Organizației Națiunilor Unite (Republica Sud Africană, Portugalia) nu au fost într-atît de drastice. 2. Deși, așa cum semnalam în nr. 37 în cadrul rubricii „Puncte de vedere", au mai fost semnalate „farfurii zburătoare", în jurul lor nu s-a creat, se pare, vîlva din urmă cu cîțiva ani. Impresia generală este că lumea este împărțită în două: cei care cred în existența lor și încearcă să creeze condiții pentru studierea fenomenului; și cei care le neagă existența, socotindu-le, asemenea „raportului Condon", dacă nu falsuri, cel puțin iluzia unor necunoscători. 3. Consultați articolul „Amurgul mercenarilor" publicat în nr. 38 al revistei.

CARGOUL „SAVANNAH"

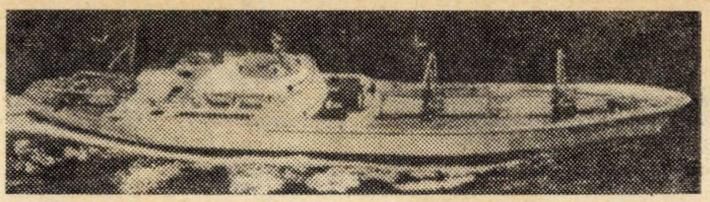

Al. Enescu, Cluj. Primul cargou nuclear, „Savannah", construit în Statele Unite, a fost scos „la pensie", nu pentru că s-ar fi produs vreun incident. Nava este încă socotită sută la sută eficientă dar, datorită faptului că are o capacitate de numai 15 585 tone, este mult prea mică pentru a deveni rentabilă. „Savannah" a fost concepută în urmă cu două decenii. În 1956, Congresul nord-american aproba cele 110 milioane dolari necesari construirii sale. 1962 este anul în care realizează mai multe călătorii de propagandă, iar doi ani mai tîrziu își începe viața de navă comercială în cadrul firmei „American Export Isbrandtsen Lines". În 1965 echipajul e redus la jumătate pentru a se diminua cheltuielile, dar rentabilizarea navei nu se produce încă. Cinci ani mai tîrziu, „Savannah" (în fotografie) e retras din navigație.

SEDII INTERNAȚIONALE

Vasile Marinescu, Bîrlad. 1. Iată sediile organizațiilor internaționale din sistemul O.N.U. : Organizația Internațională a Muncii — Geneva ; Organizația Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură — Paris ; Organizația Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură — Roma ; Organizația Mondială a Sănătății — Geneva ; Organizația Aviației Civile Internaționale — Montreal ; Organizația Meteorologică Mondială — Geneva ; Uniunea Poștală Universală — Berna ; Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor — Geneva ; Agenția Internațională pentru energia atomică — Viena ; Fondul Monetar Internațional — Washington ; Asociația Internațională pentru dezvoltare — Washington ; Banca Internațională pentru reconstrucție și dezvoltare Washington ; Societatea Financiară Internațională — Washington. 2. Alegeri legislative în Barbados au avut loc la 9 septembrie. Numărul cel mai mare de mandate (18 din 24) a fost obținut de partidul democrat laburist, partid guvernamental, condus de actualul premier, Errol Barrows.

Pantelimon Todoran, Timișoara. 1. Despre cauzele conflictului din Irlanda de Nord am scris în nr. 34. 2. Se pare că fostul lider biafrez Ojukwu se află în continuare în Coasta de Fildeș. 3 Revista noastră a publicat în nr. 37 textul acordului asupra Berlinului cît și scrisorile schimbate de ambasadorii celor patru puteri. Veți găsi răspunsul consultînd acest număr. 4. „Planul Rogers" a fost publicat la această rubrică în nr. 32 din 1970.

NAVA SPAȚIALĂ „ORBITER"

Virgil Osiac, Constanța. 1. Pentru construirea navei spațiale „Orbiter" despre care un savant ce lucrează la N.A.S.A. a afirmat că va revoluționa explorarea spațială, vor fi necesari, potrivit estimărilor actuale, între 6 și 10 miliarde dolari. Nu se cunosc detalii multe despre viitoarea navă. Se pare, însă, că va fi aproximativ de mărimea unui avion „Boeing-707", va fi transportată de un avion cu decolare verticală (încă neconstruit, oricum mai mare decît „Jumbo-Jet") pînă la altitudinea de 80 km, de unde se va înscrie pe o orbită. Primele încercări vor avea loc probabil în 1978. Nava „Orbiter" va îndeplini misiuni de salvare, va transporta oameni și aparate între Pămînt și stațiile orbitale, va servi la repararea sau aducerea pe Pămînț a sateliților etc. 2. Alegerile federale vor avea loc în Austria la 10 octombrie.

LUMEA săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17.60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

Abonamentele pentru străinătate : prin I.C.E. „Libri", Calea Victoriei nr. 126, căsuța poștală 134—135. Telex 225

C.P.C.S

● BOILERUL ELECTRIC —

cu manevră simplă,
la orice oră
din zi și
din noapte — apă caldă

● AUTOSIFONUL —

în două minute
vă puteți prepara
un sifon
proaspăt,
bine acidulat

● ÎNCĂLZITORUL
ELECTRIC CU ULEI —

curat, practic, economic

● ROBOTUL
DE BUCĂTĂRIE —

ajutor ideal
pentru gospodine

**DIRECȚIA
INDUSTRIEI
LOCALE TIMIȘOARA**

**vă recomandă dintre
produsele sale:**

DIRECȚIA
INDUSTRIEI LOCALE
Str. Mărăști nr. 1
Timișoara

DIRECȚIA DE INDUSTRIE LOCALĂ A JUDEȚULUI BRAȘOV

PENTRU FONDUL PIEȚEI
PENTRU EXPORT

produce prin unitățile sale:

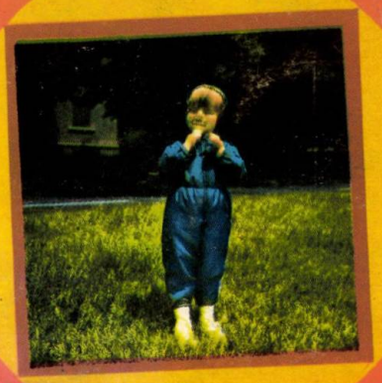

— confecții din p.v.c. pentru copii, in modele și culori diferite
— articole din buret, poliuretan, p.v.c. și relon
— articole din mase plastice și cauciuc pentru uz casnic și consum industrial
— statuete din alabastru
— camere combinate, furniruite sau vopsite ; canapele, biblioteci, paturi, sofale, cuiere, vitrine, etajere, galerii, scaune, fotolii, taburete ; mobilier școlar și birouri din lemn sau lemn combinat cu metal
— articole de menaj și de uz casnic, din sîrmă ; articole de menaj din tablă și din materiale neferoase

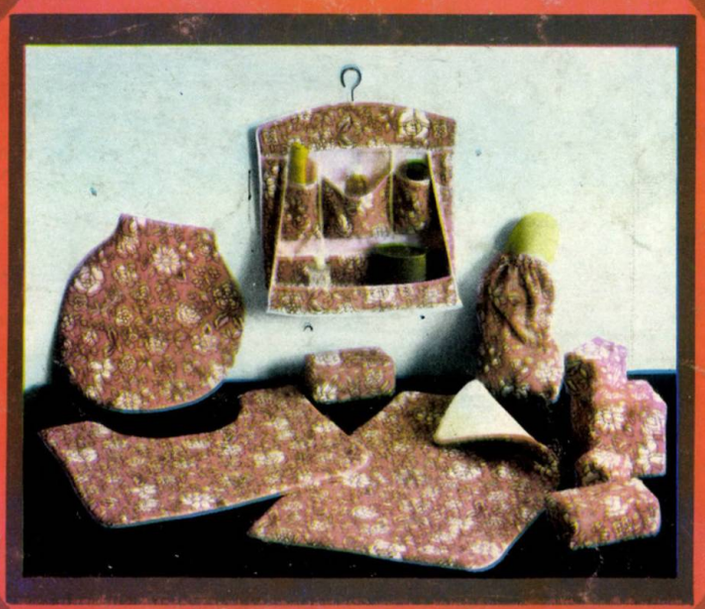

Produsele sînt de calitate superioară și la prețuri deosebit de avantajoase

Lei 2

LUMEA

CABINETUL DE PARTID
BIU

Nr. 40 30 septembrie 1971

R. P. Chineză
PROFILURI INDUSTRIALE

MAREA BRITANIE

Laburiștii și conservatorii în pregătirea congreselor

a fost odată...

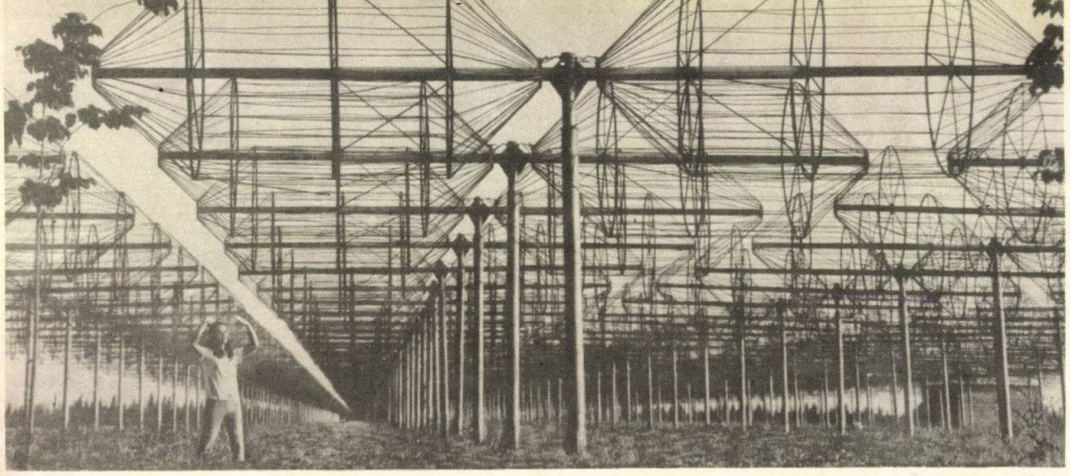

UNIUNEA SOVIETICĂ
Antenele noului radiotelescop „UTR-2", construit de Institutul de radiofizică și electronică din Ucraina

DIN ŢĂRILE SOCIALISMULUI

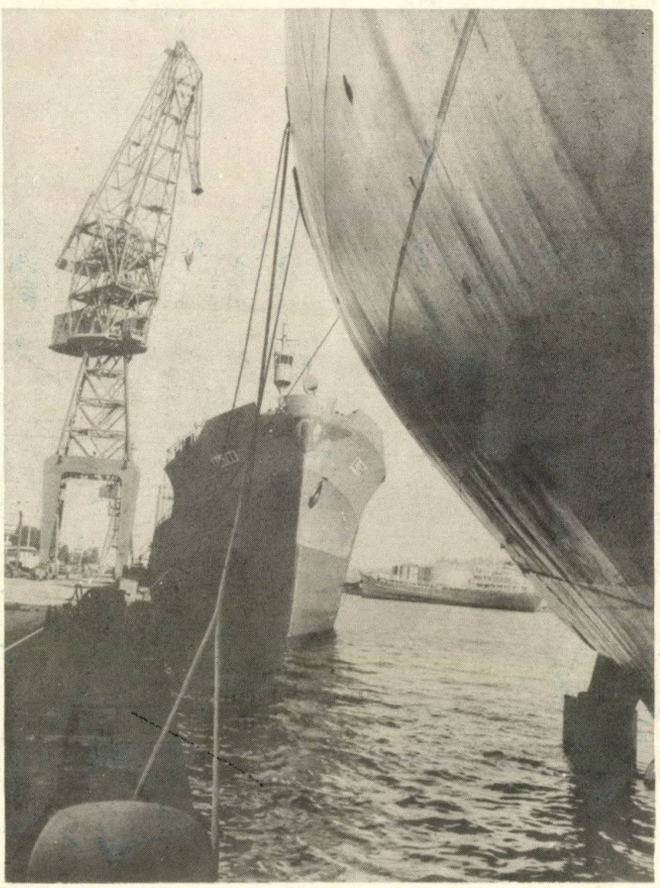

R. P. BULGARIA
Noul petrolier „Slitan" inainte de a părăsi șantierele navale din Varna

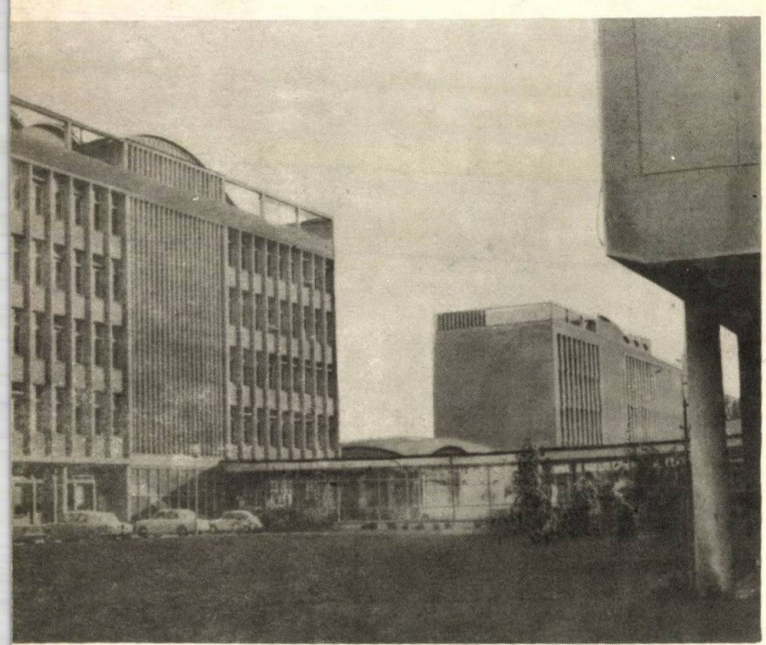

R. S. F. IUGOSLAVIA
Centrul universitar de la Novi Sad

R.S. CEHOSLOVACĂ
La Bratislava este in construcție un nou pod peste Dunăre

LUMEA

Nr. 40 (414) 30 septembrie 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

PRINCIPALELE evenimente ale actualității internaționale din această săptămînă comentate în numărul de față : **lucrările sesiunii a 26-a a Organizației Națiunilor Unite** (pag. 4); **vizita lui Leonid Brejnev în R.S.F. Iugoslavia** (pag. 5); **dezbaterile din Parlamentul britanic în legătură cu situația din Irlanda de Nord** (pag. 6); **rezultatele scrutinului din Danemarca** (pag. 8) ; **cauzele alegerilor anticipate din Belgia** (pag. 9); **Vietnamul de sud înaintea farsei electorale** (pag. 10); **contextul desfășurării alegerilor legislative parțiale din Spania** (pag. 10).

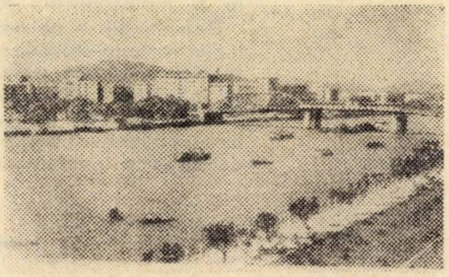

ACUM 22 DE ANI, la 1 octombrie 1949, a fost proclamată Republica Populară Chineză. În cele peste două decenii care au trecut de atunci, harnicul și talentatul popor chinez, sub conducerea Partidului Comunist Chinez, a obținut mari și importante succese în opera de edificare a noii sale orînduiri socialiste. Pentru a ilustra eforturile creatoare și realizările poporului chinez în dezvoltarea multilaterală a țării, prezentăm cititorilor noștri un reportaj despre orașul Canton, centrul politico-administrativ, economic și cultural al provinciei Guandong, un oraș cu străvechi tradiții revoluționare (pag. 16).

TOAMNA este anotimpul cînd, în Anglia, principalele partide politice britanice își țin conferințele anuale. Conferințele partidelor laburist și conservator, ce urmează să înceapă curînd, vor fi confruntate de o serie de probleme de stringentă actualitate: aderarea Angliei la Piața comună, situația celor 900 000 de șomeri, legislația privind relațiile industriale, situația din Irlanda de Nord etc. FRANK ALLAUN, membru laburist al Parlamentului britanic face, în articolul de la pag. 14, **o succintă trecere în revistă a acestor probleme.**

PUBLICĂM, în continuare, despre formele și aspectele pe care le îmbracă segregația rasială în societatea nord-americană contemporană, despre violența și brutalitatea care însoțesc conflictele rasiale. Masacrul de la închisoarea Attica stă ca o tragică mărturie a recrudescenței acestor conflicte (pag. 21). **Relatăm, de asemenea, despre noi aspecte ale sîngerosului „război nedeclarat" de pe șoselele lumii și lupta care se dă în prezent pentru găsirea unor soluții care să ofere o siguranță deplină în circulația rutieră** (pag. 24).

ROMÂNIA — PREZENȚE, CONTACTE, OPINII

Convorbiri cu :
Ricardo Valenzuela, senator, membru al Partidului democrat-creștin din Chile, și Carlos Gonzales Jaksic, deputat, membru al Partidului socialist. 2
Margaret Thatcher, secretar de stat pentru educație și știință din Marea Britanie, membru al Cabinetului britanic. 2

PE FIRUL EVENIMENTELOR

New York. Semnificația unui prim „test". Sergiu Verona. 4
Belgrad. Convorbirile sovieto-iugoslave. George Ionescu 5.
Londra. Dezbateri în problema irlandeză. Stelian Țurlea. 7
Copenhaga. În căutarea unei formule guvernamentale. Ștefan Nicolae 8
Bruxelles. Alegeri anticipate. De ce ? Florica Șelmaru. 9
Saigon. În virtutea inerției... Radu Budeanu. 10
Madrid. Fără iluzii. Rodica Dumitrescu. 10

DIN SURSE. 12

ARTICOLE

Un an de la moartea lui Gamal Abdel Nasser. 13
Maria Britanie. Laburiștii și conservatorii în pregătirea congreselor. Frank Allaun. 14
Nigeria. Preocupări actuale. 14
Reorientări australiene. Radu Budeanu. 18
100 de cai + 1 om pe șoselele viitorului (II). Mircea Grigorescu. 24

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Portretul industrial al Cantonului. Ion Iordache. 16

INSEMNĂRILE UNUI ECONOMIST

Monedele occidentale : un război al tuturor contra tuturor. Costin C. Kiriței escu. 20

REALITĂȚI ALE SOCIETĂȚII CAPITALISTE

A fi negru în Statele Unite (II). Felicia Antip. 21

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

La Libre Belgique, La Tribune de Genève, Medunarodna Politika, The Guardian, Le Monde Diplomatique. 27—30

PROFIL

Abdul Zahir, primul ministru al Afganistanului. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31-32

ROMÂNIA

• prezențe contacte opinii

RICARDO VALENZUELA

senator (membru al Partidului democrat-creștin din Chile)

și

CARLOS GONZALEZ JAKSIC

deputat (membru al Partidului socialist)

SOLIDARITATE ȘI RELAȚII MULTILATERALE

Ne-am adresat senatorului Ricardo Valenzuela cu rugămintea de a face o apreciere asupra vizitei în România.

— Vizita în țara dv. a cuprins o serie de întîlniri cu reprezentanți ai vieții social-economice și științifice din România, precum și cunoașterea — la fața locului — a unor obiective industriale și agricole. Am avut astfel posibilitatea să fim informați, la Universitatea din București, asupra actualului stadiu și a perspectivelor care se deschid în fața învățămîntului superior. Totodată, vizitînd județul Brașov și avînd contacte cu oficialitățile locale ne-am putut face o imagine asupra dezvoltării vieții social-economice, culturale și a industriei turistice din această regiune. Oricine vizitează principalul obiectiv industrial amplasat aici, fabrica de tractoare, își poate da seama de stadiul înalt, profesional și tehnic, atins de România în domeniul industriei construcțiilor de mașini. Vizitarea cooperativei agricole de producție „Ghimbav" a reprezentat, de asemenea, contactul cu un alt sector al economiei românești aflat în plină dezvoltare.

Deși prezența noastră în țara dv. a fost relativ scurtă, acum înaintea plecării din România putem spune că avem o imagine foarte clară asupra realităților românești din diverse sectoare de activitate.

Dotată de natură cu resurse extraordinare, România are perspective remarcabile în mod special datorită înaltei responsabilități politice și sociale a poporului, hotărît să muncească și să trăiască într-o țară civilizată și liberă. Simpatia Republicii Chile față de eforturile constructive ale României este totală.

Considerați că dialogurile între personalități ale vieții publice și, în general, contactele între factorii de răspundere au o utilitate directă ?

— Sînt un fervent partizan al contactelor între parlamentari, membri ai guvernelor, ai diverselor partide, ale oamenilor de știință, specialiști în economie, ale delegațiilor de tineret, cît mai variate și cît mai frecvente. De-a lungul experienței mele politice am putut constata marea eficacitate a legăturilor directe. În lumea noastră contemporană, dominată de marile succese ale științei, distanțele geografice devin relative. Procesele tehnologice au avansat atît de mult încît fiecare are de învățat și — în același timp — de oferit celuilalt. Schimbul acesta de materie cenușie și de produse se reflectă si în planul relațiilor politice. Întotdeauna în viața politică, anumitor probleme complexe li se pot găsi soluții rezonabile numai atunci cînd există o cunoaștere profundă și realistă.

Abordînd stadiul actual și perspectivele care se deschid relațiilor româno-chiliene, deputatul Carlos Gonzales Jaksic ne-a declarat :

— Doresc să subliniez că sentimentele prietenești, exprimate față de delegația noastră de-a lungul călătoriei noastre în România, sînt o expresie elocventă a relațiilor frățești dintre România și Chile. Legăturile noastre se încadrează în tendința comună de a le dezvolta în continuare adîncind și multiplicînd schimburile economice, tehnico-științifice, culturale. O convenție comercială a și intrat în vigoare în acest sens. Cu ajutorul tehnic și material al României, Chile va înregistra rezultatele acestor bune relații în domeniul industriei aluminiului, exploatării și industrializării lemnului etc.

Dezvoltîndu-se pe baza principiului avantajului reciproc, legăturile româno-chiliene au înregistrat o continuă dinamizare în special în ultima vreme, fapt ilustrat de o serie de vizite ale oficialităților chiliene în țara dv. Așteptăm ca și delegații românești, cît mai multe, să vină în Chile, să cunoască și mai bine realitățile noastre pentru ca împreună să dezvoltăm solidaritatea și prietenia care ne leagă.

MARGARET THATCHER

secretar de stat pentru educație și știință din Marea Britanie, membru al Cabinetului britanic

„O VIZITĂ EXTREM DE EFICACE"

— Care a fost scopul vizitei dv. în România și cum apreciați rezultatele ?

— Prima mea vizită în România este un răspuns la aceea efectuată la începutul acestui an în Marea Britanie de către ministrul român al învățămîntului, Mircea Malița. Trebuie să specific, de altfel, că vizita delegației române a lăsat o vie impresie în cercurile de specialitate britanice.

Referindu-mă la programul organizat de partea română pentru ca itinerarul meu să fie cît mai cuprinzător, doresc să subliniez că într-o perioadă foarte scurtă am avut posibilitatea să cunosc îndeaproape o serie de centre de învățămînt, științifice, obiective culturale etc.

Pentru mine, în mod special, vizita a fost deosebit de utilă și datorită discuțiilor pe care le-am avut cu universitarii români, discuții ce au permis un schimb de opinii și de păreri, un adevărat schimb de experiență privind modul de organizare și de funcționare al învățămîntului. Anumite domenii, anumite probleme specifice rețelei de învățămînt tind să devină în epoca actuală comune multor țări. De aceea este interesant să fii cît mai exact informat asupra modalităților de abordare a acestei problematici. Ca să dau un singur exemplu, am fost foarte in-

teresată să cunosc cum anume se tratează în România relația între cercetarea fundamentală și cea aplicativă.

Ca o apreciere generală, deși vizita mea în România a fost scurtă, am putut parcurge un itinerar variat și, prin amabilitatea specialiștilor români, am purtat discuții cu o paletă tematică foarte bogată.

— În acest context întrebarea referitoare la utilitatea contactelor directe se impune de la sine...

— Absolut. Consider că legăturile directe între factorii de răspundere din diverse domenii de activitate sînt foarte valoroase. O vizită, cu implicațiile ei, oferă o impresie mai vie și o cantitate de informații mai aproape de adevăr decît orice „volum" de aprecieri și considerații „scriptice".

— În legătură cu aceasta aveți acum posibilitatea să vă formulați o opinie asupra învățămîntului din România.

— După ce am avut un contact direct cu cele mai reprezentative obiective ale sistemului de învățămînt din România, pot afirma că în țara dv. energia și eforturile depuse pentru dezvoltarea cantitativă și calitativă a procesului educativ înregistrează — în sectoarele specifice cele mai variate — succese remarcabile. Convingerea mea este că sistemul de învățămînt românesc atinge, extrem de favorabil, două obiective pe care le consider principale : 1) de a extinde la maximum suprafața de cuprindere a procesului instructiv-educativ ; 2) de a forma, în cadrul unor parametri calitativi foarte înalți, cadrele tinere care prin activitatea și aplicația lor dovedesc talent și dorința de a munci.

Iată, așadar, în coordonate esențiale, opiniile despre România și sistemul ei de învățămînt, formate într-o vizită extrem de eficace.

HAVANA
Aspect de la expoziția românească de cărți, discuri și artizanat

IZMIR
Pavilionul românesc de la Tîrgul internațional

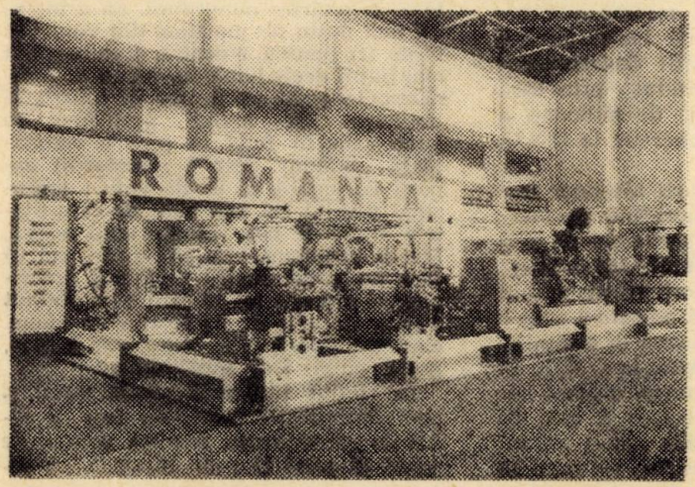

BREVIAR

● La Varna a avut loc întîlnirea dintre Maxim Berghianu, președintele Comitetului de Stat al Planificării din Republica Socialistă România, și Sava Dîlbokov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președintele Comitetului de Stat al Planificării din R. P. Bulgaria. Președinții instituțiilor centrale de planificare din cele două țări au examinat probleme legate de dezvoltarea și adîncirea colaborării economice, cooperarea în producție și de lărgirea livrărilor reciproce de mărfuri în perioada 1971—1975, convenindu-se majorarea cu peste 20 la sută a volumului schimburilor comerciale față de livrările cuprinse în Acordul comercial de lungă durată pe perioada respectivă. Cu acest prilej a avut loc un schimb preliminar de păreri privind programul de coordonare a planurilor după 1975, precum și în organizarea unui schimb de experiență în legătură cu metodele și tehnica de prognozare, cît și alte probleme de interes reciproc, decurgînd din Programul complex al dezvoltării colaborării economice și al integrării socialiste, adoptat de sesiunea a 25-a a C.A.E.R. de la București.

● S-a înapoiat de la Phenian delegația de specialiști din agricultură, condusă de Ion Ceaușescu, secretar general în Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Apelor, care a făcut o vizită de documentare în R.P.D. Coreeană în domeniul folosirii intensive a pămîntului și al tehnologiilor de cultură a orezului, legumelor și tutunului, precum și în creșterea viermilor de mătase.

● A părăsit Capitala, plecînd în Iran, o delegație guvernamentală română, condusă de Cornel Burtică, ministrul comerțului exterior, pentru a participa la lucrările celei de-a VII-a sesiuni a Comisiei mixte româno-iraniene de cooperare economică și tehnico-științifică. De asemenea, membrii delegației vor face o vizită în Irak, la invitația ministrului economiei al acestei țări, Murtada Al Hadithi, cu care prilej vor lua parte și la deschiderea oficială a Tîrgului internațional de la Bagdad.

● Tovarășul Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a primit pe ministrul industriei minelor, combustibilului și metalurgiei al Republicii Cuba, Pedro Miret Prieto, conducătorul delegației cubaneze care ne-a vizitat țara. Convorbirile s-au referit la desfășurarea colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice în domeniile minier, petrolier și al utilajelor de construcții dintre România și Republica Cuba.

● În cadrul vizitei oficiale în R. F. a Germaniei, tovarășul Iosif Banc, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministrul agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și apelor, a vizitat complexul de institute de cercetare agricolă din Braumschweig-Volkenrode, unde s-a întreținut cu oameni de știință și cercetători. De asemenea, oaspetele român a participat la deschiderea oficială a Tîrgului internațional alimentar „Anuga" din Köln, cea mai mare manifestare de acest gen din lume. La ediția din acest an România este reprezentată de un pavilion avînd o suprafață de 200 metri pătrați.

● A plecat spre Varșovia tovarășul Janos Fazekas, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, pentru a participa la întîlnirea președinților celor două părți în Comisia guvernamentală româno-polonă de colaborare economică.

● La 28 septembrie, la Mamaia s-au deschis lucrările celei de-a 37-a ședințe a Comisiei permanente a C.A.E.R. pentru industria chimică, celuloză și hîrtie — ședință care prilejuiește și aniversarea a 15 ani de la înființarea acestei comisii.

La deschiderea lucrărilor au luat parte tovarășii Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, și Vasile Vîlcu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Constanța al P.C.R.

Delegațiile țărilor membre ale C.A.E.R. sînt conduse de I. Gavrilov, prim-locțiitor al ministrului industriei grele și chimice al R.P. Bulgaria, V. Piehac, adjunct al ministrului federal al industriei din R.S. Cehoslovacă, G. Wischofski, ministrul industriei chimice al R.D. Germane, E. Zawoda, ministrul industriei chimice al R.P. Polone, M. Florescu, ministrul industriei chimice al Republicii Socialiste România, Goor Nagy, adjunct al ministrului industriei grele a R.P. Ungare, și L.A. Kostandov, ministrul industriei chimice al U.R.S.S.

Conform convenției de colaborare dintre C.A.E.R. și R.S.F. Iugoslavia, la lucrările comisiei ia parte și o delegație a R.S.F. Iugoslavia, condusă de H. Bole, președintele Consiliului Executiv Sloven.

În numele guvernului Republicii Socialiste România, tovarășul Gheorghe Rădulescu a rostit o cuvîntare de salut.

Rubrică realizată de Radu BUDEANU

NEW YORK

SEMNIFICAȚIA UNUI PRIM „TEST"

Corespondență pentru „Lumea"

Adam Malik preia însemnul funcției de președinte al sesiunii O.N.U. de la predecesorul său, Edvard Hambro

Comitetul general definitivează agenda celei de a 26-a sesiuni a Adunării Generale

Ultimele zile ale activității Adunării Generale a O.N.U., prin intensitatea și ritmul evenimentelor au constituit, probabil, un fel de repetiție generală a lunilor ce vor urma. Sînt cunoscute seriozitatea și gradul înalt de preocupare cu care opinia publică internațională urmărește realizarea sarcinii ce revine actualei sesiuni într-una din chestiunile de importanță majoră — restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze în Organizația Națiunilor Unite.

Se știe că începînd din 1950 cînd a fost prezentată prima rezoluție în legătură cu restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze în O.N.U. — dezbaterea era menită în intenția S.U.A. să abordeze doar aspectele procedurale ale problemei, dar întotdeauna 'discuțiile atacau fondul ei și anume : realizarea acestui act necesar atît pentru universalitatea Organizației Națiunilor Unite cît și pentru ansamblul relațiilor internaționale. „Statele Unite — scrie Henry Tanner, corespondent la O.N.U. al lui «New York Times», într-un articol de sinteză asupra acestei chestiuni — comandau pe atunci o majoritate permanentă a Adunării și erau în stare să hotărască cuprinsul agendei sesiunii".

Într-adevăr, an de an invocîndu-se caracterul important al dezbaterii asupra restabilirii drepturilor legitime ale R. P. Chineze în O.N.U., S.U.A. impuneau aprobarea acestei dezbateri cu o majoritate de două treimi. Și acest scenariu s-a repetat invariabil timp de două decenii. Și în prezent se vorbește de necesitatea unei majorități de două treimi. Dar **de data aceasta ea este necesară diplomației americane nu pentru a împiedica intrarea R. P. Chineze în O.N.U. (ceea ce de altfel nu mai este în stare), ci pentru a preveni excluderea ciankaișiștilor din Organizație.**

O răsturnare esențială, plină de sens a valorilor, a tendințelor.

Am avut prilejul să împărtășim cititorilor noștri ponderea pe care o are restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze în O.N.U. în desfășurarea actualei sesiuni a Adunării Generale. Pe zi ce trece se înțelege tot mai mult că actuala sesiune va fi, printre altele, apreciată asupra rezultatelor sale, prin modul în care se va achita de această importantă sarcină — repararea, printr-un act de înaltă justiție și echitate, a ilegalității flagrante comise decenii de-a rîndul prin care poporul chinez, de 800 de milioane, a fost împiedicat să-și exercite la O.N.U. drepturile sale.

Am în față comentarii ale unor importante cotidiene americane pe marginea evenimentelor survenite în prima săptămînă a sesiunii. Mă adresez acestora din două motive : în primul rînd, implicația directă pe care a avut-o și o are politica americană în evoluțiile înregistrate zilele acestea la O.N.U., în al doilea rînd, tonul amar, evident nesatisfăcut în caracterizarea a ceea ce aici este în mod deschis numit primul „test" al pulsului sesiunii — votul în Comitetul General și în Adunarea Generală. Vom cita cîteva din aceste opinii :

„New York Times" scrie : „Votul are o considerabilă importanță psihologică deoarece va putea declanșa o adevărată reacție în lanț nefavorabilă Statelor Unite".

„Washington Post" : „Statele Unite au suferit o înfrîngere... numeroși diplomați și surse ale O.N.U. notează că este vorba de prima schimbare importantă înregistrată față de o propunere pe care Statele Unite o consideră importantă".

„Sunday Star" : „Diplomații americani sînt cuprinși de un val de pesimism în ce privește șansele de a menține totuși Taiwanul în O.N.U. Prestigiul american a fost afectat...".

Comentariile din aceste zile pun accentul nu numai pe semnificația de moment a scrutinului, dar mai ales caută să definească implicațiile posibile pe viitor pentru politica americană nu numai față de importanta problemă a restabilirii drepturilor legitime ale R. P. Chineze în O.N.U., dar în general în raporturile sale cu diversele state.

Comentariile arată („Washington Post" de pildă) că includerea pe ordinea de zi a „formulei" americane privind reprezentarea Chinei la O.N.U. nu numai că a fost aprobată la extrema limită dar de fapt este — în raport cu numărul membrilor biroului Adunării Generale și, respectiv, a Adunării Generale — o hotărîre minoritară. Ea a întrunit mai puțin de jumătate din voturi în birou (11 pentru, 9 contra, 4 abțineri) și mai puțin decît jumătate + unu în Adunarea Generală (65 pentru, 47 contra, 15 abțineri). Și atunci problema se pune cam în felul în care o comentează „Sunday Star" : „Numeroși experți consideră că 65 de voturi reprezintă nivelul cel mai înalt pe care Statele Unite îl pot atinge anul acesta. Marea problemă este cîți dintre cei 65 care au votat pentru moțiunea americană și cîți din cei 15 care s-au abținut nu vor dezerta de pe poziția lor atunci cînd dezbaterile de fond vor începe, peste circa trei săptămîni".

În rîndul țărilor N.A.T.O., votul și apoi declarațiile făcute au fost deosebit de concludente. Analiza votului ne arată că nouă țări din N.A.T.O. au vo-

tat în favoarea propunerii americane, 4 contra și 3 s-au abținut. In cercurile O.N.U. se consideră, de altfel, că S.U.A. nu se pot bizui pe votul ferm — în cursul dezbaterilor de fond — al unora dintre țările N.A.T.O., care au votat acum alături de ele.

În ce privește acceptarea de către Japonia de a fi coautoare la proiectul american, presa americană semnalează faptul că Statele Unite au ales momentul psihologic cel mai propice pentru a „convinge" Japonia de a li se alătura. Dosarul amplu al diferendelor economice și mai ales întîlnirea Nixon-Hirohito se numără la loc de frunte printre „argumente".

Poziția Republicii Populare Chineze este binecunoscută. Recentul comentariu al ziarului „Jenminjibao" a ocupat un spațiu amplu în presa americană. După cum se știe, în acest articol se arată clar că politica promovată de Statele Unite, politică care a devenit cunoscută sub numele de „politică a celor două Chine", este sortită eșecului și nu poate să se înscrie pe linia declarată de Administrație de normalizare a relațiilor între cele două țări. „Jenminjibao" arată că nu poate exista în legătură cu restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze în O.N.U. decît un singur punct de vedere și anume : „că această restaurare a drepturilor ar însemna ocuparea de către ea a locului ce i se cuvine în O.N.U., în organele sale, inclusiv Consiliul de Securitate, uzurpate de clica ciankaișistă". Guvernul R. P. Chineze nu va avea nimic comun cu Națiunile Unite în cazul menținerii în cadrul Națiunilor Unite a vreunei situații de genul a „două Chine" sau „o Chină și un Taiwan".

Oare nu se poate atunci interpreta politica americană de menținere a Taiwanului în O.N.U. drept o tentativă de a împiedica practic procesul necesar al restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U.? Unele ziare americane dau la această întrebare un răspuns afirmativ. „Formula celor două Chine — scrie »Evening Star« — este în mod unanim considerată drept o măsură de a întîrzia intrarea Chinei în O.N.U." În același timp, recentele acțiuni agresive ale S.U.A. în Vietnam — bombardarea unor regiuni din R.D. Vietnam — nici ele nu se înscriu pe linia declarată a unei politici realiste în Asia.

Ultimul număr al revistei „Foreign Affairs" (octombrie 1971) cere într-un articol o atitudine coerentă în politica S.U.A. față de China, recomandînd recunoașterea R. P. Chineze și încetarea acțiunilor prin care Taiwanul a fost transformat într-o bază americană. „Nu putem da curs proiectelor de stabilire a relațiilor diplomatice între Washington și Pekin decît dacă Washingtonul este hotărît să confirme că Taiwanul este teritoriu chinez... Nici o țară nu a menținut simultan relații cu China și Taiwanul". Și articolul respectiv arată că nu trebuie să se uite de altfel că Statele Unite „sînt răspunzătoare de acțiunile politice, juridice și militare care au dus la separarea Taiwanului".

Sub aceste auspicii este așteptată dezbaterea care va începe în problema restabilirii drepturilor legitime ale R. P. Chineze în O.N.U. la mijlocul lui octombrie. După cum se știe, un grup de 18 state între care și România, au prezentat la Națiunile Unite o rezoluție care cere restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze la O.N.U. și expulzarea imediată a ciankaiștilor din Națiunile Unite și din toate instituțiile O.N.U. Această poziție justă și rezonabilă reflectă un imperativ general al marii majorități a membrilor O.N.U., exprimă dorința popoarelor din diferite țări ale lumii și se bucură de un sprijin tot mai mare.

În prezent, Adunarea Generală, după adoptarea ordinii de zi definitive, a trecut la etapa următoare — dezbaterea generală. Ideile importante ale acesteia vor forma obiectul corespondenței de săptămîna viitoare.

Sergiu VERONA

New York, 28 septembrie

BELGRAD

CONVORBIRILE SOVIETO-IUGOSLAVE

Corespondență pentru „Lumea"

Întîlnirea sovieto-iugoslavă la nivel înalt, prima care a avut loc după un interval de cinci ani, și care s-a desfășurat pe parcursul a patru zile din săptămîna trecută, s-a încheiat sîmbătă 25 septembrie. În aceeași zi au fost date publicității comunicatul comun urmat de o amplă declarație, amîndouă semnate la Belgrad.

Cadrul și obiectivele vizitei au fost arătate atît de președintele R.S.F. Iugoslavia, I. B. Tito, cît și de secretarul general al C.C. al P.C.U.S., L. I. Brejnev, în cuvîntările de la sosire, în toasturile de la dineul festiv care a avut loc în seara de 22 septembrie, în discursurile rostite cu prilejul mitingului de la fabrica „Elektronika" din Zemun.

Referindu-se la dorința sinceră a popoarelor Iugoslaviei de a dezvolta relații prietenești, multilaterale și stabile cu Uniunea Sovietică, președintele Tito sublinia în toastul rostit la dineul oferit în cinstea oaspetelui : Noi am căzut de acord mai de mult asupra bazelor pe care se pot dezvolta cu succes relațiile între țările noastre. Acestea presupun, în primul rînd, respectarea reciprocă a independenței, suveranității și integrității teritoriale, precum și neamestecul în treburile interne.

Președintele Tito a evidențiat în continuare rolul important ce revine pe plan internațional țărilor socialiste, care prin practica lor trebuie să ofere un exemplu în lupta pentru relații democratice și cu drepturi egale, pentru pace și o consecventă aplicare a principiilor de coexistență activă și pașnică. Or, — a subliniat vorbitorul — aceasta înseamnă a lupta pentru asemenea relații din care să fie eliminate recurgerea la forță, presiunile și amestecul în treburile interne și să fie asigurate dezvoltarea liberă a popoarelor și țărilor, precum și participarea lor cu drepturi egale la acțiunile comunității internaționale mai largi. În aceasta constă și esența politicii și acțiunilor țărilor neangajate pe plan internațional, aceasta este și baza trainică a activității Iugoslaviei în domeniul relațiilor externe, a relevat președintele Tito. Politica neangajată corespunde intereselor vitale ale popoarelor noastre, menținerii independenței și suveranității lor și, de aceea, ea constituie un principiu înscris în Constituția R.S.F.I. În actualele condiții internaționale complexe — a spus apoi președintele Tito — tratativele și soluționarea pașnică a litigiilor ar trebui să fie un principiu general valabil în practica comunității internaționale : fără aceasta nu poate exista nici o pace trainică, nici o colaborare cu succes.

În același context, vorbitorul a subliniat că pacea și stabilitatea în Balcani și în regiunea Mediteranei sînt de o importanță esențială pentru continuarea proceselor de destindere în Europa și, de aceea, este de o însemnătate deosebită ca țările din afara Balcanilor să manifeste înțelegere și să respecte năzuințele popoarelor balcanice de a depăși dificultățile existente și a asigura o colaborare reciprocă mai strînsă. În încheiere, președintele Tito și-a exprimat speranța că vizita lui L.I. Brejnev va permite cunoașterea rezultatelor obținute de popoarele Iugoslaviei în construcția socialistă, subliniind că esența acestor realizări constă în dezvoltarea sistemului socialist pe baza întăririi autoconducerii, aprofundării democrației socialiste, afirmării egalității în drepturi a popoarelor și naționalităților din Iugoslavia, a drepturilor lor suverane prin întărirea rolului republicilor și provinciilor socialiste. În încheiere, președintele Tito și-a exprimat speranța că vizita lui L. I. Brejnev va permite cunoașterea rezultatelor obținute de popoarele Iugoslaviei în construcția socialistă, subliniind că

esența acestor realizări constă în dezvoltarea sistemului socialist pe baza întăririi autoconducerii, aprofundării democrației socialiste, afirmării egalității în drepturi a popoarelor și naționalităților din Iugoslavia, a drepturilor lor suverane prin întărirea rolului republicilor și provinciilor socialiste.

La rîndul său, L. I. Brejnev specifica: Am venit la dv. pentru a stabili de comun acord căile dezvoltării continue a relațiilor între partidele și statele noastre și pentru a examina unele probleme internaționale care atrag astăzi atenția ambelor țări. Sarcinile care stau în fața noastră nu sînt simple — a spus vorbitorul. Nu am fi realiști dacă n-am vedea că moștenirea din acei ani în care relațiile sovieto-iugoslave au fost tulburate serios continuă să se manifeste în unele privințe și astăzi. Dar noi nu am fi comuniști, nu am fi internaționaliști dacă nu am reuși să ne ridicăm deasupra trecutului și dacă nu am vedea orizonturile largi ale prezentului, dacă nu am înțelege că interesele noastre fundamentale sînt comune, că răspunderea noastră este comună în lupta comună pentru cauza păcii, socialismului și comunismului. Referindu-se la prietenia care leagă cele două țări, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a evidențiat : În condițiile abordării în mod diferit a unor probleme concrete, ne unesc interesele de clasă comune și comunitatea țelurilor finale. În lupta istorică mondială împotriva agresiunii imperialiste, pentru întărirea păcii, pentru triumful libertății și progresului, popoarele noastre se află de aceeași parte a baricadei, ca tovarăși și frați de arme. Între cele două state se dezvoltă o colaborare largă în diferite domenii, iar conducătorii ambelor țări consideră de datoria lor să se îngrijească de întărirea și dezvoltarea acestei colaborări.

În Declarația de la Belgrad din 1955 și în Declarația de la Moscova din 1956 sînt stabilite importante principii ale dezvoltării relațiilor sovieto-iugoslave, a spus vorbitorul. În prezent, se lucrează la o înfăptuire cît mai completă și cît mai largă a acestor relații în condițiile actuale.

Exprimîndu-și satisfacția pentru faptul că și în ultimul timp s-au făcut multe în această direcție, Leonid Brejnev a declarat : S-au întărit legăturile noastre pe plan politic, economic, științific și cultural, s-au stabilit contacte regulate între P.C.U.S. și U.C.I. Dar noi știm, tovarăși, a continuat el, că aici mai există mari posibilități nefolosite. Aceasta se referă atît la perspectiva specializării continue, reciproc avantajoase, și a cooperării într-o serie de ramuri industriale, cît și la întărirea colaborării tehnico-științifice. Sîntem convinși că schimbul de păreri care a început astăzi va ajuta la realizarea progresului în toate sferele relațiilor dintre Uniunea Sovietică și Iugoslavia, că vor apărea noi posibilități pentru activitatea noastră comună în vederea întăririi securității internaționale.

În cursul convorbirilor oficiale, desfășurate la Belgrad și Karageorgevo, a fost efectuat — potrivit precizărilor făcute de agențiile Tass și Taniug — un schimb de păreri asupra eforturilor reciproce pentru promovarea în continuare a colaborării bilaterale, precum și în legătură cu problemele actuale ale situației internaționale.

Convorbirile — se precizează în comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei — s-au desfășurat în spiritul prieteniei, sincerității tovărășești și înțelegerii reciproce. Părțile iugoslavă și sovietică sînt unanime asupra faptului că schimbul de păreri efectuat în timpul vizitei a fost util și va contribui la dezvoltarea cu succes a relațiilor de prietenie și a colaborării rodnice dintre U.C.I. și P.C.U.S. și dintre cele două state.

Problemele relațiilor bilaterale iugoslavo-sovietice, precum și punctele de vedere privind diferite aspecte ale relațiilor internaționale sînt specificate și în declarația iugoslavo-sovietică adoptată în timpul vizitei. Așa cum menționează Declarația, colaborarea dintre R.S.F.I. și U.R.S.S. se întemeiază pe destinele istorice apropiate, pe identitatea bazelor orînduirii sociale, abordarea aproape identică a multor probleme internaționale, atașamentul față de principiile internaționalismului socialist, față de lupta generală pentru pace, independență și colaborare internațională cu drepturi egale și față de lupta împotriva imperialismului. În Declarație se arată că „metodele construirii socialismului, care reflectă exeperiența și caracteristicile specifice ale dezvoltării fiecărei țări în parte, sînt o chestiune a popoarelor și clasei muncitoare din țările respective și nu trebuie să fie opuse reciproc".

Declarația precizează, de asemenea, pozițiile celor două părți în principalele probleme ale vieții internaționale, subliniind, între altele, procesele de destindere care au loc în Europa, necesitatea convocării într-un viitor apropiat a conferinței general-europene în problemele securității și colaborării. În vederea întăririi păcii trainice și securității în Peninsula Balcanică, un element important ar putea fi declararea ei ca zonă balcanică denuclearizată.

În încheiere, Declarația arată că U.C.I. și P.C.U.S. își exprimă convingerea profundă că dezvoltarea colaborării multilaterale între cele două partide și țări corespunde intereselor vitale ale popoarelor R.S.F.I. și U.R.S.S. și vor face totul pentru ca prietenia între popoarele celor două țări să se întărească și să constituie un factor activ în lupta R.S.F.I. și U.R.S.S. pentru pace și socialism.

George IONESCU

Belgrad, 28 septembrie

DEFINIREA UNOR POZIȚII

Președintele Pompidou a repartizat inegal cele o sută de minute ale conferinței sale de presă : cam o oră problemelor internaționale, restul problemelor de politică internă. La primul capitol — care a și deschis șirul întrebărilor și al răspunsurilor — au fost îndeosebi remarcate pozițiile definite de șeful statului francez în legătură cu criza monetară, cu relațiile dintre membrii Pieței comune, cu cooperarea intraeuropeană în general, cu anunțata vizită a președintelui Nixon în R. P. Chineză.

În ceea ce privește domeniul monetar, președintele „nu a surprins pe nimeni — nota un observator — atunci cînd a arătat că nu așteaptă mare lucru de la apropiata reuniune la Washington a Fondului Monetar Internațional și că nu este de presupus o îndulcire apropiată a măsurilor hotărîte de președintele Nixon". El a declarat deci că, în concepția sa, țările Pieței comune trebuie să facă „front comun" împotriva primejdiilor monetare dinafară, să-și organizeze „apărarea în comun împotriva afluxurilor de capitaluri flotante" și o „gestiune concertată" a rezervelor valutare. Referindu-se la climatul politic din Europa, șeful statului francez s-a arătat favorabil dezvoltării relațiilor între țările din vestul și cele din estul continentului. Răspunzînd unei întrebări privitoare la evoluția raporturilor R.F.G. cu țările socialiste și a relațiilor dintre cele două state germane, el a amintit că în problema frontierei Oder-Neisse Franța a luat de mult o poziție pozitivă, iar în ceea ce privește recunoașterea R.D.G. a declarat : „noi am fost rezervați pînă azi numai din prietenie față de Republica federală și pentru a-i lăsa inițiativa unui act care o privește mult mai îndeaproape decît pe noi". În același spirit realist, președintele Pompidou a evocat bunele relații dintre țara sa și R. P. Chineză, arătînd că Franța nu are de ce să se mire astăzi cînd alții descoperă și ei „că China există, că are vreo opt sute de milioane de locuitori, că aceștia au un guvern".

În domeniul politicii interne, președintele a afirmat o poziție de principiu împotriva alegerilor anticipate (în mod normal, viitoarele alegeri legislative franceze trebuie să aibă loc în primăvara 1973) și că de altfel consideră premature în momentul de față preocupările de ordin electoral. A reținut atenția o apreciere cu privire la evoluția raporturilor în sînul opoziției de stînga : președintele „nu crede prea mult" în succesul eforturilor lui François Mitterrand de a închega o stîngă necomunistă puternică în vederea dialogului cu P.C.F., nu se îndoiește însă că se va realiza în vederea alegerilor „ceea ce se cheamă uniunea stîngii", adică o alianță a P.C.F., P.S.F. și altor organizații democratice. De asemenea, observatorii subliniază o deosebire subtilă între „majoritatea prezidențială", adică aceea care desemnează în alegerile prezidențiale pe șeful statului și majoritatea care se afirmă în alte tipuri de consultări electorale, inclusiv cele legislative. Ceea ce înseamnă, scrie Raymond Barrillon în „Le Monde", „că o răsturnare a majorității în Adunarea Națională nu ar impune președintelui Republicii nici să se retragă, nici să-și pună în joc mandatul".

LONDRA

DEZBATERI ÎN PROBLEMA IRLANDEZĂ

Dacă înainte de întrunirea extraordinară a Parlamentului britanic (rechemat din vacanță pentru a discuta situația gravă din Irlanda de Nord) din 22 și 23 septembrie, majoritatea comentariilor afirmau că problema Ulsterului e încă departe de a fi rezolvată, închiderea dezbaterilor din cele două Camere, fără a fi produs mari schimbări în opiniile observatorilor, a coincis cu recunoașterea oficială a unor realități ; evenimentele din Irlanda de Nord au îmbrăcat aspectul cel mai periculos de la izbucnirea lor, în urmă cu trei ani ; neliniștea și încordarea din cele șase comitate ale Ulsterului nu pot fi comparabile decît cu situația de acum cincizeci de ani, cînd Eire s-a separat de Marea Britanie ; trebuie inițiate și aplicate urgent mai multe reforme prin care criza ar fi împiedicată să continue printr-un război civil. De altfel, în ultimul timp propunerile pentru rezolvarea conflictului au fost mai numeroase, cu sursele cele mai diverse, alăturîndu-se dacă nu renunțării la unele poziții rigide, cel puțin unor mlădieri din partea politicienilor responsabili de viitorul mers al evenimentelor. Astfel, dacă nu cu mult în urmă, primul ministru al guvernului de la Belfast, Brian Faulkner, respingea orice contact cu omologul său din Republica Irlanda, el declara recent : „merg la convorbiri (convorbirile tripartite de la Chequers, din 27 și 28 septembrie — n.n.) pentru că dl Lynch are o influență asupra situației din nord, pe care o poate exercita în bine sau în rău", cu precizarea că premierul irlandez nu are, totuși, nici un drept de amestec în afacerile interne ale Ulsterului.

Ce au adus nou dezbaterile parlamentare de la mijlocul săptămînii trecute, desfășurate ca urmare a cererii opoziției laburiste, a doua în decurs de cinci săptămîni ? Cum era de așteptat, nu s-au produs violente răsturnări de opinii și n-au fost emise directive categorice în legătură cu modul de a se pune capăt crizei irlandeze, ideea de la care s-a pornit fiind aceea a discuțiilor, a căutării posibilităților de îndepărtare a unei agravări ce părea (și pare încă) iminentă. De altfel, parlamentarii nici nu intenționau să se pronunțe asupra politicii irlandeze a guvernului și votul (203 pentru, 74 împotrivă) care a încheiat dezbaterile s-a desfășurat numai la insistențele unei aripi a partidului laburist, în ciuda instrucțiunilor conducătorilor partidului care au explicat că nu doresc să împiedice în vreun fel bunul mers al convorbirilor de la Chequers. Dar abținerea oficială de la vot a opoziției (cea mai mare parte a deputaților) a demonstrat că cele două mari partide britanice nu sînt de acord decît în liniile generale ale problemei irlandeze. A atras însă atenția o anume schimbare în atitudinea cabinetului conservator care, prin ministrul de interne, Reginald Maudling, recunoaște nu numai o stare gravă („Irlanda de Nord se află într-o situație de cea mai mare gravitate"), dar și necesitatea unor reforme grabnice : minoritatea catolică trebuie să aibă „un loc activ, permanent și garantat în afacerile publice ale Irlandei de Nord". Or, pronunțîndu-se pentru introducerea reprezentanților minorității catolice în structura politică a Ulsterului, cabinetul britanic e pregătit, implicit, să discute o serie de schimbări constituționale, între care alegeri prin reprezentare proporțională, guvern de coaliție ș.a. Participarea catolicilor în structura și responsabilitățile politice este discutată, astfel, pentru prima oară în modul cel mai serios de la obținerea autonomiei interne de către Irlanda de Nord. În cei 50 de ani Ulsterul a fost condus numai de protestanții unioniști și anumite schimbări constituționale ar putea determina o cotitură în istoria politică a provinciei. Criticile opoziției laburiste (și ale fostului premier Harold Wilson) au țintit tocmai în absența de pînă acum, a unor măsuri energice din partea guvernului britanic : în șase săptămîni au fost uciși 14 soldați și 34 de civili (cifrele sînt, de fapt, depășite), s-a hotărît internarea fără judecată în lagăre, decizie care a sporit și mai mult tensiunea — fără ca guvernul să fi încercat impunerea măsurilor cerute de evenimente.

Hotărîrea de internare fără judecată în lagăre a tuturor suspecților de participare sau îndemn la tulburări, inițiată de cabinetul de la Belfast la începutul lunii august, s-a dovedit un eșec recunoscut de o mare parte a parlamentarilor. Cei suspecți de a aparține Armatei Republicane Irlandeze (I.R.A.) se află numai printre catolici și prin urmare toți cei arestați sînt catolici. Or — și opinia este iarăși aproape unanimă — extremiști există în ambele comunități religioase. Numai că, în timp ce membrii I.R.A. sînt un grup organizat, cea mai mare parte a extremiștilor protestanți formează cercuri care acționează independent, sau aparțin acelei legale „Ulster Volunteer Force", fără o structură bine definită. Extremiștii protestanți — acei „white-collar gunmen" sau „white-collar extremists" — sînt în general personalitățile care se bucură acum de toate privilegiile economice și administrative și care, așa cum scria „The Sunday Times" într-un reportaj, „fără a avea vreo filozofie, sînt conduși de simpla dorință de a-și apăra interesele în afaceri". Iar un alt săptămînal, „The Observer", semnala existența a 102 000 puști în posesia protestanților nord-irlandezi. N-ar fi, desigur, o soluție, internarea, în egală măsură, a extremiștilor protestanți (de altfel și mai greu de descoperit, din moment ce sînt în strînsă legătură cu sau fac parte chiar din autoritățile locale), pentru că ar implica o sporire a tensiunii, iar situația ar putea degenera pînă la a deveni total incontrolabilă.

Dacă, în aceste momente, consensul general este că trebuie acordate minorității catolice o serie de drepturi constituționale, problema de rezolvat este în ce mod vor fi concepute aceste măsuri. Comentarii apărute în „The Observer" și „The Guardian" propuneau (de altfel pe marginea propunerilor lui Wilson), mai multe puncte de urmat : menținerea granițelor actuale ; o metodă organizată de continuare a consultărilor și cooperării între Dublin, Belfast și Westminster ; necesitatea reprezentării proporționale în Stormont și lărgirea Senatului nord-irlandez ; asigurarea participării efective a minorității catolice în procesul de guvernare al Ulsterului, cu dreptul constituțional de veto ; garanții acordate majorității protestante că nu va fi abandonată de autoritățile britanice ; preluarea anumitor responsabilități (apărare) de către Whitehall etc. Planurile și propunerile, mai mult sau mai puțin acceptate de părți, au fost cît se poate de diverse, mergîndu-se pînă la formula fostului ministru laburist de interne, James Callaghan : convocarea unei adunări pan-irlandeze, după planul formulat de Anglia în 1921, dar care nu a fost niciodată aplicat. În cadrul dezbaterilor parlamentare James Callaghan a afirmat, de altfel, că este esențial ca

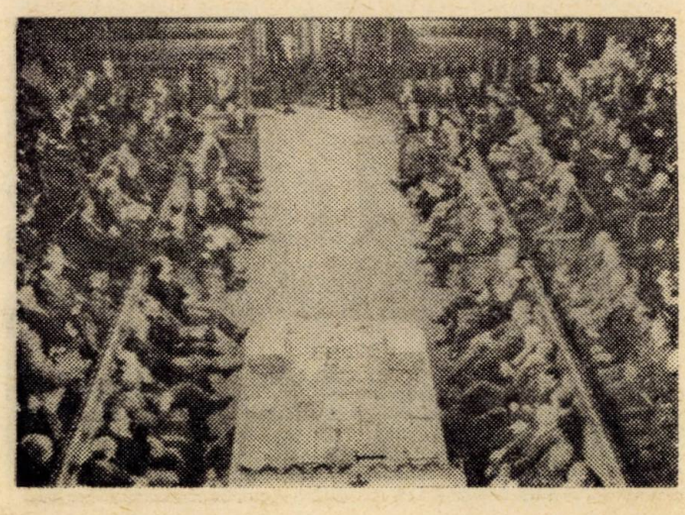

Camera Comunelor

programul de reforme să fie urmărit cu mai multă vigoare decît în prezent și, fapt indispensabil, ca măsurile de internare (în cazul în care nu sînt abandonate) să fie însoțite de inițiative politice.

Se înțelege însă, că, înaintea vreunor reforme ar trebui să se renunțe la decizia internării fără judecată. De altfel Gerry Fitt, liderul Partidului Social-Democrat și Laburist, partid majoritar catolic, a consimțit ca, dacă se găsește o soluție problemei internării, partidul său, precum și alți membri care s-au retras din Stormont să participe la negocieri pentru găsirea unei soluții satisfăcătoare a crizei.

În acest context de eforturi și asiduă căutare a unor soluții vizînd soarta Ulsterului, se înscriu și convorbirile tripartite din 27 și 28 septembrie, de la Chequers, dintre Edward Heath, Jack Lynch și Brian Faulkner. Refuzate de premierul nord-irlandez multă vreme, propuse ulterior pentru o dată mult mai îndepărtată, întrevederile de la Chequers dobîndesc o pondere însemnată prin simplul fapt că, pentru prima oară după 50 de ani, conducătorii celor trei părți se reunesc într-o problemă de interes comun. Există, desigur, mult scepticism și foarte puțini sînt cei care consideră că întrevederea celor trei premieri ar determina aplanarea imediată a conflictului. Dar discutarea aspectelor de fond, importante, ale problemei grave a Irlandei de Nord, considerarea atentă a opiniilor și soluțiilor, adăugate unei slăbiri a rigidității în pozițiile de pînă acum, e menită să apropie necesara redresare a situației din Ulster.

Stelian ȚURLEA

COPENHAGA

ÎN CĂUTAREA UNEI FORMULE GUVERNAMENTALE

Rezultatele alegerilor legislative — anticipate — ce au avut loc în Danemarca la 21 septembrie, reflectă cîteva aspecte semnificative. Ca o primă constatare, la fel ca în ultimii 25 de ani, noile alegeri au consacrat inexistența unei majorități absolute din partea unui singur partid chiar și în cazul partidului social-democrat, cel mai mare din țară. De altfel, alături de cele „patru partide clasice" (conservator, liberal, radical și social-democrat — primele trei alcătuind coaliția guvernamentală aflată la putere în acești ultimi patru ani, sub conducerea premierului Hilmar Baunsgaard), o serie de partide mai mici făceau și mai complicate repartițiile posibile ale mandatelor în Parlament.

De altfel, de-a lungul anilor, aceste partide au jucat mai mult rolul de arbitru, mandatele obținute favorizînd sau defavorizînd unul sau altul dintre partidele mari, situație ce s-a făcut simțită și în actualele alegeri.

Scrutinul de la 21 septembrie a evidențiat pierderi serioase pentru coaliția guvernamentală. Astfel, partidul conservator a cîștigat 31 de mandate, cu 6 mai puțin decît în alegerile precedente, iar partidul liberal, cu 30 de mandate, înregistrează de asemenea o pierdere de patru mandate. Singur partidul radical — al premierului Baunsgaard — și-a menținut numărul de mandate.

Importante cîștiguri a înregistrat în actualele alegeri partidul social-democrat, care, cu cele 70 de mandate în Folketing dobîndește încă 8 locuri. Un progres a înregistrat și partidul socialist popular, care, cucerind cu 6 mandate mai mult decît în vechile alegeri, însumează acum 17 mandate în parlament.

Cele două partide socialiste înregistrează astfel din totalul de 179 locuri din Folketing un număr total de 87 de mandate.

Succesul partidelor socialiste este pus de majoritatea observatorilor pe seama faptului că, în ultima vreme, coaliția guvernamentală și-a redus sprijinul alegătorilor ca urmare a măsurilor de austeritate luate de guvern și, în general, a dificultăților pe plan economic. De asemenea, o serie de luări de poziție din partea partidului social-democrat în problemele externe, cum ar fi recunoașterea R.D. Vietnam și stabilirea grabnică de relații diplomatice dintre cele două țări, au influențat în mod pozitiv corpul electoral. În ce privește partidul socialist, liderii acestuia s-au pronunțat pentru ieșirea țării din alianța atlantică, în favoarea conferinței general-europene și pentru lărgirea relațiilor cu țările socialiste. Coaliția și-a păstrat, în felul acesta, „pe muche de cuțit", o majoritate de 88 contra 87, urmînd însă ca încă patru candidați să fie aleși în insulele Feroe și în Groenlanda la 5 octombrie, pentru a completa cele 179 locuri. Observatorii apreciază că social-democrații au șanse să cîștige 2 din ele, ceea ce ar trebui să dea socialiștilor majoritatea în Folketing.

Un factor de mare însemnătate în determinarea actualei repartiții a mandatelor l-a constituit, apreciază observatorii, problema aderării Danemarcei la Piața comună. Astfel s-ar explica pierderile în cadrul celor două partide din coaliție, liberal și radical, care se pronunțaseră în favoarea aderării, și tot aceasta ar fi una din cauzele cîștigului partidului socialist care se pronunțase împotrivă.

După anunțarea rezultatelor, primul ministru Hilmar Baunsgaard a recunoscut că baza unui guvern majoritar tripartit nu mai este posibilă. Referindu-se la rezultate, la rîndul său, liderul social-democrat Jens Otto Krag a cerut guvernului să demisioneze. Premierul Baunsgaard, în replică, a declarat însă că „situația este atît de complicată încît trebuie să ne acordăm cîteva clipe de răgaz înainte de a lua o decizie în ceea ce privește noul guvern".

La Copenhaga se credea că actualul guvern va rămîne la putere pînă la 5 octombrie, data deschiderii lucrărilor noului parlament.

Ulterior, agențiile de presă au anunțat că regele Frederik al IX-lea al Danemarcei l-a însărcinat pe actualul prim-ministru, Hilmar Baunsgaard, cu formarea noului guvern de coaliție, cu participarea social-democraților, radicalilor, conservatorilor și liberalilor. Baunsgaard a declarat că a acceptat misiunea și că va lua contact, imediat, cu liderii celorlalte partide.

La anunțarea știrii, liderul social-democrat J. O. Krag, într-o declarație făcută la televiziune a subliniat că el refuză să participe la un guvern de coaliție împreună cu cele trei partide. Pe de altă parte, el a lăsat să se înțeleagă că însărcinarea dată actualului premier ar fi o acțiune precipitată, întrucît rezultatele exacte ale scrutinu-

Jens Otto Krag și soția sa la vot

lui vor fi cunoscute abia după validarea alegerilor din arhipelagul Feroe și din Groenlanda.

Din Copenhaga s-a anunțat că luni, primul ministru Baunsgaard a prezentat demisia cabinetului său regelui Frederik al IX-lea. Regele a acceptat demisia, cerîndu-i însă să gireze în continuare constituirea unui nou guvern.

Situația post-electorală, deosebit de încordată, din Danemarca face ca momentul actual să fie considerat drept criza „cea mai dificilă din ultimii 25 de ani" (Associated Press).

Paralel cu alegerile legislative a avut loc și un referendum cu privire la coborîrea vîrstei dreptului la vot de la 21 la 20 de ani. Cu 1 595 098 de voturi alegătorii danezi au aprobat decizia parlamentară.

Ștefan NICOLAE

BRUXELLES

ALEGERI ANTICIPATE, DE CE?

La sfîrșitul săptămînii trecute, guvernul belgian a hotărît să propună regelui Baudouin dizolvarea parlamentului și organizarea de alegeri anticipate. Regele a acceptat propunerea. Alegerile, care în mod normal ar fi urmat să aibă loc în mai 1972, au fost fixate pentru 7 noiembrie (afară de aglomerația bruxelleză, unde se vor ține în 20 noiembrie). Pînă la rezultatele consultării electorale, cabinetul Gaston Eyskens — coaliție alcătuită din 16 social-creștini și 13 socialiști după alegerile din 1968 — va continua să-și exercite mandatul.

În ceea ce privește motivele care au determinat această hotărîre, agențiile de presă se refereau la „conflictul care a izbucnit joi între cele două aripi ale majorității, cea catolică și cea socialistă, în legătură cu un interviu în care unul din copreședinții partidului socialist (sînt doi: un wallon și un flamand — n.n.) și-a exprimat neîncrederea față de fracțiunea catolică flamandă din majoritate". În realitate, și fără incidentul de joi ideea alegerilor anticipate era în aer, în preocupările cercurilor politice și în ipotezele observatorilor încă de la sfîrșitul vacanțelor.

Paradoxal, ipoteza că guvernul Eyskens își va scurta existența cu o jumătate de an (plus cele șase săptămîni pînă la alegeri, perioadă în care se va limita la rezolvarea problemelor curente) nu pornea de la o stare de criză. Situația economică este relativ calmă, iar bugetul pe 1971 se va încheia, după cum se prevede, cu un oarecare excedent. Datorită efortului de coeziune, mai cu seamă în ultimele cîteva luni, al partenerilor din coaliția guvernamentală, spinosul „dosar lingvistic" și-a găsit, dacă nu o rezolvare în sensul deplin al cuvîntului, în orice caz un cadru pentru rezolvare: reforma constituțională, adoptată după îndelungate dezbateri și mai multe amendamente, care urmărește să consolideze unitatea țării prin concilierea intereselor economice și culturale ale diferitelor comunități lingvistice.

Constituția definește însă numai cadrul juridic și instituțional al măsurilor concrete. La încheierea vacanței de vară, acestea figurau la loc de frunte pe agenda vieții politice belgiene. De pildă: elaborarea proiectului de lege privitor la comunele din Fourons (șase comune de limbă franceză care, după ce au ținut administrativ de Liège, au fost atașate provinciei flamande Limburg și care urmează să fie puse acum sub tutela nemijlocită a ministrului de interne); elaborarea de asemenea a unui proiect de lege pe baza lui „107 (IV)", adică a articolului din constituție care se referă la prerogativele în materie economică ale celor trei mari regiuni componente ale țării (Wallonia, Flandra, Bruxelles); realizarea între partide (în primul rînd între cele din guvern, care ar trebui să obțină apoi adeziunea celorlalte) a unui „pact cultural"; stabilirea orașului de reședință pentru două din cele trei consilii culturale, organisme alcătuite din deputații și senatorii fiecărui grup lingvistic, investite cu o largă competență legislativă în materie (e vorba despre consiliul Flandrei și al Walloniei: pentru consiliul bruxellez, evident, nu există dileme). Or, în toate aceste puncte există divergențe persistente nu între grupările majoritare de o parte și cele din opoziție de alta, nici măcar de la un partid la altul, ci în interiorul aproape fiecăruia dintre ele. De pildă, în ceea ce privește competența organelor economice regionale, există „minimaliști" (atribuții limitate, ca o garanție a unității belgiene) și „maximaliști" (atribuții cît mai largi, apropiindu-se de un federalism economic și chiar politic, preconizat tot ca o garanție a unității) la social-creștinii walloni, la cei flamanzi, la socialiști. Și, firește, la unele din formațiile opoziției (de pildă la liberali, care de altminteri s-au asociat guvernamentalilor în votul pentru reforma constituțională, spre a asigura necesara majoritate de două treimi). În plus — deși „La Libre Belgique" nota ca „paradoxul personal al premierului Eyskens" faptul că „acest profesor de economie politică, a cărui carieră a fost mai cu seamă aceea a unui specialist al finanțelor, consacră zilele și lunile sale de șef al guvernului ocupîndu-se de problemele comunităților lingvistice" — tot la capitolul urgențelor figurau preocupările bugetare și cele monetare. Cele dintîi, agravate de faptul că bugetul pe 1972 va include fără îndoială anumite sporiri de impozite. Cele din urmă, generate de criza monetară mondială și de posibilele ei repercusiuni asupra unei țări al cărei echilibru depinde în mare măsură de exporturi.

În fața acestui complex de probleme și a riscurilor de diferite categorii iscate de scadența alegerilor din primăvară (la capitolul problemelor comunitare, riscul ca acordul realizat să sufere de pe urma intereselor și polemicilor electorale; la capitolul bugetar, riscul pe care îl reprezintă din punct de vedere al popularității sporirea sarcinilor fiscale), s-au conturat în rîndurile partidelor din guvern trei opinii. Aceea că, după succesul reformei constituționale, cabinetul nu avea „nimic de cîștigat și totul de pierdut" dacă ar „supraviețui" cîteva luni, termen prea scurt pentru realizări solide pe plan comunitar, bun numai pentru a impune un buget care nu va suscita entuziasmul alegătorilor. O a doua, potrivit căreia, dimpotrivă, guvernul trebuia să folosească răgazul de care mai dispunea pentru a duce la capăt într-un ritm cît mai rapid opera începută — pentru că nu se poate ști exact care vor fi orientările viitorului guvern. O a treia în fine, medie, susținea că guvernul trebuie să folosească situația sa favorabilă pentru a grăbi alegerile, dar „cu condiția expresă" ca hotărîrea să fie luată pe bază de înțelegere între partidele interesate.

Ceea ce ar fi putut apărea ca expresie a unei înțelepciuni foarte pragmatice, dacă înțelegerea ar mai fi fost posibilă. Dar după adoptarea reformei constituționale venise vacanța, iar după vacanță preocupările electorale. Obsesia confruntării din primăvara viitoare s-a făcut simțită încă din primele zile ale acestei luni și a mers într-un crescendo care a deteriorat treptat climatul din sînul majorității, pînă la incidentul dintre președintele socialist Edmond Leburton și social-creștinii flamanzi (cu care social-creștinii walloni s-au solidarizat).

Amintindu-și fără îndoială criza de acum trei ani, cînd conflictul lingvistic dusese la căderea guvernului Vanden Boeynants și la criza de 131 de zile care precedase constituirea propriului său cabinet, premierul Eyskens a preferat unei lente și primejdioase dezvoltări a disensiunilor în rîndurile majorității guvernamentale soluția alegerilor anticipate. Cu toate că, în condițiile multitudinii de partide și de relații între partide care alcătuiesc peisajul politic belgian, nici aceasta nu este o cale simplă.

Competiția electorală este deci deschisă și va fi pare-se cu atît mai fierbinte cu cît a început mai brusc decît se prevedea.

Florica ȘELMARU

SAIGON

ÎN VIRTUTEA INERȚIEI...

Singurul candidat pentru alegerile prezidențiale din 3 octombrie, Nguyen Van Thieu, poate urmări cu o nedisimulată satisfacție montarea urnelor. Dezvelirea lor, care se va efectua — fără nici o îndoială — în maniera caracteristică a regimului de la Saigon, va oferi „președintelui" Thieu mult rîvnitul fotoliu pentru următoarea stagiune de 4 ani.

După eliminarea adversarilor din cursa pentru președenție (retragerea lui Minh și Ky a fost comentată în revista noastră) Thieu și-a putut ține, cu o totală degajare, discursurile electorale. Luni, 27 septembrie, vorbind la postul de televiziune „președintele" a scufundat, ca de obicei, în apă de roze perspectivele politice și economice ale țării. Din păcate între promisiunile lui Thieu și realitatea social-economică pe care regimul de la Saigon a reușit s-o contureze se cască distanțe astronomice. Desigur, inflația, dereglarea economiei, mizeria generală, teroarea polițienească și alte, destule, elemente „la ordinea zilei" la Saigon nu sînt argumente electorale. Așa că lui Thieu i-au rămas doar promisiunile de perspectivă, cu specificarea că au un pronunțat caracter teoretic...

Dincolo de sloganurile și publicitatea electorală, viața politică de la Saigon înregistrează în aceste ultime momente ale mascaradei electorale puternice confruntări între păturile cele mai largi ale populației și trupele de ordine ale lui Thieu. Cu toată întărirea aparatului represiv, demonstrațiile de protest se țin lanț. Muncitorii, funcționarii, studenții, enoriașii pagodei An Quang (care numără peste un milion de membri), preoții catolici etc. își intensifică acțiunile de protest împotriva simulacrului de la 3 octombrie. Ca o dovadă elocventă a alergiei „președintelui" față de dinamizarea opiniei publice sud-vietnameze, arestările, raziile, împrăștierea brutală a mitingurilor marchează evenimentele cotidiene de la Saigon. Ciocnirile între poliție și populație sînt întregite de sistarea în serie a ziarelor. Numai în ultima săptămînă 45 de ziare au fost interzise pentru că își permiseseră să aprecieze realist configurația vieții politice saigoneze și să pună în lumină adevărata semnificație a alegerilor prezidențiale, dacă alegeri se pot numi.

Observatorii apreciază că în prezent momentul preelectoral saigonez dacă nu conține nici un element „imponderabil" în ceea ce privește... succesul lui Thieu, coordonatele generale ale evoluției vieții politice saigoneze sînt în schimb mai neclare ca oricînd.

Menținîndu-se, în continuare, „președinte" după o numărătoare formală a voturilor, Thieu — apreciază comentatorii — se va afla în mijlocul unui fenomen pe care alegerile doar l-au activat. Nemulțumirea populației și a unei însemnate părți a membrilor propriei administrații îi vor furniza lui Thieu suficiente motive să înțeleagă că ocuparea fotoliului „prezidențial" nu l-a apropiat de autoritatea scontată. Boicotul scrutinului de la 3 octombrie, rezistența surdă sau precizată a numeroși parlamentari, activitatea opozițională tot mai reliefată a foștilor candidați, Minh și Ky, sînt numai cîteva elemente care conferă evoluției vieții politice saigoneze post-electorale o perspectivă dintre cele mai sumbre.

„Alegerile", în virtutea inerției, de la Saigon, înseamnă încă un pas al regimului lui Thieu, un pas dintre cei mai importanți, spre eșecul final al unui sistem politic repudiat cu hotărîre de poporul din Vietnamul de sud.

Radu BUDEANU

MADRID
Muncitori, intelectuali, studenți — demonstrează în front comun

MADRID

FĂRĂ ILUZII

Ieri, 29 septembrie, în întreaga Spanie cîteva milioane de alegători, reprezentînd „șefii de familie" au fost chemați la urne, pentru a reînnoi mandatele celor 102 „procuradores" care reprezintă în Cortes (parlament) bărbații și femeile căsătorite. Pînă la închiderea ediției, rezultatele scrutinului nu ne-au parvenit.

Este vorba de alegeri legislative cu caracter parțial și fără semnificație deosebită pentru viitoarea componență parlamentară, deoarece cei 102 deputați sînt aleși de corpul electoral în cadrul unui Cortes format în totalitate de 580 de locuri, ceilalți 478 deputați fiind direct desemnați de guvern sau organisme guvernamentale. Această consultare nu poate avea, așadar, nici o valoare asupra hotărîrilor unui parlament „oficial" chiar presupunînd că reprezentanții familiali s-ar constitui într-un bloc antiguvernamental. Astfel se explică denunțarea de către toate forțele de opoziție din țară a acestei „mascarade electorale". De la democrat-creștini (de stînga sau centru) la socialiști, de la partidele și grupările „coordonării forțelor politice ale Cataloniei" la forțele basce (E.T.A.), toți au dezvăluit caracterul formal și lipsit de perspective al acestor alegeri. Lansînd o chemare către toți șefii de familie de a se abține de la vot, Partidul Comunist și-a explicat încă o dată, în mod clar, poziția de principală forță a opoziției din țară. „Considerăm — scria în zilele campaniei electorale «Mundo Obrero», organul central al P.C. din Spania — că opoziția trebuie să folosească toate posibilitățile pe care le are pentru a se manifesta. Totuși e necesar să definim mai întîi în comun o alternativă politică democratică față de actuala putere și de eventuala sa succesiune, alternativă capabilă să strîngă în jurul

ei forțele fundamentale ale țării...“ Căci — sublinia „Mundo Obrero“ — „nu trebuie să existe echivoc : utilizarea vreunei posibilități electorale nu trebuie să antreneze nici o colaborare cu sistemul, nici o integrare în suprastructurile fasciste“. Se insista astfel asupra faptului că dacă o participare electorală ar exista, ea trebuie să fie subordonată acestor condiții și lipsită de orice iluzii asupra caracterului acestor alegeri.

Așa cum se prezintă astăzi situația în Spania, în cursul campaniei electorale numai două forțe politice și-au exprimat concret interesul : Falanga și Opus Dei. Dintotdeauna rivale, și mai cu seamă din octombrie 1969 cînd generalul Franco avea să încline spre o apropiere de Opus Dei în detrimentul Falangei, cele două fracțiuni ale regimului își dispută și de astă dată puterea. Și poate mai mult decît Falanga, Opus Dei așteaptă să se vadă tot mai mult implantată în toate structurile statului franchist. În ce privește anumite cercuri liberale ale burgheziei, favorabile alegerilor de la 29 septembrie, atitudinea lor se explică prin dorința spre o evoluție interioară calmă a sistemului, rămînînd în continuare prizoniere ale instituțiilor anacronice pe care le contestă fără a depăși limitele extrem de înguste ale opoziției pe care oficial le-o oferă regimul de la Madrid. „Oricît de sinceră le-ar fi dorința de democratizare a vieții economice și politice a țării — comenta «L'Humanité» — intențiile lor riscă să rămînă pioase rugăciuni atîta vreme cît persistă să caute în căile constituționaliste o ieșire din dictatură“.

Încă o dată comuniștii spanioli propun tuturor forțelor democratice o autentică soluție democratică prin formarea unui guvern de largă coaliție, amnistie pentru toți deținuții și exilații politici, restabilirea libertăților politice pentru toate partidele, pentru toate tendințele existente în țară, convocarea de alegeri pentru o adunare legislativă care să hotărască singură viitorul regim al Spaniei. Fiindcă — așa cum declara secretarul general al P.C. din Spania, Santiago Carrillo, — nu există o altă cale decît aceea a unității pentru a pregăti o alternativă democratică în Spania.

Rodica DUMITRESCU

FOTOCRONICA

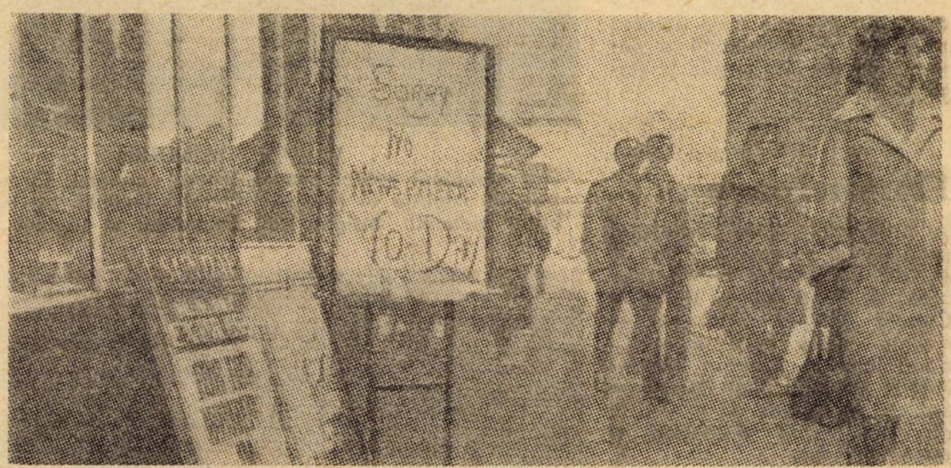

Recent, timp de 4 zile, la Londra nu au apărut ziare. Pe placardă : „Ne pare rău, azi nu sînt ziare“

F. M. I.: STRUCTURI PUSE ÎN DISCUȚIE

Probabil, nici una dintre sesiunile anuale ale Fondului Monetar Internațional (F.M.I.), ținute pînă acum, nu a început într-un climat de tensiune mai ridicată decît cea din acest an. Măsurile anunțate în urmă cu o lună de președintele Nixon — îndeosebi cele privind suspendarea convertibilității în aur a dolarului și prevederea posibilității „fluctuării“ dolarului pe piețele externe (adică a stabilirii valorii sale potrivit cererii și ofertei) — au afectat în mod direct însăși structurile F.M.I. și ale sistemului valutar occidental, între ale căror principii de bază figurează, încă de la înființare, posibilitatea convertirii în aur a principalei valute de rezervă (dolarul) și fixitatea cursurilor valutare. Astfel, actuala sesiune a F.M.I. se desfășoară tocmai sub semnul punerii, în mod oficial, în discuție a propriilor sale structuri. În același timp, alte prevederi ale programului economic angajat de Administrația americană (în special instituirea suprataxei de 10 la sută asupra importurilor), constituind o încercare a autorităților S.U.A. de a-și rezolva probleme interne în parte pe seama partenerilor occidentali, au deteriorat sensibil relațiile interoccidentale, opunînd în principal Statelor Unite țările vest-europene și Japonia.

Nu este de mirare, în context, că ministrul de finanțe canadian, E. Benson, aprecia că actuala sesiune a F.M.I. a început într-o atmosferă „de criză“, cu atît mai mult cu cît, tocmai datorită acutelor divergențe, toate încercările occidentale de a se găsi un consens asupra soluțiilor, înaintea sesiunii, au eșuat. În fond, care sînt pozițiile părților ? La un pol, se situează Statele Unite, care refuză o devalorizare a dolarului și care cer principalilor parteneri occidentali să preia „noi responsabilități“ — prin revalorizarea monedelor lor, prin eliminarea unor restricții comerciale și monetare ce barează calea expansiunii externe americane și prin asumarea unor cuantumuri sporite ale cheltuielilor militare, în scopul redresării dolarului și restabilirii echilibrului balanței de plăți a S.U.A. — condiționînd de acestea ridicarea suprataxei asupra importurilor, pe care o mențin ca o pîrghie de manevră și ca „monedă de schimb“ în negocierea cererilor avansate. La polul opus — deși nu se poate vorbi nicidecum de o poziție corelată — se află celelalte țări occidentale, care vizează devalorizarea dolarului, anularea suprataxei de 10 la sută asupra importurilor, o reformă pe noi baze a sistemului valutar occidental, care să înlăture situația de pînă acum, în cadrul căreia — după cum afirma ministrul vest-german al economiei, Karl Schiller, — „sistemul s-a dovedit vulnerabil, dependent de situația economiei americane și în special de cea a balanței sale de plăți“.

Într-un cuvînt, pozițiile par ireconciliabile. Deocamdată, însă, sistemul valutar occidental depinde încă de dolar și o soluție de compromis pare totuși a se impune. Numai că se va apela din nou la soluțiile-paliativ, tehnice, care nu merg la esența fenomenelor, la cauzele profunde ale crizei. Se consideră că baza compromisului ar putea fi oferită de consensul stabilit între membrii așa-numitului „club al celor zece“ — S.U.A., Canada, Japonia, Marea Britanie, Suedia, R.F.G., Franța, Italia, Olanda, Belgia —, potrivit căruia „experții monetari sînt însărcinați să studieze dimensiunile și metodele unei realinieri a parităților monetare, o lărgire temporară și moderată a limitelor de fluctuație ale acestora, abolirea de către S.U.A. a suprataxei de 10 la sută asupra importurilor precum și studierea altor măsuri vizînd ameliorarea balanței de plăți americane“. Se vorbește deja de noi întîlniri la mijlocul lui noiembrie.

Consensul nu depășește cadrul de procedură, aspectele tehnice și, ca atare, soluțiile sînt departe de a fi viabile. Totodată, ele lasă la o parte interesele majorității membrilor F.M.I., țările în curs de dezvoltare — „spectatori și victime inocente“ cum le denumea directorul general al F.M.I., Pierre Paul Schweitzer — primele și cele mai puternic afectate de zguduirile monetare occidentale.

Ilie ȘERBĂNESCU

DIN SURSE...

Intenţie

Preşedintele Heinemann — scrie „Der Spiegel" — intenţionează să efectueze în a doua jumătate a anului viitor o vizită în Tanzania şi Zambia. Aceasta — subliniază revista — pentru a înlătura suspiciunile opiniei publice din ţară, nemulţumită de participarea unor firme vest-germane la construcţia barajului de la Cabora-Bassa (Mozambic). Vizita îşi propune să demonstreze legăturile de prietenie ale R.F. a Germaniei „cu cele două ţări africane care sprijină lupta de independenţă a poporelor din Mozambic şi Angola".

Emancipare

La apropiatul sinod episcopal (urmează a se deschide azi, 30 septembrie, printr-o messă celebrată de Papa Paul al VI-lea în Capela Sixtină) participă — anunţă presa catolică — şi... două femei : Barbara Ward— Anglia şi Maria Pilar Belosillo— Spania. In calitate de experţi în discuţiile privind dreptatea şi pacea în lume.

Concorde 001

Reintors acasă, la Toulouse, prototipul „Concorde 001" îşi face bilanţul voiajului în America Latină : 16 zboruri de la 4 la 18 septembrie însumînd 33h 40' dintre care 13h 38' cu viteză supersonică. Cel mai lung zbor — cel de la 17 septembrie — „Rio—Cayenne", efectuat cu viteză subsonică : 3h 56'. Cel mai scurt (tot viteză subsonică) — la 8 septembrie — între Sao Paulo şi Rio de Janeiro : 45 minute.

Negocieri

Începute luni în La Valletta, convorbirile anglo-malteze privind încheierea unui nou acord asupra bazelor militare britanice din ţară vor mai dura — consideră observatorii — încă multă vreme. O poziţie comună asupra aspectelor financiare ale acestui acord nu va fi realizată — se subliniază — mai devreme de trei luni. Iar despre un acord final nu se va putea vorbi decît, eventual, după şase luni...

Borman

Sosirea neaşteptată într-una din zilele săptămînii trecute a numeroşi ziarişti în mica aglomeraţie rurală braziliană Ibiruba, situată la 300 km de Porto Alegre (Rio Grande do Sul), avea drept scop descoperirea, la indicaţia lui Simon Wiesenthal, specialist în depistarea criminalilor de război, a lui Martin Borman, mîna dreaptă a lui Hitler. Borman — aveau să declare ziariştii reîntorşi la Rio de Janeiro — n-a fost găsit. In schimb, un preot din Ibiruba susţine că acesta a locuit la Rio, Sao Paulo şi Porto Alegre înainte de a se sinucide...

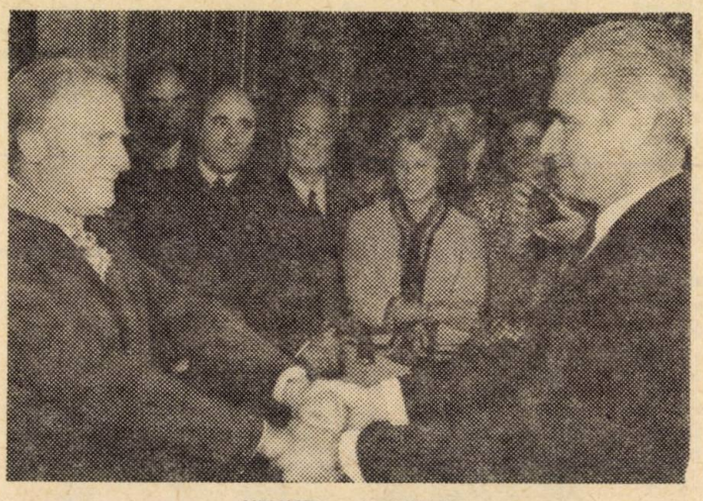

YEHUDI MENUHIN
şi-a sărbătorit recent semicentenarul carierei. Cu acest prilej, primul ministru al Franţei, Chaban Delmas, i-a înmînat celebrului violonist insigna de Comandor al Legiunii de Onoare

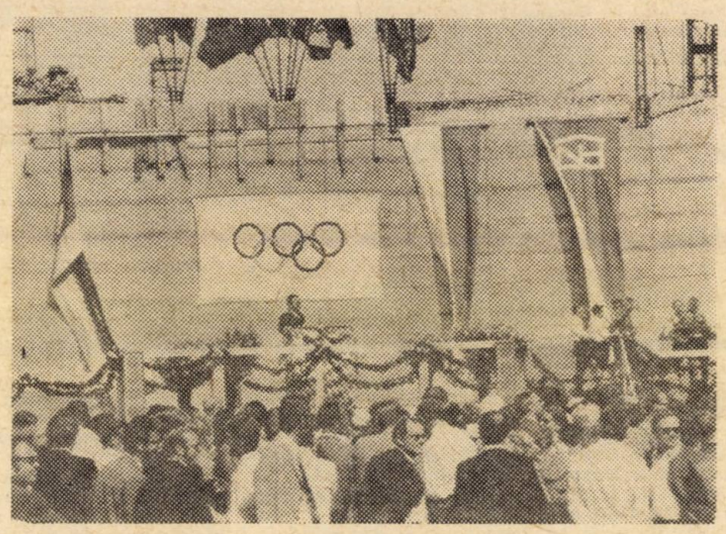

MÜNCHEN
Cu un an înainte de începerea jocurilor olimpice, a avut loc o ceremonie organizată cu ocazia intrării în faza finală a lucrărilor de construcţie a Centrului de presă din Satul Olimpic

Islamică

Arabia Saudită a acceptat să fie gazda viitoarei conferinţe a miniştrilor de externe din ţările islamice. Conferinţa, care iniţial fusese programată pentru luna septembrie la Kabul, urmează a avea loc — se precizează la Kuala Lumpur — în cursul lunii martie, la Djeddah.

Angela Davis

Procesul militantei de culoare Angela Davis a fost aminat. Trebuia să înceapă la 27 septembrie în sălile tribunalului din San Rafael. La cererea apărării, el a fost fixat pentru data de 1 noiembrie. Pînă atunci — subliniază agenţiile de presă — avocaţii Angelei Davis vor încerca să obţină ca procesul să se desfăşoare la San Francisco şi nu la San Rafael. Argumentele apărării în legătură cu această schimbare urmează a fi audiate la 5 octombrie.

Federaţie

Primul Consiliu prezidenţial al Federaţiei Republicilor Arabe (vor participa şefii de stat ai Egiptului, Siriei şi Libiei) urmează a avea loc — scrie „Al Ahram" — la Cairo, în cursul primei săptămîni a lunii octombrie. Cei trei preşedinţi — precizează ziarul cairot — vor pune la punct cu acest prilej legile şi decretele ce vor fi supuse spre aprobarea Adunării Generale. Urmează a proceda, de asemenea, la alegerea preşedintelui Federaţiei.

Premieră

Pînă acum, douăzeci şi cinci de ţări din cele patruzeci şi una membre ale Organizaţiei Unităţii Africane (O.U.A.) şi-au confirmat participarea la primul Tîrg african ce urmează a se deschide la Nairobi în februarie 1972 — anunţă „Jeune Afrique". Delegaţii din Congo-Kinshasa, Etiopia, Malawi, Republica Arabă a Egiptului şi Uganda au şi sosit în Kenya pentru pregătirea propriilor pavilioane.

Inedit

Cea mai mare pictură din lume — scrie revista „Tempo" — a fost realizată recent de pictorul american John Banvar. Se numeşte „Panorama Mississippi-ului" şi are o lungime de... 3 mile (1 milă = 1,8 km). Sînt redate pe pînză porţiuni din cursul fluviului de la izvoare şi pînă la vărsare. Pictorului i-au fost necesare 400 de zile pentru a parcurge fluviul Mississippi şi a-şi face primele schiţe. Apoi, şase ani pentru realizarea tabloului... fluviu.

Bikini ?

Americanii — dezvăluie presa franceză — construiesc în secret o bază aeriană de mari proporţii în Pacific. O pistă de 7 500 m lungime şi 100 m lăţime, cazărmi, şcoli militare, un spital. Baza urmează a intra în funcţiune după retrocedarea Okinawei. Muncitorii niponi care lucrează pe şantier au dezvăluit că baza se află pe atolul Majuro. Nu departe de Bikini...

Rubrică realizată de
Rodica DUMITRESCU

Un an de la moartea lui

GAMAL ABDEL NASSER

S-a împlinit la 27 septembrie un an de la încetarea din viață a fostului conducător egiptean, Gamal Abdel Nasser. Eminent om de stat care timp de 16 ani avea să joace un rol hotărîtor în destinele țării sale, personalitate proeminentă a vieții politice internaționale contemporane, Gamal Abdel Nasser, în perioada cît s-a aflat la conducerea statului egiptean, și-a consacrat întreaga activitate luptei dîrze pentru înfăptuirea aspirațiilor poporului său, pentru apărarea libertății și independenței naționale, pentru progres economic și social. Atît pe plan intern cît și pe planul relațiilor arabe și internaționale, el s-a bucurat de un remarcabil prestigiu, de o largă popularitate.

De numele lui Gamal Abdel Nasser sînt strîns legate înfăptuirea unor măsuri îndreptate spre dezvoltarea țării sale. El a fost inițiatorul unui amplu program de transformări în diferite sectoare ale vieții economice : naționalizarea principalelor mijloace de producție străine și a marilor întreprinderi particulare egiptene, realizarea unei reforme agrare. Totodată, el s-a preocupat permanent de modernizarea structurilor politice și instituțiilor de conducere ale tînărului stat independent. Din inițiativa lui Gamal Abdel Nasser a fost creată organizația de masă Uniunea Socialistă Arabă, al cărei președinte a fost ales.

Pe planul relațiilor internaționale, Gamal Abdel Nasser s-a impus ca un militant fervent în lupta împotriva colonialismului și imperialismului, pentru dezvoltarea de sine stătătoare a popoarelor. El a promovat ideile reglementării politice pe căi diplomatice a conflictului din Orientul Apropiat, pe baza rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967.

În ce privește relațiile cu țările socialiste, fostul președinte egiptean a acționat și militat constant pentru promovarea și dezvoltarea unor relații prietenești și de colaborare multilaterală — în planurile economic, politic, cultural și în alte domenii — apreciind această colaborare ca un sprijin substanțial pentru tinerele state independente.

Ca factor activ al luptei antiimperialiste și ca parte integrantă a forțelor progresului și păcii, România sprijină aspirațiile de libertate, democrație și progres social ale popoarelor arabe, este activ solidară cu lupta lor împotriva imperialismului, se pronunță consecvent pentru lichidarea ultimelor sechele ale colonialismului și neocolonialismului, a oricăror forme de dominație străină. Apreciind în mod deosebit eforturile Republicii Arabe a Egiptului ca și ale celorlalte țări arabe, îndreptate spre materializarea ideilor de libertate și emancipare națională, spre realizarea unor transformări profunde în economia națională, România se simte legată de ele printr-un sentiment de stimă și solidaritate.

În legătură cu problemele conflictuale ce confruntă regiunea Orientului Apropiat, România, după cum este cunoscut, s-a pronunțat consecvent pentru soluționarea lor prin mijloace politice, pașnice, în conformitate cu interesele și drepturile legitime ale popoarelor din această zonă a lumii. România a considerat și consideră că o soluționare trainică a problemelor conflictului din Orientul Apropiat pornește de la punerea în aplicare a rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 și a rezoluției Adunării Generale din noiembrie 1970.

Între România socialistă și statul egiptean independent s-au stabilit de la bun început relații de colaborare și prietenie, ele cunoscînd, de-a lungul anilor, un constant curs ascendent. Dînd o înaltă apreciere stadiului actual al legăturilor româno-egiptene, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în telegrama transmisă președintelui Anwar Sadat cu prilejul zilei naționale a Egiptului, arăta : **„Îmi exprim convingerea că relațiile de colaborare dintre țările noastre se vor dezvolta continuu, în interesul celor două popoare, al păcii și cooperării internaționale"**. Cu diferite prilejuri, personalități politice egiptene și-au exprimat stima și prețuirea față de politica internă și externă a României socialiste, față de poporul român, pronunțîndu-se pentru extinderea, diversificarea și întărirea relațiilor de prietenie cu țara noastră. Într-un număr recent, ziarul **„Journal d'Egypte"** scria : **„România este în primele rînduri ale acelora al căror sprijin este o certitudine pentru noi. Numeroase motive, printre care o veche tradiție a relațiilor dintre poporul român și popoarele arabe și, în primul rînd, poporul egiptean ne îndreptățesc să afirmăm această certitudine"**.

O ilustrare a cursului ascendent al relațiilor româno-egiptene îl constituie largul schimb de valori materiale și spirituale dintre România și Egipt bazat pe principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Colaborarea româno-egipteană se concretizează astfel în construirea la Alexandria a fabricii de produse sodice în baza acordului de cooperare economică și tehnică, în construirea la Hamrawein a unui complex de valorificare a fosfaților ; specialiști și studenți egipteni și-au desăvîrșit sau își desăvîrșesc specializarea în România ; țara noastră a participat la tîrgurile și expozițiile organizate la Cairo ; între cele două țări au avut loc schimburi intense de expoziții, ansambluri artistice, oameni de știință și cultură. Perspectivele dezvoltării continue a relațiilor economice dintre România și Egipt sînt asigurate de acordul comercial și de plăți de lungă durată pe perioada 1971—1975.

O contribuție însemnată la o mai bună cunoaștere reciprocă, la dezvoltarea relațiilor bilaterale au avut-o schimburile de vizite la diferite niveluri între oamenii de stat români și cei egipteni. Aceste vizite au oferit prilejul unor dialoguri utile și fructuoase atît în problemele bilaterale cît și în cele de interes internațional. Un rol însemnat în lărgirea posibilităților de cunoaștere bilaterală, în întărirea relațiilor de prietenie dintre cele două popoare l-a jucat și îl joacă Liga română de prietenie cu popoarele din Asia și Africa, ce desfășoară o largă activitate — prin numeroase acțiuni publice — de prezentare a diferitelor aspecte ale vieții politice, economice și culturale a poporului egiptean, a succeselor și luptei sale pe calea dezvoltării de sine stătătoare. La Simpozionul internațional în memoria lui Gamal Abdel Nasser, care are loc în aceste zile la Cairo, participă și o delegație a Ligii române de prietenie cu popoarele din Asia și Africa.

Comemorăm memoria lui Gamal Abdel Nasser dînd o nouă expresie sentimentelor de prietenie sinceră pe care poporul român le nutrește față de poporul egiptean, față de aspirațiile sale pentru progres economic și social, pentru apărarea independenței și suveranității naționale. Climatul de încredere și respect reciproc ce animă relațiile dintre cele două țări și popoare constituie chezășia trainică a dezvoltării și pe viitor a bunelor relații existente între Republica Socialistă România și Republica Arabă a Egiptului.

Rodica GEORGESCU

Frank ALLAUN
membru laburist al parlamentului britanic

MAREA BRITANIE

LABURIŞTII ŞI CONSERVATORII ÎN PREGĂTIREA CONGRESELOR

Poetul englez Keats descria toamna ca „anotimpul ceţurilor şi al coacerii fructelor". Ea este, de asemenea, şi anotimpul cînd principalele partide politice britanice şi Congresul Sindicatelor britanice îşi ţin conferinţele anuale. Acestea au loc, de regulă, pe malul mării, în cîte o staţiune populară, care posedă săli de şedinţă suficient de mari încît să cuprindă 1 200 delegaţi, plus sute de ziarişti britanici şi străini — ca să nu mai vorbim de reporterii şi operatorii televiziunii care urmăresc îndeaproape desfăşurarea lucrărilor.

Congresul Sindicatelor şi-a încheiat de curînd conferinţa. Conferinţele partidului laburist şi partidului conservator urmează să înceapă curînd. Nu poate fi nici o îndoială asupra problemei care domină în 1971 toate aceste reuniuni : este problema dacă Marea Britanie trebuie sau nu să intre în Comunitatea Economică Europeană.

Potrivit sondajelor opiniei publice, majoritatea cetăţenilor ţării se opun aderării. Această opoziţie este deosebit de marcată în rîndurile clasei muncitoare ; şi este cu mult mai puţin evidentă în păturile mai avute ale populaţiei. Atît partidul laburist, cît şi partidul conservator cunosc în interiorul lor ascuţite conflicte în legătură cu această problemă. Marea majoritate a partidului laburist este împotriva aderării Marii Britanii la Comunitatea economică a celor şase ţări europene ; în schimb, în cadrul partidului conservator, marea majoritate este favorabilă aderării. La conferinţa Congresului Sindicatelor majoritatea celor care s-au împotrivit a fost atît de covîrşitoare, încît preşedintele nici nu s-a mai obosit să supună problema unui vot prin buletine (la care, de obicei, fiecare sindicat deţine un număr de voturi proporţional cu numărul membrilor săi).

Cum partidul laburist britanic se bazează pe sindicate, care îi furnizează marea majoritate a membrilor săi, este de aşteptat să se înregistreze un rezultat similar şi la conferinţa partidului, care se deschide la Brighton, la 4 octombrie. Comitetul Executiv Naţional al partidului, din care face parte şi semnatarul acestor rînduri, a recomandat, prin 16 voturi contra 6, opoziţia faţă de aderare pe baza condiţiilor actuale şi a cerut organizarea unor alegeri generale. Această propunere va fi cu siguranţă aprobată, în ciuda faptului că unii dintre purtătorii de cuvînt oficiali ai partidului în parlament duc, pentru moment, o campanie publică în favoarea Pieţei comune. La fel stau lucrurile şi în partidul conservator, unde, deşi unii proeminenţi parlamentari conservatori atacă cu înverşunare aderarea, conferinţa acestui partid va sprijini probabil pe Heath şi pe Rippon, negociatorul oficial al guvernului la tratativele cu cei 6.

Opoziţia clasei muncitoare din Marea Britanie faţă de aderare se întemeiază, în principal, pe motive care ar putea fi denumite de „unt şi pîine". Entuziaştii Comunităţii Economice Europene resping aceste motive, calificîndu-le drept „argumente de negustoraşi". La aceasta se răspunde că ar fi mai corect ca aceste motive să fie calificate drept „punctul de vedere al gospodinelor", căci nu încape nici o îndoială că sporirea costului vieţii — în special al alimentelor importate — determină una dintre obiecţiile cele mai puternice.

O altă obiecţie este determinată de faptul că aderarea va adăuga o nouă povară, uriaşă, asupra balanţei de plăţi a ţării. După toate dificultăţile provocate între 1964 şi 1970 pentru înlăturarea deficitului balanţei de plăţi a Angliei (printre care se enumeră îngheţarea salariilor, restricţiile asupra creditelor, reducerile cheltuielilor publice), puţini cetăţeni britanici sînt dispuşi să treacă încă o dată prin toate acestea.

În plus, aripa de stînga a partidului laburist atrage atenţia asupra implicaţiilor cu rezonanţă de război rece ale controversei referitoare la Piaţa comună. Eurofanaticii, care vorbesc cel mai mult despre „o Europă unită", sînt de fapt mai preocupaţi de divizarea continentului şi de consolidarea liniei verticale artificiale care secţionează continentul prin centrul său, decît de unitatea acestuia. Aripa stîngă doreşte să vadă o Europă realmente unită care să cuprindă 23 de state, nu 6.

Apoi, se pare că există un acord implicit legat de aderare, potrivit căruia în schimbul sprijinului Franţei pentru intrarea Marii Britanii în Piaţa comună, guvernul englez va furniza ulterior Franţei secretele sale în domeniul tehnicii nucleare. Programul militar nuclear francez se află, în prezent, în dificultate. La realizarea lui participă şi tehnicieni vest-germani. În felul acesta, cunoştinţele despre bomba nucleară vor intra nu numai în posesia Franţei, dar şi a Republicii Federale a Germaniei. Aceasta ar reprezenta o încălcare a spiritului şi literei tratatului de neproliferare a armei nucleare. De asemenea, ar spori în mod serios pericolul ca un al treilea război mondial să izbucnească drept urmare a unui accident nuclear şi, în plus, ar prejudicia procesul de destindere Est-Vest, care, din fericire, marchează astăzi progrese certe. Chiar dacă asemenea idei nu ar fi împărtăşite de multe persoane care cred în mod cinstit în Comunitatea Economică Europeană, ele sînt gîndite şi simţite de unele personalităţi extrem de puternice din interiorul Pieţei comune şi al N.A.T.O.

După ce conferinţele se vor fi încheiat, va urma o dezbatere de şase zile în parlament, căreia la rîndul său îi va urma un vot al membrilor parlamentului la 28 octombrie. Este probabil că guvernul, în pofida abţinerii sau opoziţiei unor conservatori, va vota pentru acceptarea condiţiilor propuse aderării, iar opoziţia, din nou cu cîteva excepţii, va vota împotriva acceptării actualelor condiţii pentru intrarea Angliei în Piaţa comună.

Presupunînd că guvernul reuşeşte să obţină o majoritate — poate de 30 voturi — unii observatori consideră că acesta va fi sfîrşitul controversei, şi că toate discuţiile se vor încheia definitiv aici. Dar lucrurile nu stau aşa. Anul viitor va cunoaşte o bătălie continuă în parlament în legătură cu legislaţiile ce ar urma să fie adoptate ca urmare a aderării la Piaţa comună. Vor fi necesare mari transformări ale Constituţiei britanice. Va trebui să fie introdusă taxa asupra valorii adăugate.

Dar lupta nu va fi încheiată nici după toate acestea, pentru că s-ar putea foarte bine întîmpla ca partidul laburist să refuze să accepte ca obligatorie pentru el o hotărîre luată de actualul guvern care nu a oferit corpului electoral şansa de a-şi exprima, prin alegeri generale, opţiunile sale într-o problemă atît de vitală. O anumită semnificaţie se poate desprinde din cuvîntarea rostită de James Callaghan, trezorierul partidului laburist, la 8 septembrie :

> „Domnul Heath nu trebuie să-şi facă iluzii că problema va fi încheiată pentru totdeauna la sfîrşitul dezbaterii din octombrie, chiar dacă dînsul reuşeşte să obţină o majoritate temporară fie şi numai pentru o singură zi. Atît dînsul, cît şi Comunitatea europeană trebuie să-şi dea seama că această problemă va rămîne deschisă pînă în momentul în care asupra ei s-au pronunţat nişte alegeri generale".
>
> „Chiar dacă domnul Heath reuşeşte în iniţiativa sa de a ne lua în Piaţa comună, cînd un guvern laburist va cîştiga încrederea oamenilor, fără îndoială, intenţia sa va fi să renegocieze, de la guvern la guvern, acele condiţii care la vremea respectivă vor fi fost găsite ca inacceptabile şi dăunătoare intereselor poporului britanic".

Aceasta înseamnă că Piaţa comună ar rămîne principala problemă a următoarelor alegeri generale — şi eu mă îndoiesc foarte mult că domnul Heath ar fi dispus să se angajeze în aceste alegeri pe baza unui program care ar trebui să cuprindă actualele condiţii

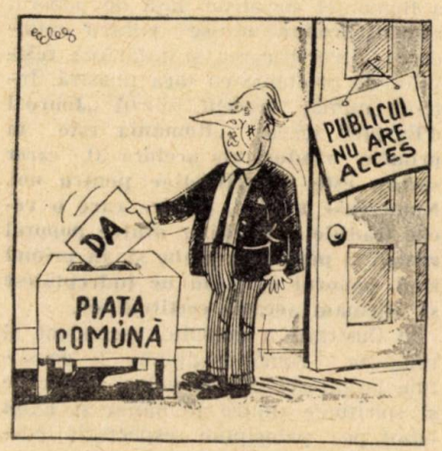

Un om, un vot

(Din **Morning Star**)

impuse intrării Angliei în Piața comună.

Este probabil ca, respingînd condițiile aderării la Piața comună, conferința partidului laburist să adopte o declarație propusă de Consiliul Executiv Național în legătură cu problema Berlinului occidental și cu securitatea europeană. Chiar înainte de binevenita semnare a acordului asupra Berlinului occidental, partidul laburist se opunea transformării acestuia într-o condiție prealabilă obligatorie pentru ținerea unei asemenea conferințe referitoare la securitatea europeană.

Delegații la conferință vor fi de asemenea, în cel mai înalt grad preocupați de situația celor 900 000 de șomeri actuali — fără îndoială, cifra cea mai înaltă de șomaj a Marii Britanii din 1939 pînă în prezent. Este probabil ca partidul conservator să salute recentul „minibuget" al ministrului de finanțe, Anthony Barber, care a ușurat restricțiile asupra creditelor, a redus taxele de vînzare-cumpărare și a ușurat restricțiile impuse licitațiilor industriale și curente. Este însă de așteptat ca la conferința lor, laburiștii să considere aceste măsuri ca prea tîrzii și prea limitate. Sindicatele doresc o creștere anuală a producției de 5—6 la sută, mari construcții publice și programe de lucru mai reduse, pentru a se face față situației, precum și un plan guvernamental pentru dezvoltarea Clyde-ului, a cărui primă sarcină ar fi să mențină în continuare șantierele navale din Upper Clyde, în prezent amenințate cu închiderea.

În legătură cu legea privind relațiile industriale, care impune restricții severe asupra drepturilor de liberă negociere ale sindicatelor, este de prevăzut că parlamentarii conservatori vor sprijini, iar partidul laburist se va opune în egală măsură acestei legislații.

Ambele partide se pronunță pentru intrarea R. P. Chineze în Organizația Națiunilor Unite și pentru un schimb de ambasadori (în loc de însărcinați cu afaceri) între Marea Britanie și China. Ministrul de externe, sir Alec Douglas-Home, și-a exprimat interesul de a vizita China, în timp ce domnul Anthony Wedgwood, fost ministru al tehnologiei în guvernul laburist, care, pe vremea cînd era ministru, a vizitat România, s-a întors de curînd din China.

În sfîrșit, problema literalmente „arzătoare" a Irlandei devine din ce în ce mai alarmantă. Luptele dintre protestanți și catolici sînt într-o continuă exitndere. În Marea Britanie nu există nici un fel de simpatie pentru teroriștii din Armata republicană irlandeză, deși există simpatie pentru minoritatea catolică. Majoritatea susținătorilor laburiști consideră că recenta arestare a 400 dintre aceștia, departe de a îmbunătăți situația, a înrăutățit-o. Este probabil că se va adopta o rezoluție de urgență la conferința laburistă în această problemă.

S-ar putea să prezinte interes pentru cititorii revistei „Lumea", săptămînal politic, faptul că în preajma deschiderii conferinței sale, partidul laburist va publica primul număr al unei noi reviste politice săptămînale. De la încetarea apariției ziarului „Daily Herald", mișcarea laburistă britanică nu a mai avut o publicație proprie. Noua revistă „The Labour Weekly", va avea drept scop să satisfacă această necesitate evidentă a mișcării laburiste.

Londra, septembrie

Nigeria

PREOCUPĂRI ECONOMICE

„De la obținerea independenței, în 1960, economia Nigeriei, în ciuda unei conjuncturi politice adesea defavorabile, a cunoscut o dezvoltare remarcabilă", sublinia într-un număr recent săptămînalul „Moniteur Africain". Făcînd o analiză detaliată a evoluției situației interne a țării, revista ajungea la concluzia optimistă că Republica Federală dispune de reale posibilități pentru o viitoare expansiune economică.

Primul efort de dezvoltare națională coordonată a fost întreprins încă din 1962, o dată cu lansarea planului cincinal pe perioada 1962-1966. În cursul primilor trei ani de aplicare a acestui plan, ritmul mediu de creștere a economiei a fost de 6,7 la sută, față de 4 la sută cît era prevăzut. Deși ulterior acest ritm a cunoscut o scădere — în principal din motive politice — obiectivele guvernului nigerian sînt îndreptate spre legarea exploatării țițeiului de industrializarea țării și adaptarea politicii sale petroliere la evoluția recentă a țărilor africane exportatoare de „aur negru".

Deși resursele petroliere au jucat un rol însemnat în ultimii ani, agricultura continuă să rămînă „coloana vertebrală" a economiei nigeriene, element care a permis — substanțial — economiei să reziste tensiunilor și rigorilor războiului civil. Sectorul agricol este, deocamdată, deosebit de important pentru dezvoltarea Nigeriei atît pentru faptul că reprezintă o însemnată sursă de materii prime pentru export cît și pentru că este destinat să ajute la înlăturarea subnutriției din țară.

Propunîndu-și să rămînă la conducerea țării pînă în 1976, guvernul general Gowon a schițat un program de măsuri menite, în principal, să redreseze și să dea un nou impuls economiei zdruncinate de război. Aceste măsuri au fost concretizate într-un nou plan cincinal (1970—1974) lansat la începutul acestui an. El prevede o creștere minimală a produsului național brut de 7 la sută și investiții în valoare de 1 825 milioane lire nigeriene (1 025 milioane de către cele 12 state și guvernul federal și 800 milioane de către sectorul privat). Prevederile planului preconizează, între altele, lichidarea contrastelor, încă violente, între nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni și un avînt mai mare dezvoltării industriale care va constitui un important factor social și economic de absorbire a forței de muncă. În același timp, guvernul va încerca să obțină o participare mai substanțială la exploatarea resurselor economice ale țării prin reducerea predominanței capitalurilor străine. Pentru asigurarea eficacității executării planului, vechiul organism federal responsabil cu coordonarea programelor de dezvoltare națională a fost transformat în Ministerul federal al dezvoltării economice și reconstrucției, primind sarcina dirijării și punerii riguroase în practică a tuturor proiectelor noului program de dezvoltare.

Noua rafinărie de petrol de la Port Harcourt

cele mai multe din proiectele preconizate au putut fi realizate : între altele, podul peste Niger, barajul de la Kaniji, al doilea pod de la Lagos, construirea autorutelor „Trunk A", mărirea ansamblurilor portuare. Barajul de la Kaniji — denumit „piatra unghiulară" a economiei nigeriene și inaugurat în februarie 1969 — produce energia electrică care acoperă nevoile industriei naționale și permite navigația în tot cursul anului pe cele mai importante căi fluviale ale țării. Totodată, printr-un control al inundațiilor sezoniere ale afluenților fluviului Niger, s-au redat agriculturii noi terenuri fertile.

Fundamentul unei reale avuții naționale — consideră autoritățile de la Lagos — este petrolul. Aprecierea pare îndreptățită dacă se are în vedere că, în anul fiscal 1970-1971, țițeiul a adus statului un venit de 120 milioane lire nigeriene (1 liră nigeriană = 15,56 fr. francezi), respectiv 45 la sută din venitul național. (Între altele, exportul petrolului va ameliora simțitor balanța de plăți a țării). În decurs de numai 10 ani, Nigeria a ajuns printre primele 10 țări producătoare de petrol din lume, ocupînd din acest punct de vedere locul doi în Africa. În 1970, producția petrolieră a atins 55 milioane tone, iar pentru anul în curs se prevede cifra de 100 milioane tone. În viitorul apropiat,

R. G.

PORTRETUL INDUSTRIAL AL CANTONULUI

Zburam pentru a doua oară deasupra Republicii Populare Chineze. Imaginile vagi, întrezărite cînd și cînd prin spărtura norilor, îmi reîmprospătau puternicile amintiri păstrate din timpul vizitei făcute în această țară cu numai cîțiva ani în urmă : o țară cu un popor mîndru atît de istoria sa milenară cît și de realizările sale contemporane. Bumbacul și tutunul din cîmpiile centrale, grîul din cîmpiile Chinei de nord, orezul din bazinul fluviului Ianți, trestia de zahăr care se recoltează astăzi în lunca fluviului Perlelor, cărbunele exploatat la Fuchuan, oțelul fabricat la Anchan, petrolul din Yumen, mătasea din Sutcheou și pînzeturile din Sanhai, centrala hidraulică din Singankiang — provincia Tchekiang ; Sanhaiul, centrul mișcării muncitorești din China și leagănul Partidului Comunist Chinez, Nantchangul, care a trăit începutul mișcării revoluționare și nașterea Armatei de Eliberare a Chinei, Cantonul, unde după modelul Comunei din Paris a răsărit Comuna din Canton, și care constituia de fapt ținta principală a călătoriei mele, piața Tien An Men din Pekin de la tribuna căreia președintele Mao Tzedun proclama în 1949 fondarea noului stat chinez, toate aceste imagini punctau harta imaginară a Republicii Populare Chineze...

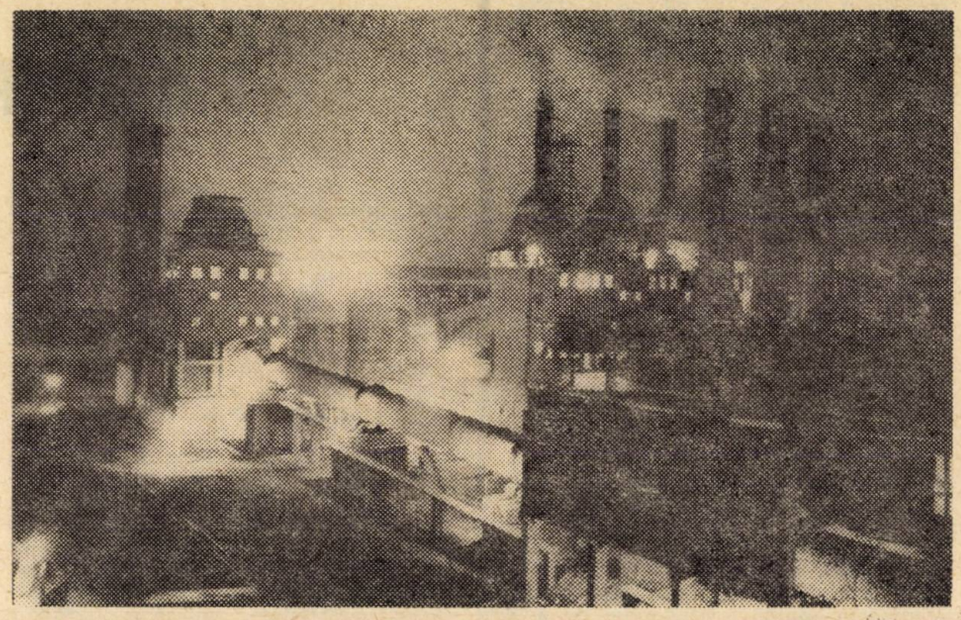

Un oraș cu rădăcini adînci în ansamblul economiei naționale

Am aterizat pe aeroportul din capitala țării prietene. Peste o oră eram într-una din confortabilele camere ale hotelului Pekin. O masă tipic chinezească și apoi o noapte de somn în condiții excelente mi-au creat buna dispoziție necesară unui nou zbor de trei ore, spre sud, în orașul de pe fluviul Perlelor.

Cantonul m-a primit cu căldura sa binecunoscută și cu aerul său exotic. O bogată vegetație tropicală străjuiește de o parte și de alta a străzilor mărginașe, dînd trecătorului senzația că drumul a fost tăiat de curînd printr-o pădure uriașă și că în față, la 100 sau la 200 de metri, bambușii și-au dat mîna pentru a opri pe cei ce vor să le descopere tainele. Dincolo de vegetație, obișnuitele ziduri, care se înalță pînă la streașina caselor, feresc ochilor curțile interioare, de unde răzbat totuși strigătele de joacă ale micuților cantonezi. Înaintînd însă spre centru, decorul se schimbă. Domină casele cu două sau trei etaje, primul fiind susținut spre stradă de coloane de piatră pătrate formînd un fel de galerii umbrite, loc de trecere pentru pietoni sau de refugiu pentru cei ce suportă mai greu căldura. La hotel, întîmpinat cu tradiționala politețe chinezească, am reținut replica ce avea să mă însoțească pe tot timpul vizitei : „Ta shi Lomaniya pengyou" — (Dînsul este prieten român).

Obișnuit cu marile clădiri din China, știind că fiecare are deasupra o terasă care oferă panorama împrejurimilor, m-am grăbit să revăd panorama centrului politico-administrativ, economic și cultural al provinciei Guandong. Nu mă așteptam să văd Marea Chinei de sud și nici ghirlanda de macarale ce caracterizează marile porturi. Cantonul, de altfel cel mai vechi port al Chinei, își îndeplinește această funcție prin intermediul fluviului Perlelor, care îl leagă de mare printr-o lungime de 60 km. Ceea ce iese însă în evidență este salba de microsateliți industriali ce împrejmuiește partea centrală a orașului. Tovarășul Liu, însoțitorul meu, îmi oferă cîteva explicații. Acești microsateliți au apărut prin construirea alături de fabrică sau uzină a locuințelor pentru muncitori, tehnicieni sau ingineri, a școlilor, grădinițelor, creșelor pentru copiii acestora, a spitalului, magazinului, cinematografului sau locurilor de agrement etc., procedeu folosit pe scară largă și în alte orașe ale țării. Preluînd și dezvoltînd o serie de ramuri industriale existente înainte de eliberare, creîndu-și altele noi în anii puterii populare, orașul Canton și-a înfipt adînc rădăcinile în ansamblul economiei naționale. Industria meșteșugărească, industria textilă și a mătasei, a sticlăriei, a celulozei și hîrtiei, a cauciucului și pielăriei, cea a prelucrării metalelor, șantierele navale schițează portretul său industrial.

Vedere de-a lungul fluviului Perlelor

Printre păienjenișul de clădiri ce se întindeau la picioarele noastre, tovarășul Liu mi-a precizat, rînd pe rînd, Universitatea, marele magazin universal, hotelul „Muncii", Mausoleul celor 72 de eroi căzuți aici în timpul revoluției burgheze de la 1911, sala comemorativă a lui Sun Yat-sen (1866—1925), și alte obiective de interes economic sau cultural.

Coborîm. Prezența numeroșilor cetățeni străini, cei mai mulți japonezi, forfota din hotel, dovedeau că orașul era martorul unui fapt deosebit. Și, într-adevăr, Cantonul trăia perioada Tîrgului național pentru produse de export. Organizat de două ori pe an, primăvara și toamna, acest tîrg prezintă produse chinezești disponibile la export, oferind o bună ocazie de cunoaș-